

P. Ľubomír STANČEK, CM

PREŽIŤ

MEMENTO

1. Úvodné zamyslenie

„Usiluj sa ukázať Bohu ako osvedčený...“ (2Tim 2,15)

Slová adresuje apoštol Pavol nielen vernému spolupracovníkovi Timotejovi. Vedel prečo. Všetci potrebujeme pokiaľ žijeme pracovať na sebe. Efezanom Pavol píše: „*Máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života... a obnoviť sa duchovne premenou zmýšľania*“ (Ef 4,22.23).

Obnoviť sa. Výzva od apoštola Pavla.

Očakáva Ježiš.

Naša povinnosť.

Dôležité je v akom stave sú naše myšlienky? Je správne keď sú pozitívne. Nasmerované chcieť obnoviť sa na duchu, upraviť prípadne zmeniť postoje, vzťahy, reakcie... správania.

Usmejme sa a začnime u seba, so sebou, na sebe a tak nastane zmena v našom živote. Lubové príslovie hovorí, že strojcom svojho šťastia a hodnoty života sme si každý sám. Zobrať do svojich rúk to čo je dôležité. Zveriť sa do rúk svojho tichého a pokorného Majstra, Ježiša. Chcieť prijať ponúkané dary Ducha Svätého, ktorý chce riadiť naše myšlienky, slová, skutky. Poprosiť o ochranu Matku Pannu Máriu. Uvedomiť si, nie som sám aby som sa ukázal pred Bohom ako osvedčený. Boh mi dal sprievodcu životom anjela strážneho. Bratov a sestry ktorí nás už predišli do oslávenej Cirkvi, svätých patrónov, naše vzory, chcú pomáhať. A mnohí bratia a sestry ktorých prosíme, modlite sa za nás k Pánu Bohu nášmu.

Niečo nám môže pošepkať básnička s názvom

Staručké husle

*Ocitli sa staručké husle na dražbe,
zaprášené, doškriabané,
zdali sa byť celkom bezcenné.
A ležali tam, nikým nepovšimnuté.
Dražobník volal: Kto z vás má o ne záujem?
Sú za dva eure, možno i za jeden!
Vzadu vstal muž so šedivou hlavou.
Berie ich do rúk, struny ladí,
znovu ich pozerá, čistí;
sláčikom struny rozohráva, hľadá.*

*A ľúbezné tóny nesú sa v priestore.
Také iskrivé, ako zimné ráno imelie,
Také vábivé, ako dych piesne mladosti,
Keď nemluvňa sa šťastím rozihrá.
A hneď zas v hĺbke tónov srdce lká
a usedavým smútkom narieka.*

*Zatíchli tóny. Starec v pozadí
zas ticho sadá a skrýva si dlane.*

*Dražobník volá: počuli ste husle?
Nuž, teraz koľko dáte mi za ne?*

*Sto dolárov dám, ponúka jeden,
dám tisíc, pridáva druhý.
Tretí! Dám, dám dva tisíce,
rozhoduje sa tretí,
a štvrtý tritisíc vtlača mu do dlane.*

*Prečo bol odrazu ten rozdiel v cene?
Husle sú tie isté, staručké a zodrané...*

To spôsobil len dotyk majstra...

*Čo s tebou (brat) sestra, sa tiež raz stane,
keď dotkne sa ťa ruka tvojho Majstra.
A ovanie ťa jeho dobrota?
I ty sa rozozvučíš Majstrovými tónmi,
Svojou vlastnou symfóniou života.¹*

Obnoviť sa! Zobrať seba samého do rúk. Dať sa do rúk svojho Boha, Majstra Ježiša a dať sa do rúk (spovedníka, vodcu...) Tieto slová už nepatria k básni. Odpoveď čaká na zrealizovanie.

Človek po dedičnom hriechu musí sa vedieť, chcieť obnovovať. Zo skúsenosti vieme, že aj silné predsavzatia potrebujú obnovu. Poznám sa, že ma opúšťa horlivosť, nábožnosť, dobrá vôľa a chyby skryté i verejné množia, zlé náklonnosti sa vzmáhajú... I v prírode poznáme čas jari až zimy s primeranou odozvou. Živá príroda dielo Boha Otca verné plní určenú úlohu, obnovuje sa a žije. Človek dostal novú príležitosť smrťou a zmŕtvychvstaním od Krista. Právom sú aktuálne a časové slova sv. Pavla: „Obnovte sa!“ (por. Ef 4,23)

¹ Porov.: Marián.: *Magnifikát* 22-23/1989, s.57-58.

Povolanie a vyvolenie je Kristov dar. Dial, klamár vie urobiť svoje. Všetci bez výnimky potrebujeme obnoviť sa a postaviť pred tvár svojho Majstra Ježiša.

Stojíme na novom začiatku. Nemusím sa báť, hanbiť začať... Postaviť sa do pozície kajúceho mýtnika. Prečo? Aby som odišiel ospravedlnený. „*Lebo každý, kto sa povyšuje bude ponížený, a kto sa ponízuje bude povýšený*“ (Lk 18,14).

Venovať s chuťou čas vedome a slobodne obnove priviedla mnohých do Božieho kráľovstva. Boží služobník Maťo Talbot z alkoholika sa stal moderný vyznavač pravdy. Sv. Augustín sa priznáva vo svojom diele Vyznanie, že obnoviť svoje zmýšľanie a zintenzívniť vzťah ku Kristovi je prihlásiť sa k Ježišovmu podobenstvu k „zablúdenej ovečke“. (por. Mt, 12,12) Ježiš na našu adresu hovorí: „*Moje ovce počúvajú môj hlas...a ony idú za mnou.*“ (Jn 10,27)

Moja obnova má byť VŠEOBECNÁ. Všetko obnoviť v Kristovi, s Kristom a pre Krista. Povolanie kresťana sa má prejaviť tak, že na svete sme nato aby sme Boha poznávali, milovali a robili čo sa Bohu páči. Tak obnoviť **myseľ**, konkrétny **cieľ** a **zásady** života. Apoštol sv. Pavol pripomína aj nám: „*Môj spravodlivý bude žiť z viery.*“ (Hebr.10,38).

Naše **pohnútky** života nech sú **čisté, bohumilé a osožné pre večnosť**.

Vôľa aby sa čo najviac zhodovala v božou vôľou. Denne sa modlím: „*Bud' tvoja vôľa.*“ (Mt 5,10)

Skontrolujem: Aká je moja vôľa dnes v konkrétnych situáciách?

Odpoveď: Ako sa zachovať k pokušeniam. Keď prídu už môže byť neskoro. Od čoho svoju vôľu očistiť? Ktorým pokušeniam, náklonnostiam, zvykom... viac venovať pozornosti, za ktoré odstránenie sa viac a často modliť.²

Zasluhuje si pozornosť **vonkajšie** správanie, režim dňa, plnenie povinnosti... „*Živočišny človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu bláznovstvom a nemôže ich pochopiť, lebo ich treba duchovne posudzovať*“. (1Kor 2,14)

Kolosanom Pavol pripomína: „*Obliekli ste si nového*“ človeka „*čo sa obnovuje aby mal pravé poznanie podľa obrazu toho, ktorý ho stvoril.*“ (2,10) A toto je našou snahou. Je to výzva osvojiť si Ježišovo zmýšľanie. „*Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš.*“ (Flp 25) Znamená to vedome a dobrovoľne vniknúť do božích úmyslov, plánov, želaní a osvojiť si jeho stratégiu s ktorú má s nami. Mať jeho ducha, počúvať jeho hlas cez svedomie, duchovného vodcu... a následne všetko zrealizovať v sebe. Naš príklad života: „*verba movent, exempla trahunt*“

² Porov.: HURTER, H.: Exerciície pre kňazov i laikov. Staršia kniha v osobnom vlastníctve, s.21-24.

sa vhodne zjednocujú zo slovami sv. Pavla: „*Napodobňujte ma, ako ja napodobňujem Krista*“. (1Kor 11,1) A to je aj odpoveď ktorú očakáva od nás Ježiš, že si vyzlečieme zo seba „*starého človeka*.“ (Kol 3,9)

Aj blahoslavená Panna Mária nás pozýva na osobné obrátenie. V Lurdoch, Fatime ale aj inde opakuje nám toto pozvanie, aby nám zdôraznila dôležitosť a nevyhnutnosť nášho osobného obrátenia. Bez obrátenia a premeny nie je možné priblížiť sa k Bohu. Obrátenie je neprestajný každodenný proces, ktorý končí našou smrťou. Náš duchovný život je trvalým hľadaním Pána. My by sme ho nehľadali, ak by on prvý nehľadal nás. My by sme po ňom netúžili, ak by on netúžil po nás.

Ak vo svojom duchovnom živote stále nenapredujeme, neobraciame sa a nemeníme sa, je to znak, že sa vraciame späť. V duchovnom živote nemôžeme stáť na jednom mieste. Počas posledných rokov zjavení sú posolstvá Panny Márie povzbudením a pozvaním na obrátenie a zmenu života. Najdôležitejšie posolstvo, ktoré nám dala, je pozvanie na obrátenie. To je pozvanie z prvých stránok Evanjelia. Nehovorí nám niečo nové a neznáme, ale hovorí nám to, čo už vieme alebo sme zabudli. Matka nechce, aby čo len jedno jej dieťa bolo zatratené, ale aby malo život v plnosti.

Dovoľme Ježišovi, aby bol na prvom mieste v našom živote. Náš život formujú rôzne medziľudské vzťahy. Nielenže máme rôzne medziľudské vzťahy, ale my sami sme vzťahom. Preto všetko to, čo sme a čo nosíme v srdci, sa odzrkadľuje na druhých ľuďoch. Pýtajme sa seba: Kto som? Aký som (postavením, poslaním)? Čomu a ako sa venujem? Takisto všetko to, čo je v druhých ľuďoch, má vplyv aj na nás. Povzbudzuje jeden druhého osobným príkladom, aby sme obráteným srdcom svedčili, odpúšťali, milovali a prinášali radosť Vzkrieseného.

Náš svet ku ktorému nás pozval Majster Ježiš nemá hlad po mŕtvych veciach, ale má hlad po Bohu. Nič prechodné, dočasné a pozemské nemôže naplniť ľudské srdce zmyslom a radosťou. To môže iba Boh, od ktorého pochádzame a ku ktorému ideme. Bohužiaľ, je pravda, že ľudia nepocitujú potrebu hľadať Boha a vo svojom živote ho odkrývať. Autor knižôčky „*Nasledovanie Krista*“ to potvrdzuje, keď hovorí: „*Svet sľubuje len chvíľkové a malicherné výhody, a predsa mu ľudia slúžia veľmi dychtivo; ja sľubujem zvrchované a večné milosti, a predsa srdcia smrteľníkov sú ľahostajné. Hanbi sa teda, lenivý sluha, že títo ľudia sú obetavejší pre svoju záhubu ako ty pre svoj život. Pravda, oni sa vo svojej nádeji často klamú, ale môj sľub nikoho nesklame a neprepustí naprázdno toho, kto mi dôveruje. Ja odmeňujem všetkých nábožných. Dvojakým spôsobom navštevujem svojich vyvolených – pokušením a útechou. A dvojaké naučenie im denne dávam; jedno, že karhám ich chyby, druhé, že ich povzbudzujem, aby vzrastali v čnosti. Kto počuje moje slová a pohŕda nimi, nech vie, že je nad ním niekto, kto ho bude súdiť v posledný deň.*“

Náš život je natoľko hodnotný a drahocenný, že Boží Syn dal za nás život. Preto musíme byť zodpovední voči svojmu životu, ale aj voči životu našich blízkych. Nie sme stvorení iba pre seba, ale aby sme slúžili a pomáhali aj druhým, aby všetci boli spasení. Panna Mária nás pri svojom zjavení vo Fatime pozvala: „*Modlite sa, modlite sa veľa. Obetujte sa za hriešnikov, pretože mnohé duše odchádzajú do pekla iba preto, že sa za nich nikto neobetuje a nemodlí.*“

Náš život má zmysel až vtedy, keď je darovaný pre druhých, keď slúžime druhým a keď sa „strávime“ v službe pre druhých. Iba vtedy budeme mať život v plnosti, ako nám sľubuje Ježiš. On nikdy nikoho nesklamal a nemôže sklamať.

Sme všetci a každý jednotlivito pozvaný k **pravej svätosti**.

Obnovenie sa nesmie byť len zdanlivé, ale opravdivé, teda vnútorné s hlbokým základom, všestranné, nielen pre oči niekoho, ale kvôli Bohu. Som a chcem byť i naďalej jeho. Obnova má byť trvanlivá, ktorá bude odolná aj v časoch pokušení.

Jedná zásada pre obnovu života hovorí: Keď sa obnovuješ ***vstúp do obnovy celý, počas obnovy ostaň sám a odíď iný.***

Vstúpiť celý znamená poznať a rešpektovať všetky svoje schopnosti, a s celou svojou energiou mysle venuj pozornosť uvažovaniu o večných pravdách a následne zjednot' sa zo svojou vôľou. K týmto dňom patrí celý a celkom sa venovať Bohu a svojej duši. Čas je krátky. Práce na sebe mnoho. Zhodnotiť a usporiadať si čo bolo, je a bude. Snáď vykonať si dobú sved'ň. To si vyžaduje celého človeka.

Dokážem to vtedy keď **ostat' sám**. Samota od sveta preniknutá vnútornou sústredenosťou, bez rozptyľovania sa (čítania i zbožného románu či inej knihy) a postaviť sa pre Boha sám. Len s Bohom (a jeho zástupcom – svojim sved'ňníkom) bez zbytočného hovorenia s kýmkoľvek, sústredene počúvať svoje svedomie je nádejou, že si môžem niečo vyriešiť, poznať, alebo zažiť dotyk božej lásky.

Chcieť **odíď iný**. Ak sa chcem a mám obnoviť na duši i na tele nestačí len byť tu prítomný. Obnova (duchovné cvičenia) samy od seba nerobia zázraky, nemajú ten účinok ako sviatosti (ex opere operato). Múdry človek investuje do tohto času a do seba čo je v jeho silách, moci a Pán Boh doplní mierou natrasenou, natlačenou a pretekajúcou v každom z nás svoju milosť čo potrebujeme, o čo prosíme, snažíme sa a či až bojujeme o to. Na konci kajúce sviatostné zmierenie zo silným predsavzatím byť Ježišov a patriť jedine Bohu, bude najcennejšou odmenou do budúcnosti.

Príklad:

Vraj, hovorí sa o sv. Ambrózovi, že po jeho obrátení sa stretol s osobou ktorá sa mu prihovarila: „Nepoznáš má? Ja som tá a tá.“ A Ambróz jej mal vtedy povedať: „Ale ja som už nie ten a ten.“

Prežívame jedinečný čas milosti. Bude sa ešte opakovať? Práve preto, že nemáme istotu, že áno, využime náš čas tu a teraz a dajme si do poriadku svoje srdce, svoje vnútro s Bohom, zo svojimi blíznymi i sebou samým.

Spytovanie svedomia môže byť podľa rôznych šablón ale s jedným cieľom. Odísť obnovený, iný človek, boží muž (žena).

Modlitba na záver

Blahoslavená Panna Mária, ty si požehnaná medzi ženami, ty si požehnaná, pretože si uverila Pánovi, že sa splní všetko to, čo ti on povedal. Vypros nám dar viery, aby sme uverili v plnosti Pánovi a jeho slovu a prisľubom. A Pánov prisľub je, že prišiel preto, aby sme mali život v plnosti. Pán nám povedal, že prišiel nie kvôli spravodlivým, ale kvôli hriešnikom. Prišiel nie preto, aby odsúdil, ale aby spasil. Vypros nám, naša nebeská Matka, dar poznania, že potrebujeme neustále obrátenie srdca. Pomôž nám svojím mocným príhovorom, aby sme sa nebáli odovzdať sa Pánovi do konca, aby sme mohli svedčiť o radosti, pokoji, láske a odpúšťaní v tomto svete, ktorý je bez zmyslu a plnosti života, ktorý nám prisľúbil Kristus. Nech všetci v našich srdciach vidia nádej, ktorá pochádza od vzkrieseného Krista, ktorý zvíťazil nad všetkým, čo ničí naše životy. Nech Kristus skrze našu vieru a modlitbu vstane zmŕtvych aj v nás a prostredníctvom nás aj v našich blíznymi, ktorých stretáme každý deň.

Amen.

2. Dobrý život, dobrá smrť

„To povedal, aby naznačil, akou smrťou oslávi Boha.“ (Jn 21,19)

Rozprávať vám o smrti, niekto z vás môže namietat', prečo?

Po prvé, môžem zomrieť skôr ako si myslím. Už sme mali prípady, že biskup položil ruky na hlavu muža - bohoslovca, aj keď ešte nedovršil kanonický vek, na svätenie na kňaza. Dišpenz od veku je možný a v prípade blízkej smrti, kto by si z čakateľov na kňazstvo neprial odslúžiť aspoň jednu svätú omšu za svojho života?

Po druhé. V biblickej konkordancii som našiel, že slovo smrť sa spomína na 208 miestach. V Starom zákone skoro na 90, a v evanjeliách na viac ako tridsať, ostatné v listoch sv. Pavla skoro sto razy a aj v Zjavení od sv. Jána 15 razy.

A po tretie: Niekto z vás si položil otázku, prečo som na úvod témy „Dobrý život, dobrá smrť“, použil citát z evanjelia sv. Jána: *„To povedal, aby naznačil, akou smrťou oslávi Boha.“* (Jn 21,19) Vysvetlím. Slová povedal Pán Ježiš vo chvíli, keď udelil Petrovi pastiersky úrad Cirkvi. Peter na tri otázky Pána Ježiša: *„Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?“* (Jn 21,15), odpovedal *„Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád.“* (Jn 21,17) A keď mu Ježiš odovzdal spomínaný úrad, povedal: *„Ale keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše a povedie, kam nechceš.“* Evanjelista sv. Ján, ktorý bol prítomný ako apoštol, neskôr keď zostarol a keď ako posledný píše evanjelium, napíše aj túto poznámku: *„To Ježiš povedal, aby naznačil, akou smrťou Peter oslávi Boha.“* (Jn 21,19)

Už si začínate uvedomovať, prečo vám to dnes a teraz hovorím? Prežívame mesiac november a myslíme na zomrelých. Pýtam sa vás, myslíme aj na svoju smrť? Pripravujeme sa na stretnutie s Ježišom – Majstrom a zároveň našim Sudcom? Nikto z nás nevieme dňa a ani hodiny. Nemáme v tomto poznaní žiadnu výnimku. Nevieme čas, nevieme kde to bude, nevieme za akých okolností budeme zomierať...

Toto dnes teraz už povedané je dôležité memento pre každého z nás. Že niekto je mladý, že niekto je už šedivý..., naše roky nerozhodujú u Boha úlohu. Jedine Boh, ktorý si nás povolal, aby sme na zemi žili, jediný má právo nás zo života na zemi odvolať. Vieme prečo nemožno súhlasiť s eutanáziou.

Apoštoli Ján a Peter taktiež nevedeli, kde a ako prejdú zo života na zemi do večného života. Ján keď píše o odovzdávaní úradu Ježišom Petrovi, už vie, že Peter zomrel v Ríme na jednom z jeho pahorkov a že zomrel s'atím. Ján ešte nevedel, že on bude jediný z apoštolov, ktorý nezomrie mučeníckou smrťou za Majstra – Ježiša. Mi dnes vieme, že Ján veľa trpel pre Ježiša. Napríklad chceli ho otráviť jedom v pohári zmiešanom s vínom. Mučili ho vo vriacom oleji, ale apoštol Ján trpel za Ježiša najmä vo vyhnanstve na ostrove Patmos.

Apoštoli Prešli bránou smrti. Aj matka Božia usnula a bola vzatá s telom i dušou do neba. Zomreli Naimský mládenec, Jairusová dcéra (porov. Lk 8,40-56), aj Ježišov priateľ Lazar ktorých Ježiš vzkriesil z mŕtvy. A zomreli všetci čo sa narodili a ešte nezomreli. Denne zomiera okolo milióna a pol ľudí. Teraz v túto hodinu čo tu strávime zomrie asi 60 tisíc ľudí na svete...

Stáli ste už pri zomierajúcom? Zomierajúci nám pripomínajú: „Dnes ja, zajtra ty.“ Ako kňaz budeme iste stáť pri zomierajúcich. Budeme vysluhovať viatikum, sviatosť zmierenia, Eucharistiu, pomazanie nemocných...

V žalme 118,37 čítame memento: „*Odvráť mi oči, nech nepozerajú na márnosť; na tvojej ceste dopraj mi života.*“

Smrť sa porovnáva k zlodejovi. Smrť je najobávanejšia. Smrť berie časne veci. Človek si berie do večnosti len to, „*čo hrdza nezničí, mol' nezožerie, zlodej neukradne*“ (Mt 6,20).

Príklad:

Herečke Eve Lavalierovej ktorá zomrela v chýre svätosti, ležal Paríž pri nohách. Boli to jej ctitelia a obdivovatelia z divadla. Tak vinikajúco zahrála smrť kráľovnej, že obecenstvo postavila na nohy. Svet sa až po jej smrti, z jej denníka dozvedel, že ona sa učila denne zomierať.

Predstavme si, že ležíme na smrteľnej posteli a umierame. Lekári sú bezmocní, nedávajú ti nádej... Tvoja hodina smrti sa každý úderom srdca blíži. Umrieš azda prv, ako si myslíš.

Zomreli kňazi za volantom, pri svätej omši, pri zaopatrovaní iného zomierajúceho, ale zomreli aj v hriechu, pri páchaní hriechu...? Neviem.

Pomyslíme si, že raz veci, udalosti, hodnosti, majetok, sláva, ľudia pre nás naraz prestanú niečo znamenať... Oči prestanú vnímať okolie, ruky oťážajú, nespravíš viac krok...

Povedia iní, je mŕtvy. Zažil si už, ako sa usilujú, ponáhľajú pozostalí, aby mŕtve telo pred tým kým žil milovali, položiť do truhly a čo najskôr pochovať?

Je správne si povedať už dnes: „Som mladý, pripravujem sa na kňazstvo... aké sú priority môjho života? Čo uprednostňujem, čomu viac ako Bohu venujem čas? Viac spím ako sa modlím? Viac posilňujem svoje telo ako sa venujem svojej duši? Čomu venujem pozornosť, ktorým veciam, ľuďom, udalostiam? Ružencu, Žaltáru, sv. omši, alebo zháňaniu sa za pominuteľnými vecami?

Vzbudil som si už habituálny úmysel, na šťastnú hodinu smrti, že chcem zomrieť zmierený s Bohom, prijať sviatosti, v hodine smrti vyznať Boha ako svojho jediného Pána, Stvoriteľa, Vykupiteľa a Posväťiteľa? Modlím sa denné za svoju hodinu smrti? Kedy som si povedal naposledy, toto čo robím, táto cesta keď niekde cestujem, môže byť posledný deň, posledná cesta, že toto pero čo držím v ruke už nemusím vedome a dobrovoľne položiť, pretože mi môže vypadnúť z ruky už mŕtvemu...

Bratia! Aká dôležitá, ťažká a rozhodná je hodina ktorá nás čaká, hodina našej smrti. Čas našej smrti. Vážne ju prijímať, vážne sa v živote naučiť na smrť pripraviť... Uvažujem, aj keď som mladý, nemal by som sa napríklad aspoň raz za mesiac zastaviť sa v rozjímaní nad svojím odchodom do večnosti?

Aj toto môže byť spôsob už dnes v duchovnom živote, ako posilňovať sa proti každej nedokonalosti a neporiadku vo svojom živote bojovať.

Po čase sa na nás zabudne. Aj na najslávnejšieho človeka si spomína len občas a časť ľudí. Boh však na nás nezabudne. Aj po smrti chceme byť s Bohom. Už dnes je na mieste, aby sme v „*milovali Boha ako nás on miloval...*“ (1Jn 4,10).

Vieme, že nám je potrebné tak žiť, aby sme dušu nezanedbávali a pripravovali sa odovzdať ju Sudcovi, ktorý aj nám každému povie: „*Vydaj počet zo svojho zo svojo šafárenia*“ (Lk 16,2). Povie to ten, ktorý všetko vie, ktorému mám byť synom (Otcovi), bratom (Ježišovi) a ktorým sa mám dať riadiť (Duchu Svätému). Máme čas správne žiť, čo duše v očistci už nemôžu. Môžeme si zväčšiť odmenu v nebi životom teraz na zemi. Duše v očistci trpia. Očistec po smrti je ťažší ako vedome prijať očistec na zemi ešte za svojho života.

Ježiš ktorého prirovnávame k zlodejovi, „*príde v hodinu o ktorej neviete*“ (Mt 24, 44). Chceme sa správať ako boháč, ktorému sa urodilo veľa pšenice? Na jeho nerozumné slová Ježiš povedal: „*Blázon!*“ (Lk 12,16). Povedal to preto, lebo nás Ježiš miluje, a chce, aby sme žili stále pripravený ešte v túto noc predstúpiť pred Neho. Pred zlodejom sa môžeme uchrániť opatrnosťou, bdením ale nie pred smrťou. Zomrieme isto a tu nepomáha ľudská špekulácia, chytráctvo, vypočítavosť...

Povedia: Umrel - Et mortuus est. „*Neviete kedy príde pán domu: či večer. Či o polnoci, či za spevu kohúta lebo ráno*“ (Mk 13,35). Smrť sa zlodejovi podobá aj v našej neistote. Neistota. Nevieme nič o okolnostiach svojej smrti.

Pripomeňme si, štatistiku, že kňazi umierajú náhlou smrťou. Čo to znamená? „Vigilate – buďte na stráži“. „Parati estote – buďte pripravení!“ (porov. Lk 12,40)

Dnes sa nám ponúka, rozhodnúť sa. Smrť nás okradne o všetko pominuteľné. Vyhľadávajme veci nepominuteľné „*budúce*“ (Žid 13,14).

Áno, musíme myslieť aj na veci tohto sveta, veci pominuteľné, ale nech pre nás platia slová: „*Nezhromažďujte si poklady na zemi... zhromažďujte si poklady v nebi*“ (Mt 6,19-20).

Smrťou sa končí čas a príležitosť pracovať na svojej spáse. Jediné Ježiš bude od nás na začiatku večnosti žiadať konečné vyučovanie, rozhodnutie sa. Výbornou prípravou na smrť, je častá dobrá sviatosť zmierenia. Nezabúdajme na výzvu: „*Kým teda máme čas, robme dobré všetkým*“ (Gal 6,10). Márneť čas? Sme slobodní ale sme aj rozumom obdarovaný. Sme budúci kňazi. Už dnes túžiť dokonať dielo ktoré teraz začínam. Potom môžem s nádejou očakávať potešujúce slová Ježiša Sudcu: „*Správne dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým*“ (Mt 25,23). Poprosme i Pannu Máriu: „pros za nás hriešnych teraz i v hodinu smrti našej.“

Dnes sa málo rozpráva o diablove ale aj o pekle. Diabol i peklo je realita. Svet potiera diabla i peklo. Diablove ho vyhovuje. Nám nesmie. Diabol si trúfol pokúšať aj Ježiša (porov. Mt 4, 1-11) ale i v podobenstve o kúkoli na poli sa dozvedáme o činnosti diavla a o dôsledkoch na čo mu ľudia naletia (porov. Mt 13,34-43). Diabol existuje, aj dnes, po pokúšaní Ježiša čítame: „*keď diabol skončil všetko pokúšanie, na čas od neho odišiel!*“ (Lk 4,13). V podobenstve „o zasiatom semene“ Ježiš hovorí: „*Na kraji cesty, to sú tí, čo počívajú, ale potom prichádza diabol a vyberá im slovo zo srdca*“ (Lk 8,12). Diabol sa v Písme svetom spomína viac ako 30 razy, môžeme si to pozrieť aspoň v Biblickej konkordancii.

A peklo sa tam spomína viac ako 40 razy. Matúš píše slová Pána Ježiša, kto pôjde do pekla (porov. 5,22). A rovnako i evanjelista Marek (porov. 9,47). A koho sa máme báť? Ježiš hovorí: „*Skôr sa bojte toho, ktorý môže dušu, i telo zahubiť v pekle*“ (Mt, 10,28).

Keď som študoval kázne minulých storočí, viacerí kazatelia sa priam vyžívali o tom ako duše trpia v pekle. Spomínali síru, smolu, horiace mesto... Ježiš v evanjeliu u sv. Marka 9,48, cituje z proroka Izaiáša (66,24) o pekle: „Áno, ich červík neumrie a ich oheň nevyhasne“. Človek často podlieha diablove keď pohoršuje „*maličkých*“ (Mk 9,42-50). Tam Ježiš konkrétne spomína ruku, nohu oko, čím často človek hreší. Každým zmyslom a každou časťou svojho tela môže človek uraziť Boha. Všetko máme od Boha a pre Boha. Nik by nemal zneužiť dary proti Bohu.

Príklad:

Videli ste svedectvá ľudí, ktorí zažili stav pekla? Sú na DVD. Hovorila rečou dneška o hroznom utrpení pri pohľade na diablove tvár, o tom ako trpia

v zatratení tí, čo zneužili svoje uši nemravnými, ale i neodpúšťajúcimi slovami..., ako znejú náreky, plač, zúfalé výkriky zatratených. Podobne trpia aj iné zmysly.

Omnoho väčšia a ťažšia muka je strata nebeskej slávy, to, že zatratení nikdy neuvidia Boha z tvári do tvári. Vedia, že Boh je najväčšie a najdokonalejšie dobro a oni toto dobro nikdy nebudú môcť mať a milovať. A z tohto sa mnohí ešte smejú na zemi pre ich škodu. A na to sme i my poslaní byť kňazmi pravdivo a zodpovedne ohlasovať dnešným ľuďom zmŕtvychvstalého Krista.

V tomto (dušičkovom) čase majme čas a zamyslíme sa aj o večnom trvaní pekelných múk, ktorých vlastnosť už sama robí peklo neznesiteľným. Ježiš hovorí o tých čo si slobodne a dobrovoľne zvolili zatratenie, že budú: „*vyhodení do tmy, tam bude plač a škrípanie zubami*“ (Mt 8,12). Dajme pozor, aby na nás nepadli slová: „*Nikdy som vás nepoznal*“ (Mt 7,23). Tieto a iné slová nie sú na smiech či posmešky. Večné trvanie pekla je dôvodom večného zúfalstva, rúhania a zúrivosti zatratených. Aj za jediný spáchaný a neodprosený, neolútovaný ťažký hriech. Aký strašný a nebezpečný je ťažký hriech! Jedine hriech môže byť príčinou zatratenia. Ďakujeme za dar ľútosti, za dar sviatosti zmierenia, za to, že keď sme upadli do hriechu, že chceme sa vrátiť späť do milosrdného náručia živého Boha. Boh trestá ťažký hriech. Uvedomme si, že hriechu sa musíme vyhýbať, hriech je potrebné oľutovať. Ľahostajnosť k hriechu nesmie patriť k spôsobu nášho života. Myslíme často na nebo. Boh nám i počas týchto novembrových dní dáva poznať svoju dobrotu, slávu neba a chce riadiť naše kroky. Pohľad na smrť má vyvolať v nás túžbu milovať cestu k Bohu, vytrvať s Ježišom. Najmä po svätom prijímaní venujme čas na vzbudenie si túžby po nebi.

Modlime sa na záver:

Svätý Bože, múdry Bože, Bože ktorý si láska a milosrdný Bože, z celého srdca ďakujem, že som mohol v tomto rozjímaní znova spoznať význam dobrej smrti, prechod do večnosti k tebe... Ďakujem, že mi znova a znova otváraš náruč milosrdného Otca... Ďakujem, že mojím zmyslom dávaš silu, aby som sa vyhol každému hriechu... Všetky myšlienky a predsavzatia toho rozjímania ti obetujem, a požehnaj ich. Kráľovná neba a všetci svätí a blahoslavení, proste za nás, aby sme často mysleli na nebo, vytrvali verne na započatej ceste života a aby sme sa raz mohli s vami radovať vo večnosti.

Amen.

Ďakujem za pozornosť.

3. Voľba medzi nebom a peklom

„Kto je verný v najmenšom, je verný aj vo veľkom, a kto je nepoctivý v malom, je nepoctivý aj vo veľkom.“ (Jn 21,19)

V čom a kedy naposledy som sa od niečoho dišpenzoval. Nikto o tom nebude vedieť. Nik ma nevidel. Som predsa slobodný človek. Nedám sa obmedzovať niekým, predsa mám svoj rozum. Môžem si to dovoliť aspoň trochu, však sa vyspovedám, oľutujem to..., veď sa iných veci už roky zriekam. Prečo si to a to nedovoliť. Boh stvoril aj ľudské telo a predsa keď to Boh vložil do človeka, nemôže to byť zlé, hriešne a podobne. V čom všetkom som sa v minulosti oslobodzoval, klamal sám seba... Každý hriech je zlyhanie, rozhodnutie sa, nie však pre Boha.

Na hviezdy sa nedá pozerat' keď je zamračené a keď prší. Hviezdna obloha vie v našom srdci i myslí vyvolať krásne myšlienky, pocity, túžby či priania.

Duchovná obnova je čas milostí. Kto chce vidieť hviezdy musí ísť von, pod oblohu. Z uzatvoreného priestoru bez napríklad okien sa hviezdy nedajú vidieť a teda i niečo pozerajúc na ne zažiť. I v duchovnej obnove je potrebné nájsť si čas a postaviť sa pred Boha. Otvoriť sa myšlienkam na Boha. Chcieť hovoriť s Bohom. Nechať Bohu hovoriť.

Aká nádherná je cez deň jasná obloha. Slnko viac zohreje ako jas hviezd. Keby nebolo slnka, jeho svetla a všetkých zákonov o ochrane života na zemi, kde by sme boli. Vieme, že by nebol možný život na zemi ako na planetach vo vesmíre hoci sú väčšie či menšie a podobné zemi.

V tomto čase spomienok na zomrelých myslíme na nebo. Čo je to nebo? Stav? Pre koho je nebo pripravené? Kto už dnes má účasť na živote v nebi?

Naša zem má údajne päť miliárd rokov. Na zemi je nás už šesť miliárd ľudí. Uvažujme o tom, že náš Boh je večný, všadeprítomný, bez začiatku a konca, ale je i svätý, vševediaci... čo všetko je Boh. Niečo vieme o anjeloch, že sú čistý duchovia ktorý majú rozum a slobodnú vôľu (porov. Gn 3,24). Písmo sväté hovorí o ich poslaní, čítame o rozdelení nebeských obyvateľoch..., vraj našich priateľoch. Viac ako 200 razy ich spomína Písmo sväté. Viac sa spomínajú anjeli v Novom zákone ako v Starom. (Mt 18,10) *„Dávajte si pozor, aby ste neopovrhli ani jedným z týchto maličkých. Lebo hovorím vám, že ich anjeli v nebi ustavične hľadajú na tvár môjho Otca, ktorý je na nebesiach.“* Boh im zveril v dejinách spásy rôzne a veľké úlohy. Meno Michal znamená «Kto ako Boh», meno Gabriel značí «Božia sila» a meno Rafael «Boží liek».

Bratia, vieme zo Svätého písma aj o skúške ktorej boli vystavený anjeli a že niektorý neobstáli. Apoštol Peter píše: „*Boh neušetril ani anjelov, keď zhrešili, ale zavrhol ich do tmavých priepasti podsvetia a dal ich strážiť až do súdu*“ (2Pt 2,4). Svätý Ján píše o boji na nebi: „*Na nebi sa strhol boj: Michal a jeho anjeli bojovali proti drakovi. Bojoval drak i jeho anjeli, ale neobstáli a už nebolo pre nich miesto v nebi. A veľký drak ten starý had, ktorý sa volá diabol a satan, čo zvädzal celý svet, bol zvrhnutý; a sním boli zvrhnutí jeho anjeli*“ (Zj 12,7-8). Boh nám daroval anjelov za sprievodcov v našom živote na zemi. V Knihe Tobiašovej čítame, čo hovorí Ráfael starému Tobiašovi: „*Boh ma poslal, aby som uzdravil teba i tvoju nevestu Sáru. Ja som Ráfael jeden zo siedmich anjelov, čo sú vždy pripravení predstúpiť pred Pánovu velebu*“ (Tob 12,14-15). Pápež svätý Gregor Veľký vysvetľuje, že meno anjel je názov služby, a nie prirodzenosti. V nebeskej vlasti nepotrebujú pomenovanie. Anjelmi sa menujú len vtedy, keď vykonávajú poslanie, službu v mene Boha. Podľa služby sa delia na anjelov a archanielov. V dejinách spásy majú svoje miesto anjeli strážny. Pán Ježiš hovorí: „*Anjeli v nebi ustavične hľadajú na tvár môjho Otca, ktorý je na nebesiach*“ (Mt 18,10). Okrem anjelov sú v nebi zástupy svätých. „*Potom som videl; a hľa veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňom, plemien a jazykov. Stáli pred trónom a pred Baránkom, oblečení do bieleho rúcha, v rukách mali palmy a mohutným hlasom volali*“ (Zj 7,9-10). Boli to zástupy apoštolov nesmierny počet mučeníkov a vyznavačov, zástupy svätých žien a panien neprehľadný zbor iných nebešťanov. Uvažujme o šťastí svätých. Akí blažení sú všetci. Spievajú pieseň večnej lásky a požívajú ustavičné radosti a slasti. Svätí v nebi skusujú večné videnie Boha z tváre do tváre. Je to našou rečou na zemi povedané, aká to radosť a koľké šťastie navždy byť spojený s Bohom, Stvoriteľom a Vykupiteľom v Duchu Svätom. Boh ím znova a znova je žriedlom všetkého dobra a lásky. „*Noci už nebude a nebudú potrebovať svetlo lampy ani svetlo slnka, lebo im bude žiariť Pán, Boh, a budú kraľovať na veky vekov*“ (Zj 22,5). Nebeský Jeruzalem mesto vyvolených. Šťastní sú jeho obyvatelia. Keď už raj bol taký krásny, o čo krajší musí byť nebo, večná blaženosť, Božie kráľovstvo. Boh, vo svojej láske dáva nám poznať svoju slávu. „*Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú*“ (1kor 2,9).

Využime možnosť a uvedomme si, že pokiaľ žijeme na zemi, žijeme medzi nebom a peklom. Dostatočne vieme o nebi i pekle. Znova a znova si môžeme uvedomiť svoju slobodnú vôľu, i keď po dedičnom hriechu oslabenú a náš rozum po tom hriechu je zatemnený, že záleží len na nás. Vykúpený sme boli bez nás, ale k spásu potrebujeme naše rozhodnutie. Voľba medzi nebom a peklom platí u každého z nás počas celého života na zemi a platí pre všetkých naveky.

Boh chce nám každému dať svoje šťastie naveky. Každého z nás anjel strážny je vždy ochotný vyprosiť nám potrebnú milosť a pomoc, aby nám umožnil

a uľahčil vstup do neba. Stále je to na nás. Ježiš nám daroval všetko. Na kríži sa zrodila spása každého človeka v dejinách.

Duchovná obnova je čas uvedomiť si lásku Boha pri rozhodovaní sa medzi nebom a peklom. Nik by ani na chvíľu nemal zapochybovať, že jeho cieľ je nebo. Nie je to však vždy. Prichádzajú aj ťažkosti. A ten istý Ján ktorý píše slová: „Boh je svetlo a niet v ňom nijakej tmy! (1Jn1,5), píše aj slova, že máme „žiť podľa jeho prikázaní“ (2Jn 6). Ján píše i to, že útočí na každého z nás naše telo, svet a diabol, „lebo vyšlo do sveta mnoho zvodcov“ (2Jn 7).

Dostáva sa nám osvietenia a vnuknutí.

Stojíme tu dnes ako na križovatke, alebo na vyvýšenom mieste a máme sa rozhodnúť. Na jednej strane je nebo – Nebeské kráľovstvo a na druhej strane je peklo – zatratenie. Je to náš život. Žijeme vo svete len raz. Neveríme na prevetľovanie. Život sa nám nezopakuje. Aký je ten život v našom okolí? Denne prinášajú večerné správy o následkoch hriechu. Málo, veľmi málo je správ vo večernom spravodajstve, ktoré sú kladné, pozitívne, ktoré potešia, povzbudia, zohrejú srdce. Povie niekto, že taká je žurnalistika, biznis...? Ja som však „homo sapiens“, som „dieťa božie“.... a ja sa môžem rozhodnúť.

Povedzme si, že ani kňaz nie je ako kňaz Každý kňaz je individuu. Už ani ako bohoslovec nie sme všetci rovnaký zmýšľaním, postojom k veciam dôležitým aj ku spáse... tak ako sme každý iní po genetickej stránke. Všetci sme však stvorení na boží obraz a podobu. Boh chce žiť v nás. Boh je v nás keď žijeme v milosti posväcujúcej.

Pýtajme sa samy seba: Žijem v milosti posväcujúcej? Je v mojom vzťahu k Bohu všetko v poriadku? Pred Bohom sa cítim slobodný? Nemám niečo vo svojom živote, čo by som si mal čo najskôr vyriešiť s Bohom, blíznym a sebou samým?

Boh mi ponúka čnosť nábožnosti, pokoja, lásky... a iné. Nemám zatemnený pohľad na čistotu svojej duše či duše niekoho iného?

Už na zemi je čas mať čas kontemplovať tvár Majstra Ježiša. Ježiš ku mne hovorí rečou lásky. Viem sa radowať opravdivo, srdečne a usporiadane – zhodne s Däsatorom, Pätorom Blahoslavenstvami, ...

Je čas vzbudiť si primerané silné predsavzatie na ceste povolania za svojím Majstrom. Mohli sme žiť aj zaslepeným životom. Bez pravej kritiky k sebe, svojmu životnému štýlu. Čoho by som sa mohol zriecť dobrovoľne pre upevnenie vzťahu k Bohu? Povolaniu...

Nechajme sa naplniť bážňou a prosme: „*Telo sa mi chveje od strachu pred tebou, lebo sa bojím tvojich rozsudkov*“ (Ž 118,120). Môžu prísť chvíle, keď láska a horlivosť ochabnú, pokušenia sa budú stupňovať, viac budeme cítiť strach pred peklom a slabosť zdržať sa hriechu. Kto z nás nepotrebuje posilu k horlivosti duše? Už dnes môžem zo svojho správania, vzťahov... vypozerovať aký budem pastier duší.

Zrak: Peklo ponúka tmu, nebo svetlo. Oheň v pekle nevydáva svetlo čo by lahodilo zraku. V nebi je len blaženosť a v pekle bolesť, smútok, utrpenie. Nedostatok svetla v pekle spôsobuje všetko čo s trestom súvisí. Nebo nepotrebuje svetelné zdroje, tam je jediné a neopísateľné svetlo Boh. A pre jedno i druhé platí, že to bude trvať po celú večnosť. Odsúdený v pekle vedie, že nikdy neuvidia božiu tvár. V nebi je neustále videnie božej tváre. O pekle platí: „*Je hrozné padnúť do rúk živého Boha*“ (Hebr 10,31). Je len jeden Boh. V pekle sa prejavuje Boh, ako spravodlivý ktorý trestá. V nebi je Boh spravodlivý, ktorý odmeňuje.

Sluch: Peklo ponúka plač, škripanie zubami a kvílenie. Predstavme si miesto, kde počuť len ston, plač, rúhanie... kŕčovite prosia o pomoc, ale tá neprichádza. V pekle už pomoc nepríde a odsúdení o ňu ani neprosia vo svojej pýche. Áno, nebo ponúka osláveným večnú hostinu, radostné volanie, stav radosti. Boh, ktorý je hriešnikovi za jeho pozemského života nekonečne milosrdný, v pekle je neúprosný, nedá sa obmäkčiť, a to naveky, V nebi duše stále, znova a znova prežívajú lásku svojho Boha. V podobenstve o boháčovi a Lazárovi Ježiš kladie do úst Lazára, ktorý je v lone Abraháma slova: „*Spomeň si, že si dostal všetko dobré za svojho života a Lazár iba zlé. Teraz sa on tu teší a ty sa trápiš. A okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, takže nik – čo ako by chcel – nemôže prejsť odtiaľto k vám ani odtiaľ prekročiť k nám*“ (Lk 16, 25-26).

Pre potrestaných v pekle bude už neskoro, neskoro niečo zmeniť smerom k Bohu. O božej múdrosti, ktorá bude výčitkou pre zatratených hovoria slová k Knihy Prísloví: „*Pretože som vás volala, a vzpierali ste sa, rukou som (na vás) kývala, a nik si nevšímal a pretože ste odbíjali každú moju radu a nepripúšťali ste si pokarhanie, ja tiež sa budem zo záhuby vašej smiať*“ (Prís 1,24-26).

Duše zatratených počujú: „*Odíďte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablovej a jeho anjelom!*“ (Mt 25,41) A ti čo budú uznaní stavu večnej blaženosti počujú: „*Podťe požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta*“ (Mt 25,34).

Po konečnom rozhodnutí na poslednom súde už nebudú vyriešené slová útechy a súcitu ktoré na zemi vedie mierniť bolesť či žiaľ. Zatrateným už ich nik ani oni navzájom si ich nepovedia. Tí v nebi už nebudú potrebovať vieru a nádej, budú prežívať stále lásku. Kniha Múdrosti v Piatej kapitole hovorí

o súde po ktorom dôvera dobrých v Boha bude odmenená a nárek hriešnikov bude im večnou výčitkou.

Čuch: Sv. Pavol píše: „*Žite v láske tak, ako aj Kristus miluje nás a vydal seba samého Bohu za nás, ako dar a obeť ľúbeznej vône*“ (Ef 5,2). A apoštol píše Filipanom: „*Sú ľúbezňou vôňou, príjemnou obeťou milou Bohu*“ (Flp 4,18). Týmto slovami apoštol myslí na modlitby, obety, skutky... čo spravodliví vykonali na oslavu Boha na zemi. O odsúdených odchádzajúcich sú slová: „Vtedy začnú hovoriť vrchom: «Padnite na nás!» a kopcom: «Prikryte nás!»“ (Lk 23,30). Sú to slová žien, ktorí kvílili nad Ježišom a On im pripomenul tieto známe slová. Je to vlastne kľatba pre tých, ktorí neuznali Boha za svojho Stvoriteľa, Vykupiteľa a Posväťiteľa. Hrozné je upadnú do rúk živého Boha. Áno, peklo je miestom múk.

Chuť: je taktiež dar od Boha. Kto ho zneužije stane sa preň trestom. Boháč či priateľ, aby Lazár ovlažil jeho ústa. Nedostalo sa mu už daru pre spomenuté okolnosti. Ježiš hovorí v blahoslavenstvách: „*Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení*“ (Mt 5,6). Telesný hlad a smäd je iba obrazom hladu a smädu duše po pokoji, šťastí a blaženosti; veď pre ne bola stvorená, za tým vzdychá a baží s neodolateľnou túžbou. No nedosiahne toho nikdy lebo vždy ju Boh odvrhne. Večne smädný, bez lásky, nešťastný – večne bez Boha budú zatratení. Svojou vinou sú zatratení. Zožiera ich závisť a žiarlivosť, keď si pomyslia na oslávených v nebi. Napríklad syn na rodičov, priateľ na priateľa... , môžu si spomenúť na tých ktorými kedysi pohrdali, ktorým sa posmievali; oni sa teraz tešia v nebeskej blaženosti, pretože ostali Bohu verní. Zatratení! Na zemi keď niekoho vylúčia spomedzi seba bolí vylúčeného. Čo večné zatratenie?

Hmat: nemusíme si uvedomovať na koniec. Ježiš spomína bolesť spôsobenú ohňom. „*Odídte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablu a jeho anjelom. Lebo...*“ (Mt 25,41n.) a tam Ježiš povie čo všetko zanedbali a za čo všetko si vlastne vyvolili trest. Slovo oheň ako jeden z trestov za hriechy je jasne Ježišom podaný. U Marka nachádzame jasné odsúdenie do „pekla, do neuhasiteľného ohňa“ (v.43-44). Zatratení v pekle nemá iskru nádeje. Peklo sa nepremení na očistec. V očistci duše majú nádej, že po odpykaní trestu prejdú z očistca do neba, duše z pekla nemôžu prejsť do očistca a do neba. Peklo je stav bezútešnosti. Na zemi útecha dáva silu, odvahu, chuť veci prekonať, zvíťaziť. V pekle takejto útechy niet. Ukrižovaný Ježiš je dušami v pekle neprijatý a preto sú odsúdený. Ježiš si údajne nechal rany po utrpení na svojom oslávenom tele a niektorým dušiam sa dostalo milosti poznať, to nie je učenie Cirkvi, že pri súde tieto rany Ježiš ukáže tým, ktorí ho na zemi odmietali, aby mohli ešte zmeniť svoj postoj k nemu. Tým, že neuznajú jeho rany ako prejav lásky k ľuďom, stávajú sa zatratenými. Čo je mementom pre

nás? V Knihe Sirachovca sa píše: „*Ako pred jedovatým hadom, tak utekaj pred hriechom*“ (Sir 21,2).

Buďme vďačný Kristovi za jeho umučenie a smrť. Tak nás zachránil, dal nám nádej pred zatratením. Pokánie nám pristane. Pokáním za svoje hriechy sa vlastne rozhodujeme pre nebo. Pokánie nám pomáha utvrdiť sa konať spásne vecí. Keď si osvojujeme pokánie za svoje a za hriechy iným, stávame sa Ježišovi priateľmi.

Téma obnov v tomto roku je: Postaviť sa pred Pána. Chcieť sa postaviť. Byť pred tvárou svojho Boha pravdivý a vďačný za jeho vykúpenie a spásu. A téma prednášky znela: Voľba medzi nebom a peklom. Sám sebe sme každý strojcom svojho večného šťastia alebo nešťastia. O nás si rozhodujeme sami. Aj dišpenzovanie sa o niečom hovorí.

Modlime sa:

Ježišu ty si povedal: „*Kto je verný v najmenšom, je verný aj vo veľkom, a kto je nepoctivý v malom, je nepoctivý aj vo veľkom*“ (Jn 21,19). Beriem si pred seba, že nikdy nechcem žiť tak, aby som bol zatratený. Rozhodujem sa znova i dnes pre celý svoj život na zemi. Tam mi Pán Boh pomáhaj.

Amen.

Ďakujem za pozornosť.

4. Ľudia okolo trpiaceho Ježiša

„Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma“ (Lk 9,23).

Na úvod:

Ježiš mal má a bude mať nepriateľov ale i priateľov. Tomáš Kempenský v diele Nasledovanie Krista spomína skúsenosť aj mnohých z nás. „Križa sa človek desí.“ Kríž je mementom aj pre nás. Aký mám postoj k utrpeniu Ježiša? Môžem povedať, že som priateľ trpiaceho Ježiša. Sme totiž rôzni ľudia. Utrpenie Krista si môžeme pripomenúť aj pohľadom na udalosti utrpenia Pána Ježiša a pripomenúť si, že aj dnes sa veľa nezmenilo v správaní, postojoch u jednotlivých ľudí a správame sa my dnes ako tí vtedy v Jeruzaleme. Každý týždeň my zasvätený sa môžeme modliť Krížovú cestu. Prečo? Uvažujme. Ľudia sme aj my. Ježiš zomrel aj za nás. Všetci sme vystavení zvodom. Každý máme svoju povahu, svoje pohľady na veci, udalosti i ľudí i na vykúpenie Ježišom. Mení sa doba, pribúda rokov, a uvedomujeme si, že mňa Boh povolal pre túto dobu, v tejto dobe, medzi týmito ľuďmi mám žiť, vydávať svedectvo a za túto zvládnutú alebo nezvládnutú úlohu sa budem pre Bohom raz osobne zodpovedať. Kríž je preto stále aktuálny. Teraz pre nás. Pretože sme rôzni a mohli sme doteraz pozerieť na utrpenie Ježiša aj chybné, nesprávne, iba rozumom, alebo nesprávne citovo, pre niekoho sú to len epizódky z evanjelií, alebo dávna história, možno niečo čomu sme nevenovali patričnú pozornosť, alebo cítime výčitku svedomia? Zastavme sa a pozrieme si ľudí v blízkosti trpiaceho Ježiša a porovnajme sa, prehodnoťme svoj doteraz žitý život, prípadne niečo zanechajme a prosíme o božie milosrdenstvo, alebo je pred nami nový život? Aký? Ku komu z ľudí z okolia trpiaceho Ježiša, ho možno prirovnať?

Spomeňme si najprv na Boha. Pán Ježiš sa pre nás z lásky stal Spasiteľom a Vykupiteľom. Pán Ježiš sa rozhodol zmieriť nás so svojím i naším Otcom. Všetci ľudia neprijali toto učenie. Zriekli sa a neprijali Boha. Neveria ani dnes, že Boh je láska. Čo bude zajtra? Mnohí sa zajtrajškom netrápia. A už vonkoncom nejakou spásou. Niektorým je slovo spása nič nehovoriace. Ježiš povedal: *„Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený“* (Mk 16,16). Potrebujeme konať, učiť sa, rozhodujeme o svojej večnosti. Nestačí len začať. Žiť s Kristom je potrebné do našej smrti. Človek je stvorený na obraz boží, len človek bol vykúpený zo zeme, nie anorganická či organická príroda. Aj učeníci utiekli z Getsemany. Z učeníkov len Ján stál s Ježišovou matkou a niektorými ženami pod Ježišovým krížom. Apoštol Peter aspoň svoju zradu oplakal, ale Judáš sa uvedomujúc čo sa stalo, čo urobil, obesil

sa. Sv. Augustín hovorí, že správny náš vzťah k trpiacemu Ježišovi je našou nádejou pre večný život. Romano Guardini hovorí, že každý človek má dostatok času, iných okolností, aby sa ako dielo Boha rozhodol o svojej večnosti. Páter Ján Ev. Urban vraví: Trpiaci Ježiš je znamením pre každého človeka. Každý človek sa musí rozhodnúť sám. Ježiš každému človeku dáva dostatok milosti aby bol človek spasený. Rozhoduje rozhodnutie človeka o sebe samom. Stále platia slová: „*Kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho*“ (Lk 9,24). Aj v dejinách kresťanstva počuť túto výzvu výzvu. Mnohí muži i ženy, rôzneho veku, národnosti, stavu, postavenia a poslania, jazyka i rodu, farby pleti i pohlavia... a iné delenia, ale rozumom a slobodnou vôľou obdarovaní, stvorení na obraz Boha sa museli rozhodnúť, a dnes sa tiež rozhodujeme a do príchodu Syna Božieho na konci čias, keď príde ako Sudca živých i mŕtvych bude platiť ako sa rozhodneme. Večnosť s Bohom alebo večnosť bez Boha.

Príklad:

Urobme pokus z fyziky. Vieme čo robí magnet. Dokáže magnet pritiahnuť zlato, striebro? Sú to drahé kovy. Nie, nepritiahne. Pohybujme však magnetom nad železom. Železo magnet pritiahne.

Poznáme Ježišove slová? „*V nebi bude väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie...*“ (Lk 15,7). A inde Ježiš hovorí: „*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov*“ (Mt 9,13). Tieto slová pripomína návod na pokus z predchádzajúceho príkladu. A vieme, že sa jedná o každého človeka. A pretože sme rôzni zadívajme sa na ľudí okolo trpiaceho Ježiša a pozrime sa na seba, porovnajme sa s ich správaním, postojmi ich spôsobom života.

Prvá môže byť **Panna Mária**. Nielen pri zvestovaní dala súhlas, „*fiat*“, ale počas celého života stojí na strane Ježiša. Keď Ježiš trpí, Mária trpí s ním. Simeonovo proroctvo sa naplnilo: „*On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých... a na znamenie...a tvoju vlastnú dušu prenikne meč...*“ (Lk 2,34-35). Voláme ju my Slováci Sedembolestnou a ctíme si ju ako Patrónku národa. A Matka stojí pod krížom. Apoštol Ján, aktívny účastník Golgoty píše i toto: „*Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: „Žena, hľa, tvoj syn!“ Potom povedal učeníkovi: „Hľa, tvoja matka*“ (Jn 19,25-27). Jedná sa o každého z nás. Panna Mária, naša Matka chce byť matkou aj každého z nás. Vyvolím si ju na matku ako ju prijal za svoju matku ako apoštol Ján?

U apoštola **Jána** zostaňme. Je najmladší z apoštolov. Zostal verný pri trpiacom Majstrovi Ježišovi. Zaslúži si pomenovanie od Učiteľa, trpiaceho Ježiša, že je jeho „miláčik“? Jediný z apoštolov nezomrel mučeníckou smrťou,

hoci mnoho pre Ježiša trpel. Vyprosme si vernosť. Vždy za všetkých okolností zostaňme verný Majstrovi Ježišovi Kristovi.

Tretou postavou je apoštol **Peter**. Spomenuli sme jeho návrat. Áno povedal pred slúžkou na nádvorí: „*Nepoznám tohto človeka*“ (Mt 26,72). Ale keď sa apoštol Peter rozpamätal na slová, ktoré mu bol povedal Ježiš: „*Skôr ako kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš*“, *Vyšiel von a horko zaplakal*“ (Mt 26,75). Každému z nás patria slzy pokánia. Keby niekto z nás zaprel Ježiša, nasledujme príklad Petra. Nezúfajme. Boh – Ježiš, boží Syn, je milosrdný.

Štvrtou postavou je spomínaný už tretí apoštol, **Judáš**. Patril medzi Dvanástich apoštolov. Ježiš mu dôveroval a zveril mu spoločnú pokladničku. Tradícia hovorí, že bol najvzdelanejší z Dvanástich. A stal sa zradcom. Keď videl, „že Ježiša odsúdili, ľútosťou pohnutý vrátil tridsať strieborných veľkňazom a starším so slovami: „*Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv*“ (Mt 27,3). Oľutoval, ale nevrátil sa k Ježišovi. Ježiš by mu bol odpustil. A čo on urobil? „*Odišiel a potom sa šiel obesiť*“ (Mt 27,5). Do pekla idú aj kňazi, píše sv. Terézia z Avily i sv. Ján z Kríža i iní, ktorým Ježiš umožnil vidieť veci nie bežné či každodenné. Toto však nie je dôležité, aby sme verili. Rovnako k viere platí, nie zúfalstvo, ale nádej a najmä milosrdenstvo. Mučený Ježiš trpel za našu spásu. Judáš opovrhol Ježišovým vykúpením. Apoštolom Ježiš už predtým povedal, pretože bol Boh vševediaci: „*Nevyvolil som si vás Dvanástich?! A jeden z vás je diabol*. To hovorilo Judášovi, synovi Šimona Iškariotského, lebo ho mal zraďiť“ (Jn 6,71).

Piateho môžeme spomenúť pohana **Šimona**. V Písme čítame: „*Ako ho viedli (Ježiša), chytili istého Šimona z Cyrény, ktorý sa vracal z poľa, a položili naň kríž, aby ho niesol za Ježišom*“ (Lk 23,26) (Mt 27,32) (Mk 15,21). A tradícia Cirkvi hovorí, že údajne sa stal biskupom, starším, a zomrel aj on za Ježiša. Predtým však na Golgote pocítil v duši oči Ježiša, ktorý mu ďakoval za pomoc. Ježiš zomrel za všetkých ľudí, všetkých čias... Sv. Pavol ako apoštol pohanov, apoštol národov je zo svojím učením toho dôkazom. Najprv sa cítil urazený, dotknutý, aby potom nastal po Ježišovom zásahu radikálny obrat k priateľstvu k Ježišovi. Čo moje priateľstvo s Ježišom? Ako a čím pomáham ľuďom? Viem niešť trpezlivo svoje kríže a kríže iných.

Šiesta postava, kladná, je neznáma žena zo zástupu. Nazvali sme ju **Veronikou**. Šiesta stanica Krížovej cesty nám ju pripomína. Neznáma žena, obyčajnou šatkou utrela Ježišovi tvár. Služba lásky. Bude sa na ňu spomínať do konca čias na zemi. Pripomína, aby sme si v každom človeku i u seba pripomínali, že v našej duši mať miesto Ježiš. Obraz Boha v nás. Nebojácnosť a odvaha jednoduchej ženy. Mlčí ale koná. Nehovorí a urobí viac ako by sme sa nazdali. Aké sú moje reči okolo služieb lásky. Viem pomôcť? A v čom

najčastejšie? Komu a prečo viem nezištne pomôcť? Komu som nepomohol a mohol pomôcť? Teraz je neskoro a má to aj môže mrziť.

Zápornou postavou vystupujúci ako jedinec, ale predstavujúci jedincov až do konca sveta je **Pilát**. Kto to bol. Riman. Vojak. Miesto držiteľ a zastupoval v Palestíne cisára z Ríma. A bol pohan. A nechcel súdiť Ježiša. „*Vezmite si ho vy a súďte podľa svojho zákona*“ (Jn 18,31). Pritlačili ho ku obrazne povedané ku stene. Súdil. Človek Boha, hoci filozofoval. Pýtal sa Ježiša: „*Čo je pravda?*“ (Jn 18,38). Odsúdil Ježiša. Dal ho zbičovať a chcel ešte prepustiť. Ponúkal za neho vraha Barabáša. Výrok: „*Hľa, človek*“ (Jn 19,6), ho preslávilo vo svete. Pod ľudskú dôstojnosť mučený Ježiš. Pilát má na rukách nevinnú krv, aj keď si na znamenie, že na Ježišovi nenašiel vinu, umyl ruky. Na kríž dal napísať pravdu: „*Čo som napísal, to som napísal*“ (Jn 19,22). Nastrašený Pilát. Čoho sa na svete najviac bojím. Hriechu? Ľudí a ich mienky? O čom je moja pravda života? Podlieham masám a náladám davu? Bojím sa postaviť keď sa jedná o pravdu a lásku, božiu vec aj proti mocným sveta, presile...?

Ako ôsmych predstavme **Herodesa, Annáša a Kajfáša**... „Annáš bol test'om Kajfáša“ (Jn 18,12). Rodinkárstvo? Biznis? Mocný svojho národa pred smrťou bol násilne predstavený, predvedený Ježiš. Kráľ i duchovenstvo odsúdili nevinného Baránka. Aká to bola doba? Ježiša ako Galilejčana Pilát posielal Herodesovi. Ten ho „už dávno túžil vidieť“ (Lk 23,8). Nepriateľov zmieril Ježiš. Opovrhol Ježišom. „*Urobil si z neho posmech, dal ho obliecť do bielych šiat a poslal ho nazad k Pilátovi*“ (Lk 23,11). Čo hovorí katolícka morálka o predstavených?

K ním patria aj **Veľrada**. Pohan Pilát si „zvolal veľkňazov, predstavených a ľud...“ (Lk 23,13). A oni? „*Veľkňazi a celá Veľrada zháňali krivé svedectvo proti Ježišovi, aby ho mohli odsúdiť na smrť*“ (Mt 26,59). Vlastní svojho brata odsudzujú na smrť. Farizeji a zákonníci, nevynímajúc saducejov, už dávno striehli, aby mohli chytiť Ježiša a zabiť. Striehli čo hovorí, čo kedy koná – i v sobotu, s kým sa stretáva... Nečistým prekáža čistý Ježiš. „*Keď sa rozodnilo, zišli sa starší z ľudu, veľkňazi a zákonníci, predviedli ho pred svoju radu...*“ (Lk 22,66). Podarilo sa. Ježiš nechcel byť ich človek. Vstupoval im do svedomia. Nemohli spávať?

Desiaty je zainteresovaný zástup na smrti Ježiša. Nazvime ho **Zvedený zástup**. Koľko ich bolo? Kolky z nich boli účastníkmi slávnostného vstupu Ježiša do Jeruzalema? Vtedy kričali: „*Hosanna synovi Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosanna na výsostiach!*“ (Mt 21,9) A teraz? „*Urižovať ho!*“ (Mt 27,23) „*Ľud tam stal a díval sa. Poprední muži sa mu posmievali*“ (Lk 23,35).

Iný zástup už nie je až taký zlý voči Ježišovi. Sú to **plačúce ženy**. „Šiel za nim veľký zástup ľudí aj ženy, ktoré nad ním kvílili a nariekali. Ježiš sa k nim obrátil a povedal: „*Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi...*“ (Lk 22,28). Pomýlené ženy? Zachovávali len zvyk, plakať nad odsúdeným? Nepoučené farizejmi a zákonníkmi či saducejmi, ktorí sa venovali nepodstatným veciam? Aké nedorozumenie im pripomína Ježiš? K akým nedorozumeniam dochádza v mojom živote? Som mužom opravdivých slz? Nehrávam divadlo svojím správaním, postojmi vo svojom živote? Boh vidí aj skryté veci.

Nezabudnime na zaujímavú postavu, **stotníka**. Evanjelista sv. Marek poznamenáva pri opise umučenia Ježiša: „*Keď stotník, čo stál naproti nemu (Ježišovi), videl ako vykrikol a skončil, povedal: „Tento človek bol naozaj Boží Syn“*“ (Mk15,39). Aké kvality života uznávam? Čo uprednostňujem vo svojom živote a čo zaznávam. Prečo? Neodsudzujem ľudí? Viem sa na veci, udalosti dívať z rozvahou, pokojne v duchu viery, nádeje a lásky? Keď ma iný podceňujú, moc tým trpím? Častejšie sa bránim, ako trpezlivo znášam krivdy, nepochopenia od iných, nezaujem iných. Žijem svedectvo viery?

Okolo stojaci pri Ježišovom kríži na Golgote nie sú posledný z jednotlivcov i skupín, ktorí boli svedkami umučenia a smrti Pána Ježiša. „*A tí čo šli okolo, rúhali sa mu; potriasali hlavami a vraveli: „Aha, ten... a podobne sa mu posmievali...*“ (Mk 15,29-32). Boli ukrižovaní na „*mieste, ktoré sa volá Lebka...a ukrižovali jedného sprava a druhého zľava*“ (Lk 23,33). Anonymita. Aký mám k nej vzťah? Skrývam sa za ňu a kedy? Viem robiť ticho a skryté dobré veci? Aké veci nesmiem skrývať za anonymitu?

Zvláštnymi svedkami, výnimočnými svedkami sú tí, čo sú s Ježišom **spolu ukrižovaní**. „Jeden zo zločincov, čo viseli na kríži sa mu rúhal: „*Nie si ty Mesiáš?!...Ale druhý ho zahriakol: „Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si odsúdený na to isté? Lenže my spravodlivo... Ale on neurobil nič zlé*“ (Lk 23,39-41). Dobro a zlo, následok po dedičnom hriechu. Na ktorú stranu sa najviac viem postaviť. Bránim dobro, alebo aj útočím keď iný robí dobre? Modlím sa za duše v očistci? Nie som niekomu na pohoršenie? Akých mám najviac priateľov? Myslievam na svoju smrť?

A **pod krížom** si všimnime **ženy**. Už pätnásta skupina či jednotliviec ktorý sú svedkami udalosti okolo umučenia a smrti Pána Ježiša. „*Pri Ježišovom kríži stáli jeho matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova, a Mária Magdaléna*“ (Jn 19,25). Vernosť k povolaniu v čom u mňa spočíva? Koho na svojej ceste v duchovnom živote najviac využívam pre svoje obohatenie? Aké sú moje vzťahy k ženám? Môj vzťah k vlastnej matke, rodným sestrám, aký je? Uvedomujem si, že som povolaný žiť v celibáte? Čo to dnes a zajtra u mňa

znamená? Budem sa stretávať aj s rehoľnými sestrami. Aký si budujem k ním postoj? Viem sa za ne pomodliť, pomôcť im v čom...?

Iste by sa mohlo hovoriť aj o iných. Napríklad o **Jozefovi z Arimatdey**, „*ktorý bol Ježišovým učeníkom, ale tajným, lebo sa bál Židov*“ (Jn 19,38) ktorý poprosil Piláta, aby mu dovolil pochovať Ježišovo telo. Tiež Nikodém, tajný učeník, ktorý pod rožkom noci sa stretol s Ježišom počas ešte verejného účinkovania. A pripomenúť je potrebné vojakov. Boli pohania, Rimania, platení aby plnili vôľu mocných tohto sveta. Aký boli voči Ježišovi od zajatia v záhrade až po Ježišovu smrť na kríži. Čím vynikali? Aké je u nich vidieť vlastnosti? Ich správanie je mi niečím blízke?

Modlime sa:

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami a nad dušami v očistci.

Amen.

Ďakujem za pozornosť.

5. Kajúcnosť a spytovanie svedomia

„...čo začal vo vás dobré dielo, aj ho dokončí“ (Fil 1,6).

Úvod:

Viete čo znamená slovo „vigilate“?, „bdejte!“ Imperatív. V poriadku. Nový cirkevný rok za zvykne obsahom tohto slova začínať „A“ cykle: „ako bolo za dni Noema... Bdejte teda...“ (Mt 24.37.42). „B“ cykle: „Majte sa na pozore... Bdejte teda...(Mk 13,33.35). „C“ cykle: „Budú znamenia... Preto bdejte! (Lk 21,25.36). Priznajme si, že tieto slová platia stále vo dne i v noci, keď sme sami i v spoločnosti... A práve preto si pripomeňme, že nikomu nezaškodí z času na čas si nájsť čas a prekontrolovať svoj vzťah k Bohu ako s Ním komunikujem pri kontrole svedomia.

Ostražitosti nikdy nie je naviac. Bdejte počujeme od Boha, bdejte radia nám iní a bdiem je vec mojej osobnej ostražitosti.

Každý štát musí mať políciu. Má ju i Vatikán. Dnes sú dokonca poprepájané, aby boli čo najúčinnnejšie ku kriminalite. Spytovanie svedomia nie je stratený čas, keď účinne bojujeme proti hriechu. Naopak. Aj keby sme pri všetkej opatrnosti predsa upadli do osídel hriechu i najmenšieho, spytovanie svedomia môže pomôcť rýchle z hriechu povstať. A nielen povstať, ale všetko i usporiadať. Môže byť kvalitný duchovný život bez spytovania svedomia. Ťažko, až nie.

Existujú rôzne pomôcky podľa čoho si v ktoromkoľvek stave môžeme spytovať svedomie. Možno sa pýtať: Aký čas venovať spytovaniu svedomia? Kedy je čas najvhodnejší na spytovanie svedomia. Stačí spytovať si svedomie len pred sviatosťou zmierenia, alebo len na Silvestra, alebo v hodine smrti?

Myšlienka na spytovanie svedomia by mala začať vždy modlitbou. Prečo? Mali by sme vo svojom živote venovať čas vzdávaniu vďaka Bohu pri spomienke na svoje svedomie, hriechy, aby sme mohli ľahšie a s úžitkom svoje chyby, poklesky i hriechy oľutovať, najmä vo vedomí, že Pán Boh je dobrý ku nám a ja bývam neverný.

Potrebujeme vo tme svetlo? Samozrejme. Dnes si život predstaviť bez svetla? Veľmi ťažko. A prečo svet zabúda venovať čas, silu ducha i tela na pravidelnú kontrolu svojej duše, svojho svedomia? Podceňujeme hodnoty. Aj veriaci podceňujú osvetlenie od Boha. Čím viac nás osvieti Duch Svätý svoji, darmi, tým s väčším úspechom môžeme poznať pravdu o svojom vnútri duše. Svetlo v byte prezradí aj to, kde sa usadil prach. Vo tme ho nevidieť, ani inú

špinu. Kto si myslí, že si nemusí spytovať svedomie, žije dobrovoľne v tme a aj smrade... Kto raz za deň sa na chvíľu, niekoľko desiatok sekúnd vie zastaviť a skontrolovať, ako sa mu darí bojovať s najväčšou svojou osobnou chybou, ten ju dokáže rýchlejšie odstrániť zo svojho života. Do roka nemá s ňou ťažkosti. To sa doporučuje pre sadnutím k obedu.

Večerné spytovanie svedomia sa doporučuje dlhšie, niekoľko minút, aby človek keď má v čerstvej pamäti svoje myšlienky, slová a skutky vo vzťahu k Bohu, blížnemu a sebe samému to mohol urobiť rýchlejšie a užitočnejšie. Ani tu sa nemusíme zdržiavať rozoberaním zložitých pokušení. Tým by sme mohli stratiť viac času a bez veľkého úžitku. Nevtláčajme do svojej duše hriešne obrazy fantázie, pretože tie by znova v nepríhodnom čase sa vynorili a znepokojili. Keď nám svedomie tlačí určité nejaké previnenie, prejdeme ponad to a zahrnieme previnenie do všeobecnej ľútosti, ak by sme sa predsa prehrešili. Každý deň, najlepšie večer pred odpočinkom je výhodné vzbudiť si úprimnú ľútosť, najlepšie nie zo strachu, že nás Pán Boh chce trestať, ale si uvedomujeme, že Pán Boh je voči nám dobrý a my sme ho urazili, zarmútili... hriechom. Večer si dajme po ľútosti, nejakej formulke, a najlepšie je keď pár osobnými slovami povieme Bohu, že ho máme radi, že nás mrzí, že sme sa niečoho dopustili a tak urazili jeho lásku.

Od tohto všeobecného spytovania svedomia, napríklad čo si konáme každý večer, sa venujme aj osobitnému spytovaniu svedomia. Pri tomto spytovaní svedomia nám ide o to, že chceme odstrániť svoje nazvime na hlavnú chybu. Každý človek, ktorý užíva rozum viac menej má nejakú chybu charakteru, ktorá je koreňom iných našich chýb. Našu hlavnú chybu si i ľudia z okolia môžu všimnúť. Tu sa má ukázať naša stratégia. Načo sú stratégovia napríklad v podnikoch či v armáde? Pomáhajú, bdejú a v záujme úspechu urobia všetko preto, aby ju čo najskôr odstránili, zvíťazilo vojsko nad nepriateľom.

Podobne si počíname pri spytovaní svedomia pri väčšom hriechu a opakujúcim sa hriechu, a robíme tak, že odstránime aj korene hriechu, obrazne povedané buriny, teda musíme odstrániť aj okolnosti hriechu. Každý sa musíme snažiť poznať u seba, čo je príčinou opakovania našich hriechov.

Najlepšie je na to ráno, po prebudení, keď si pripomenieme chybu – hriech, ktorý chceme odstrániť, aby sme to mali na pamäti počas celého začínajúceho dňa, čoho sa chrániť. Príležitosť a okolnosti hriechu môžu byť osoby, miesta, veci, udalosti...

Počas dňa zakaždým, keď zbadáme, že sme sa previnili, vzbudíme si ľútosť. Keď si uvedomujeme stav nebezpečia pre dušu, je potrebné, utiecť teda, vzbudiť si odpor k hriechu, modlitbou i strelná modlitba je výborná, na čas opustiť ak je to možné nebezpečný priestor, prerušiť prácu a teda i myšlienky ak je to možné... Doporučuje sa vtedy i ľútosť. Ľútosť by sme si zakaždým mohli prejavovať nejakým konkrétnym vonkajším znakom. Napríklad udretím do prs,

podľa toho aké je to previnenie. Napríklad zahryznutie do jazyka pri zbytočnom ohováraní a keď už človek osočí niekoho, tak aj nejakým skutkom, napríklad podeliť sa s niekým o niečo, dať niekomu prednosť... Prípadne strelnou modlitbou. Dôležité je oživiť si svoje predsavzatie. Nerezignovať, nezľahčovať vec, nepokračovať, vedieť sa zastaviť...

Pri spytovaní svedomia večer si môžeme aj pomôcť poznačením počtu za sledovaný čas, týždeň, mesiac, od poslednej spovede... To môžeme konať za určité obdobie. Mali by sme sledovať pokrok v boji proti hriechu, ale tiež nárast hriechov a ktorých. Vždy je potrebné si vzbudiť ľútosť, čiže vzbudiť si bolesť vo svojej duši nad svojimi hriechmi. Boh ma miluje a ja? A uložiť si primerané pokánie. Také čo sa dá ešte v ten deň splniť. Napríklad vypnem televíziu. Niečo si prečítam z Písma, knihy... Pomodlím sa Zdravas... navyiac, alebo aj desiatok z ruženca...

K boju proti hriech sú osvedčené: modlitba, rozjímanie..., sväté prijímanie i duchovné sväté prijímanie... môže to byť aj duchovná jednodňová obnova na určitú tému... a raz do roka duchovné cvičenia tri alebo päť dňové. Potrebujeme duchovnú podporu pre seba. S hriechom sa ťažko bojuje. Náš rozum po dedičnom hriechu sa zatemnil, vôľa oslabla a po našich osobných hriechoch sa to môže zhoršovať...

Všetci popri spytovaní svedomia potrebujeme rásť v čnostiach. O tom inokedy.

Spytovanie svedomia a kajúcnosť

Na odpustenie našich hriechov, na zmiernenie s Pánom Bohom potrebujeme:

- a) ľútosť srdca,
- b) sviatosť zmierenia a
- c) zadosťučinenie.

Bez pochyby kajúcnosť je potrebná. Potrebné je si uvedomiť, čo sa hriechom stáva v našej duši. Narúša sa náš kontakt s Bohom. A každý hriech je naša urážka Boha. Byť si vedomý, že som sa hriechom dopustil niečoho proti láske k Bohu, že Boh nám chce odpustiť. Memento, nezotrávať dlhší čas v hriechu.

Príklad:

Pri autonehode, kto povie v septembri, že pôjde sa dať vyšetriť až na Vianoce. A nepočujeme konštatovanie v septembri, že pôjdem na Vianočnú spoveď? Odkladať sviatosť zmierenia? Chyba. Kňaz má byť hriešnikovi k dispozícii.

Medzi ľuďmi platí zásada, že podľa veľkosti previnenia, urážky... ten, kto je vinný, musí dať primeranú satisfakciu.

Pri hriechu nezabúdajme, že za každý hriech sme povinný podľa veľkosti hriechu, počtu hriechov a okolností urobiť zadosťučinenie.

Nie je to zaužívané aj v kontakte s ľuďmi? Kto a kedy a ako odprosí, poprosí o odpustenie, prepáčenie...? Ak si uvedomujem, že som urazil priateľa, tým skôr a primerane dám vec do poriadku.

Sv. Augustín pripomína: „Hriech nesmie ostať nepotrestaný... Trestajme aj samy seba. Prečo? Chceme aby nás niekto trestal?³ Vieme, že Boh trestá cielene, spomeňme si na očistec.

Svätci prišli k vedomiu, že kajúci život je potrebný pre človeka. Prečo viedli prísny život voči sebe? Sledujme ich životopisy.

Keď si človek uvedomí, čo je hriech, vie konať znova a znova skutky kajúcnosti. Kto sa naučí konať u seba pokánie vedomé a dobrovoľne za svoje hriechy, ale kňaz aj za hriechy iných... vie sa stať milým Bohu. V dejinách Cirkvi prešlo odpustenie cestou vývinu. Najprv pokánie a potom odpustenie, rozhrešenie. Dnes by sme nemali skončiť svoj hriech keď dostaneme rozhrešenie. Urobiť zadať za hriech je požiadavka. Nepodceňme a nebagatelizujme konanie zadosťučinenia po sviatosti zmierenia. Vieme prečo musí kňaz pri sviatosti zmierenia stanoviť aj zadosťučinenie, pokánie. Boh nás môže za zmeškané či nevykonané pokánie trestať buď tu na zemi alebo iste v očistci. Prečo má sv. Augustín pravdu, keď hovorí, že my sami po sviatosti i pred ňou sa máme trestať, konať pokánie. Chceme to nechať až na výrok Boha Sudcu? Dnes, keď žijeme na zemi je čas čo najskôr a s veľkou pokorou vykonať pokánie za hriechy.

Modlíme sa pri druhom Ježišovom páde na Krížovej ceste, že pád spôsobili naše opakované hriechy. Máme sa chrániť pred znovu upadnutím do hriechu. Sme slabými ľuďmi, poznáme sa, a preto seba umŕtvenosť je účinná konaná z lásky k Bohu pre spasu svojej duše.

Skontrolujme si akého sme ducha kajúcnosti? Ktoré sú najčastejšie naše hriechy? Prečo? Neospravedlňujme sa a nevidíme, že iní sú horší... spomeňme si na talenty ktoré sme dostali od Boha.

Doporučuje sa uviesť do konkrétného života dvojaké pokánie: trpné a činné.

Trpné pokánie spočíva v tom, že ako kajúcnik trpezlivo znášame netrzeplivosti, ťažkosti v každodennom živote. Boh vo svojej добрote voči nám prijíma ako pokánie všetko to čo trpezlivo znášame počas života na zemi. Čo všetko môže byť takým trpným pokáním? Každý máme na výber široké pole pokánia. Od choroby svojej i znášania choroby iného, cez iné bolesti duše i tela, denné ťažkosti, pokušenia i nepríjemnosti, vrtochy počasie i rôzne ťažkosti spoluzitia s inými od prebudenia po uloženie sa na odpočinok. A trpným znášaním pokánia

³ Porov.: AUGUSTÍN.: Serm 20,n,2.

môže byť i naša práca, zamestnanie... Náš život je poznačený nevďakom, nepochopením, neprajnosťou... a aj to môžeme trpezlivo znášať....Každý deň má dosť svojich ťažkostí. Znášať trpezlivo kríže a ťažkosti svoje i iných... bez reptania, hundrania..., znášať sa navzájom je často prostriedok na zadosť učinenie za naše urážky Pána Boha. Známe sú slová sv. Augustína: „Pane tu na zemi ma páľ, rež, len vo večnosti ťa prosím buď mi milosrdný a milostivý.“

A čo naše pokánie konané slobodne ako zadosťučinenie za odpustené urážky, keď sa jedná o aktívne pokánie. Sami si môžeme uložiť osobné pokánie. Boh od nás nežiada nezmyselné, bezduché iným škodiace naše pokánie. Pri činnom pokání musíme dať pozor, aby sme nekonali len svoju vôľu, čo sa nám páči, čo nám vyhovuje, pretože by to mohla byť sebaláska, márnivosť, ktoré nemálo zmenšujú zásluhy. Môže to prerásť až do pýchy. Môžeme konať a máme konať činné pokánie. Doporučuje sa, aby ho schválil spovedník, duchovný vodca. Výborným činným pokáním je naša horlivosť. Byť horlivý a vytrvalý v konaní dobrá. Poslušný spovedníkovi pomáha v oblasti pokánia pomáha napredovať v čnosti. Kajať sa môžeme primerane umŕtvovaním a to očí, jazyka... a všetkých zmyslov. Umŕtvovaním sa predchádzame mnohým hriechom a môžeme ho všade konať. Môžeme sa tak posväcovať. Zrieknime sa dovolených, príjemných vecí... aspoň na začiatku.

Našou povinnosťou je konať činné pokánie preniknuté naším duchom, ochotou, slobodou, robiť to zo srdca s radostným duchom pokánia za svoje hriechy.

Pri konaní pokánia majme na zreteli, že od pokánia nik nie je oslobodený. Dostalo sa nám viac milostí od Boha? Chráňme tým viac. Nespoliehajme sa, že nám sa nič nemôže stať, tým viac dávajme pozor na dušu a spolupracujme s božími milosťami, čím viac počtom a veľkosťou darov nás obohatil Boh. Vychovávajme sa k pokániu. Som niekým (kňaz, budúci...), znamenám v očiach sveta i Boha niečo? Apoštoli: Peter zaprel... čo všetko predtým dostal od Ježiša..., Judáš dokonca zradil... bol vzdelaný z apoštolov... a,... Peter vstal z hriechu, zaplakal a Judáš nevstal...Chráňme si svoje duše a keď sa previníme, aj malý hriech je potrebné odstrániť z duše sviatosťou zmierenia a urobiť zadosť za aj malý, či všedný hriech. Potrebné je, snažiť sa všetkými schopnosťami, silami o najväčší kontakt spojenia s Bohom.

Budujme stále svoju dôveru s Bohom. Nedôverujme len svojím silám. Ostražitosť nikomu nie je na škodu. Naopak. Modliť sa za dary múdrosti a rozumnosti...ale aj ďalšie primerane veku, postaveniu, okolnostiam stavu... Chcieť nachádzať útechu v ťažkostiach u Boha, nie u ľudí. Pamätajme na slová: „Viem žiť skromne a viem aj oplývať... sýty byť aj hladovať., mať hojnosť i núdzu trieť. Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje“ (Fpl 4,12-13). Ako človek ktorý je dielom Boha, na obraz Boha stvorený, obdarovaný všetkými od Boha uznanými darmi a milosťami, mať žiť v dôvere v Boha.

Teda: Nezanedbávať modlitbu, je predpoklad neupadnúť do pokušenia. „Bedlite a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia“ (Mt 26,41), platí počas celého cirkevného roka. Čím viac si uvedomujeme lásku Boha k nám, naše vyvolenie... Vieme, že diabol obchádza okolo... opríme sa o silnejšieho ako sme my, o Krista. Modlitba je najistejšia vec spásy. Veľa odpadov - apostázií je od vtedy, čo sa opustila modlitba. Odstráňme korene z nášho života nečnosti nedbanlivosti. Nezanedbávajme modlitbu.

Príklad: *Spomeňme si na bl. Jána XXIII.. Ako osobne navštívil kňaza ktorý zanedbával modlitbu. Našiel ho, kde...? Vrátil sa s ním do fary a požiadal ho patriarcha o sviatosť zmierenia. To pomohlo vrátiť sa kňazovi k modlitbe a začať nový život.*

Dávajme si dobrý príklad jeden druhému k modlitbe.

Po odporúčanej modlitbe sa doporučuje ostrážitosť. Spomenuli sme si, že akým slovom myšlienkou sa začína nový cirkevný rok? „Bdejte – vigilate“. Chceme nepadnúť? Pýtajme sa seba? Volajme: Ostrážitosť! Čoho? Očí, jazyka, zmyslov... Strážme si fantáziu, hnutia srdca, varujem sa ponúkaným veciam sveta, tela i diabla???

Nepreceňujme sa. Nestavajme na sebe. Pozor na pýchu. Kto presadzuje svoje „ja“... Prílišná naša sebadôvera je memento aby sme nepáchali hriech.

Ochladzuje sa náš vzťah k Bohu. Prvé miesto v živote dávame niečomu, niekomu iné...? Vlažnosť! Kedy nastupuje u človeka vlažnosť vo vzťahu k Bohu, povolaniu, stavu...? Vlažnosť od pádu nie je ďaleko. Nič si nerobí z napomenutí, výčitiek svedomia... Diabol je klamár, nezabúdajme nikdy...Pozná nás. S kým sa priatelím? Duchovná osoba? Brat, sestra? Pýtajme sa. O čom je moje priateľstvo? Dôvernosti? „Kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom“ (Sir 3, 27). Nevyhneme sa pokušeniam. Nemajme strach, ale žime v dôvernom vzťahu s Bohom. Čo vyhľadávaš? Vtáka poznať po perí a človeka...? Komu a čomu dávam za pravdu proti svojmu lepšiemu presvedčeniu? Nezamotávam sa do osídelských? Kto miluje nebezpečenstvo, ten nech počíta s tým, že skôr – neskôr upadne...

Pozor na maličkosti... Peter zaprel pred slúžkami na Pilátovom nádvorí. Judáš podľahol drobným minciam. Tridsať strieborných...

Vstať čo najskôr po malom páde, znamená predísť veľkému pádu.

Otupeným sa nestáva svedomie z večera do rána.

Z maličkosti za ktoré sa nerobí pokánie, nevyznáva sa z neho, sa rodí ťažký pád, hlbší. Aké ma peklo dno?

Opak je potrebný

Vždy majme pohľad upretý na milosrdného Ježiša. Peter keď sa topil, čo si uvedomil?

Myslíme na Božie slová. Rozjímajme denne. Rozpomínajme sa predsavzatia, rady, poučenia zo sviatostí zmierenia. Kedy si povedal „márnotratný syn“, že sa vráti k otcovi?

Opustiť všetko čo nepatrí Bohu. Náklonnosť na hriech. Zanechať príležitosť. Tí čo rozumejú drogám vedia, že aj jeden raz zobrať drogu je krok ktorý už nemusí nasledovať návrat k zdravému životu.

Denná úprimná ľútosť. Ľutovať s pokorou. Dôverovať Bohu, dúfať v odpustenie. Uvedomme si rozdiel v správaní Judáša a Petra. Obaja boli apoštoli... Ježiš oboch mal rád... oboch povolal...

Čo plodí malomyselnosť, zúfalstvo, strach...? Hriech!!!
Nezabúdajme, že kto začne robiť pokánie spozná, že božie milosrdenstvo je väčšie ako akýkoľvek hriech.
Mať dôveru v Ježišovo odpustenie. Kto spoznáva odpustenie, nech horlivo koná dielo spásy s Ježišovou pomocou.
Petrovi Ježiš nikdy nevyčítal, že ho zaprel. Prečo? Peter zaplakal. Ježiš ho naopak poveril mocou. Ako Ježiš prijal späť Petra, Ježiš chce prijať každého hriešnika. Dôvera sa vypláca. Neklesať na mysli keď znova začíname cestu za Ježišom s Ježišom...

Poznáme slová piesne? Najkrajšia modlitba je na kolenách...?!

Modlime sa: Milan Rúfus: A odpusť nám naše viny. Už zomrelý (jan.2009)

Hoci sme ešte iní,
Odpusť nám naše viny.
Aj my sme dietky zeme.
A v zemi červík drieme.
Odpusť nám jeho viny.
Daj, nech sme dlho iní.
Nauč nás, Tvoje včielky,
Nekonať ako veľkí.
Pre všetko, čo je čisté,
Uč nás to, Jezu Kriste.

Ďakujem za pozornosť.

6. Žiť svoju premenu s Kristom

„...Chcem poznať iba Ježiša...“ (1Kor,2,2)

Úvod

Už z vlastného života vieme, že minulosť nezmeníme a budúcnosť je ešte len pred nami, preto sa musíme v plnej miere venovať práve tejto prítomnosti. I keď si to vždy neuvedomujeme, naše telo sa každým okamihom mení. Nieкто to nazval starnutím. Odborníci na starobu hovoria, že starnúť sa múdry človek musí učiť. Aj my starneme i keď nieкто povieme, že mladý je každý človek, keď sa na to cíti. Zastavme sa práve my mladý a učme sa žiť, starnúť s Ježišom. Príslovie hovorí: „Čo sa za mladý naučíš...“ Alebo chceme hovoriť a žiť: Zajtra zmením svoj život. Včera som to chcel urobiť dnes. (Mark Twain) Pripomeňme si, že v ľudskej spoločnosti rovnako ako v prírode sa premeny dejú zvnútra. Najväčšou odmenou za námahu nie je to, čo za ňu dostaneme, ale to, ako nás to zmení. Byť s Ježišom, žiť s Ježišom, mať rad Ježiša si vyžaduje prácu na sebe, poctivú, prináša radosť.

Príklad:

Kto z vás čítal román „Obraz Doriana Graya“, vie o čom chcem hovoriť. Mladý krásny muž si nechal namaľovať vlastný portrét. Vyslovil želanie, ktoré sa mu plní: jeho skutočnú podobu vidí na obraze. Ten jeho portrét na obraze stárne, jeho telo zostáva stále telom pekného mladého muža. Prichádza k svojmu obrazu a vidí na ňom, aký by bol keby nebol vyslovil to pranie, že chce byť stále pekný, mladý, zdravý.... Obraz zachytáva však všetky jeho hriechy, následky hriešneho života. Jeho portrét starne... Prezradím až záver. Muž pohľad na obraz neznesie a napokon sa už nemôže dívať na seba samého a obraz prepichne nožom. Zničí obraz a to bola jeho smrť...

Ak raz chceme žiť vo večnosti s Bohom a tešiť sa z osláveného tela, pamätajme na svoju dušu. Duša nám nestarne. Je stvorená na obraz boží. A práve preto starosť do budúca o dušu je naša povinnosť, Boh si praje, aby sme raz žili s ním po celú večnosť, zodpovedný sme za jej stav, mali by sme byť priatelia s Bohom a k tomu sa nám ponúka Ježišom:

„Modlitby, pozvania k obráteniu, spovedi, Eucharistií, viere, čítaniu Svätého Písma a pozvania k pokoju a zmiereniu. Dne si uvedomme ako múdry človek, že s Cirkvou kráčať ku konečnému cieľu a stretnutiu sa so Spasiteľom Ježišom je naša životná výhra.

Mnohí si pomyslia, že sa musia vyspovedať keď sa dopustia vedome a dobrovoľne hriechu. Tí hovoria o spovedi slovo „musím“. Pomyslíme si však takto: My sa smieme vyspovedať. My môžeme v spovedi zakúsiť Božiu milosrdnú lásku. Máme právo spoznať lásku Nebeského Otca, ktorý nám ju zakaždým nanovo daruje skrze svojho Syna Ježiša. V spovedi sa stretávam s milosrdnou láskou Spasiteľa Ježiša, ktorý neprišiel kvôli zdravým, ale chorým. Pred ním, Ježišom môžeme byť takí, akí sme, v pravde svojho srdca i bytia. A práve preto by sa spoveď nemala zredukovať na suchopárne a jednotvárne počítanie hriechov. Slovo „spovedám sa...“ znamená predovšetkým: „priznávam, odovzdávam sa, ďakujem“. Potrebujeme si uvedomiť, či naša spoveď bola ozdobená radosťou z oslavy nášho Spasiteľa, alebo bola poznačená strachom z večného trestu, ak zamlčíme nejaký hriech.

Cirkev nám daruje toto (pôstne obdobie) tento čas, ktorý je výzvou pre nás poznať i také veci sako sú odriekanie, modlitba pokánia, aby sme nanovo obnovili svoj vzťah s Bohom a s našimi blíznymi. Každý pociťuje, akoby vždy nanovo zišiel z tej správnej cesty. Je potrebné urobiť rozhodnutie a začať opäť odznova. Jedným z prostriedkov, ktoré sa nám ponúkajú, je i sviatosť zmierenia. V tejto sviatosti je nám darovaná možnosť zmieriť sa s Bohom, so sebou i s blíznymi. Podmienkou, aby sa človek vrátil k Bohu je spoznanie, že je hriešnik. Človek nemôže svojimi silami a schopnosťami ani pochopiť a znášať pocit hriešnosti.

Príklad

Sestra Faustína spozorovala vo svojej cele Ježiša v bielom rúchu. Jednu ruku mal pozdvihnutú na žehnanie, druhou sa dotýkal hrude. Z rúcha na prsiach vychádzali dva lúče - červený a bledší. Ježiš jej povedal: „Namaľuj obraz, ktorý vidíš, s týmto nápisom: Ježiš, dúfam v Teba! Prajem si, aby tento obraz bol uctievaný najprv vo vašej kaplnke, potom po celom svete. Sľubujem, že duša, ktorá bude tento obraz uctievať, neostane zatratená. Sľubujem jej už tu na zemi víťazstvo nad nepriateľom, najmä v hodine smrti. Ja sám ju budem chrániť, ako svoju časť... Domy a dokonca mestá, v ktorých sa bude tento obraz uctievať, zachováam a ochránim. Tieto dva lúče znamenajú Krv a Vodu. Bledší lúč predstavuje Vodu, ktorá duše ospravedľňuje. Červený lúč je symbolom Krvi, ktorá je životom duší... Tieto dva lúče vytryskli z hlbín môjho milosrdenstva vo chvíli, keď bolo moje zomierajúce Srdce na kríži prebodnuté kopijou. Tieto lúče ochrania duše pred hnevom môjho Otca... Odovzdám ľuďom nádobu, s ktorou majú prichádzať k prameňu milosrdenstva pre milosti. Tou nádobou je tento obraz."

Čo to pre nás znamená? Prísľub poznáme. Udalosti okolo dnes už svätej Faustíny taktiež. Čo si máme znova a znova na ceste za Ježišom pripomínať? Okrem iného to, Pokora srdca nežiada, aby si sa pokoroval, ale aby si sa otvoril.

Práve ona je kľúčom k **zmene**. Až potom môžeš dávať a prijímať. (Antoine de Saint-Exupéry)

Človek môže poznať mnohé spôsoby, ako sa dá v živote oslavovať Otcova milosrdná láska. Znova si spomeňme na Matku Pána Ježiša. Najdôležitejšie je spojiť sa s Pannou Máriou v modlitbe vd'aky a chvály. Ale Mária nás učí tento spôsob oslavy Božej prežívať i v našich medziľudských vzťahoch. Ona sama v mnohých situáciách života musela prejsť vzácnou odpúšťajúcou láskou. Neláska a nenávisť voči Ježišovi sa zaiste dotýkala aj jeho milovanej matky. No Panna Mária odpúšťa a miluje. Svoje milosrdenstvo zjavuje predovšetkým v Jeruzaleme, keď mysliac na jej zverené deti sveta sa stáva bolestnou spoločníčkou pri vykúpení celej ľudskej rodiny. Áno, to je priezračný pohľad na Pannu Máriu, ktorá oslavujúc Otcove milosrdenstvo, ho aj viditeľne zjavuje človeku. Mária nám predstavuje milosrdenstvo v jeho dokonalej nadprirodzenej kráse, podobne, ako ho prijímame z Otcových rúk.

Rozjímajúc nad touto najvznešenejšou Božou vlastnosťou, aj my musíme byť pohnutí k veľkodušnosti voči všetkým bratom a sestrám, ktorí nás akýmkoľvek spôsobom zraňujú. Nemôžeme zabudnúť, že skutočné odpustenie, týkajúce sa srdca, ich musí priviesť ku dôležitej skúsenosti a istote, že sú opäť milovaní. Až tak môžeme svetu zjaviť, že prijímanie svojej hriešnosti je dar Milosti. Ak sa úprimne osvietení Jeho svetlom postavím pred Boha, vždy nájdem „časti“ svojho bytia, ktoré nie sú v Bohu a pre Boha. Boh daruje svoju milosť tým, ktorí ho s úprimným srdcom hľadajú. Milosť znamená Božiu náklonnosť. Boh sa skláňa k človeku. On sa skláňa ku svojmu stvoreniu. Miluje človeka láskou, ktorá sa dáva a neočakáva, že mu bude i opätovaná. Boh robí stále prvý krok, no nedotýka sa našej slobody.

On ako milosrdný otec, z Ježišovho podobenstva dovoľuje synovi, odísť do ďalekého sveta. Púšťa syna, aby odišiel z domu do ďalekého sveta. A po odchode syna z domu ho neustále čaká s nádejou, že sa syn vráti. Božia milosť a láska učinila, že syn „si vstúpil do seba“ a vrátil sa k otcovi. Otec mu „nedáva“ kázeň, nepýta sa ho kde bol, nemoralizuje, ale pripravuje hostinu šťastný, z návratu svojho syna. Môžeme si predstaviť, aká radosť sa ukrývala v otcovom srdci z návratu. Meditujme znova a znova toto Podobenstvo a uvedomme si svoje miesto v podobenstve.

Predstavme si Boh sa raduje, keď „si vstúpime do seba“ a spoznáme, že nás hriech oddialil od prameňa lásky.

Sviatosť svätej spovede je Kristov dar pre nás. Je to nová možnosť, aby sme začali odznova, neobzerajúc sa späť, ale pozerajúc sa do jeho milosrdného pohľadu lásky, ktorá uzdravuje, zachraňuje a neodsudzuje. Svätý Peter nenašiel v Kristovom pohľade potom, ako zaprel svojho učiteľa odsúdenie ale lásku. Táto

láska bola svetlom, v ktorom uvidel stav svojho srdca a to zapríčinilo horký plač. Svätý Peter mal pokoru vidieť seba samého v pravde. Neospravedlňoval sa, ale dopustil, aby ho Kristus ospravedlnil. Úprimnosť a pokora boli podmienkami, ktoré mu pomáhali, aby sa pomalými ale istými krokmi stával celý Kristov, nehľadiac na seba ani na svoju minulosť, ale na Krista. Žalmista hovorí: „Bože, ty nepohrdaš srdcom skrušeným a poníženým.“ Potrebujeme kajúcnosť, ktorá nás otvára pre Božiu milosť. Ale i v kajúcnosti existuje nebezpečenstvo, že ostaneme upriamený na svoju minulosť. Neustále sa točíme okolo svojej viny a tak padáme ešte hlbšie. Ak sa upriamujeme na svoju vlastnú vinu, nedovoľujeme Božej milosti meniť nás. Existuje jeden výrok púštnych otcov, ktorý nás chce ochrániť od toho, aby sme sa dookola točili okolo svojho správania, hriechov z minulosti. Otec Anton radí otcovi Pambovi: „Nebuduj na svojej vlastnej spravodlivosti a nekajaj sa za veci, ktoré sú minulé, ale cvič sa v zdržanlivosti jazyka a brucha“. Anton neradí, že je potrebné ospravedlňovať všetko, čo je už minulosťou. Ale nie je to pre nás užitočné neustále sa prehrabávať v minulosti. Dôvod, prečo niektorí neustále bojujú so svojou minulosťou je, že majú skôr dôveru vo svoju ako Božiu spravodlivosť. Ak zhrešia, nedokážu sami sebe odpustiť, lebo nie sú takí ideálni, ako si to mysleli. Otec Anton nás chce uviesť do stavu pokory. Vždy budeme hrešiť. Avšak nesmieme sa s tým zmieriť. Potrebujeme zanechať svoje chyby a dovoliť im, aby nás „opustili“ a zbytočne sa ich nedržali.

Práve preto potrebujeme milosť, ktorá nám otvorí naše srdcia. Práve skrze sviatosť zmierenia, na ktorú nás Panna Mária stále vyzýva keď pozeráme na ňu a jej syna pod krížom a zároveň pozýva nás k Bohu ktorý jediný nám daruje svoju milosť, ak máme dôveru pristúpiť ku Kristovi v pokore a pravde svojho srdca a bytia.

Aj dnes, teraz, počujme Máriino pozvanie k obráteniu, pokániu a zmene nášho života. Poďme spolu s Ňou i v týchto milostivých dňoch práce na svojom osobnom obrátení hľadať Ježiša. Dnes nás privádza do hlbín našej duše, kde sa rodia naše rozhodnutia pre dobro či zlo. Pozýva nás k svätej spovedi, tam, kde sa odohráva stretnutie s Ním v pravde. To je počiatok nášho obrátenia. Tu stretáme nášho Priateľa, ktorý neodsudzuje, ale miluje, odpúšťa a dáva šancu začať opäť od začiatku. Milovaný hľadá milovaného. Ak milujeme Ježiša, budeme sa tešiť na stretnutie s Ním v svätej spovedi.

Keď trochu porozmýšľame, zistíme, že ten, kto nám neustále vnucuje myšlienky na naše hriechy je diabol. To on nám našepkáva, že si nezaslúžime prísť k Bohu; aby sme sa za svoje hriechy hanbili s pocitom, čosi o nás pomyslí kňaz – a tak odkladáme spoveď na zajtra. Niekedy si môžeme myslieť, že svätú spoveď nepotrebujeme. Ale Boh nás chce zachrániť! Diabol chce, aby sme sa pozerali len na svoje hriechy. Boh nám ponúka, aby sme odhodili bremeno hriechu, aby sme mu ho odovzdali.

Príklad

Sv. Hieronymovi, ktorý preložil Sväté písmo do latinčiny, sa v Betleheme zjavil Ježiš.

Povedal mu: „Hieronym, daj mi dar.“ Hieronym odpovedal: „Pane, môžem ti dať preklad Biblie. Ale ak chceš, môžem ho pre teba i spáliť.“ Ale Ježiš povedal: “Nie, daj mi niečo iné.” Hieronym odvetil: „Čo ti mám dať, Pane? Svoj zrak, sluch...? Dám ti všetko, čo mám.“ Ježiš mu na to povedal: „Hieronym, ty mi ponúkaš predsa to, čo som ti dal ja a čo je moje. Daruj mi svoj hriech.“

Panna Mária je tá, ktorá nás vedie cestou pokory a tichosti. Hovorí v jednom zjavení čo nemusíme veriť, že prvé zastavenie, na tejto ceste, je spoveď. Odhodte svoju pýchu a pokľaknite pred môjho Syna. Pochopte, že nič nemôžete nič. Jediné, čo je naše a čo vlastné, je hriech. Musíme sa bratia očistiť sa a prijať tichosti a pokoru. Ježiš mohol zvíťaziť silou, ale vybral si tichosť, pokoru a lásku. Nasledujme Pána Ježiša. Dajme mu svoje ruky, aby sme vystúpili na horu Golgoty a zvíťazili.

Buďme verní a úprimní. Pristupujme ku svätej spovedi, aby nám pomohla otvoriť sa milosti Božej lásky, ktorá uzdravuje a premieňa.

Dnešná kultúra nám ponúka veľa vecí, ktoré musíme vyskúšať, mať, kúpiť si, by sme „boli šťastní“, a aby sme našli to, čo hľadáme. No keď si to, čo sa nám ponúka kúpime alebo vyskúšame, po krátkom čase sme sklamaní, pretože žiadna vecí nie je schopná uspokojiť naše najhlbšie potreby. Zistíme, že za týmito dobre vyzerajúcimi ponukami sa nachádza iba dočasné šťastie, ktoré sa rýchlo vytráca zanecháva naše srdce nanovo prázdne. Niekedy nám dokonca tieto veci, „skúsenosti“ poskytujú iba potešenie a po krátkom pociť šťastia a uspokojenia sa dostavuje do našich srdc hlboký nepokoj. Naša túžba po šťastí sa tak stále viac a viac vzdaluje od skutočného naplnenia. Nepripomína vám to udalosť, ktorá sa odohrala v rajskej záhrade?

Stáva sa tiež, že hľadáme naplnenie svojich najhlbších túžob v druhom človeku. Aj napriek tomu však nedostávame to, čo by sme si priali. A keď sa tento človek z nášho života vytratí, (nech je to ktokoľvek) nesieme si v sebe hlboké sklamanie. Mnohokrát prežívame, že nás nik nedokáže pochopiť, pretože je veľa mi ťažké zhmotniť svoje pocity do slov.

V dnešnom svete existuje mnoho ľudí, ktorí stretli vo svojom živote Ježiša, či už vo sviatosti zmierenia, Eucharistii alebo modlitbe...

Hlboký zážitok vedomia, že sme milovaní a že milujeme je spojený so všetkým, čo prežívame a ako to prežívame. Dnešný človek je často unavený a to nie len telesne - je skôr unavený životom. Nie je väčšie trápenie ako

unudenosť, ktorou trpí človek znudený vlastným životom. Tento druh vyčerpanosti je hlboko spojený s nedostatkom lásky voči druhým a nedostatkom istoty, ktorá prichádza z lásky druhých ľudí voči nám. Každý človek túži prekonať vyčerpanosť, ktorá ho unavuje. Existujú však aj také prípady, keď je človek natoľko unavený zo života, že už viac nechce oddychovať. Vtedy nastáva prerušenie so životom. Čo to znamená? Najhlbší oddych sa nachádza v láske; a láskou sa prekonáva každá vyčerpanosť. Všetky bremená a kríže života sa stávajú ľahšími. S láskou sa ľahko žije i ľahko zomiera. Ani zdravie ani choroba nemôžu ohroziť toho, kto miluje a vie, že je milovaný. Úspech nespôsobuje márnivosť a neúspech nevedie k zúfalstvu, keď spočíva v láske. Preto nezabúdajme, že naša Matka ťa tak miluje, až tvoje srdce môže skákať a plesať od radosti.

Nezabúdaj na lásku Matky. Všetky životné ťažkosti sa pominú a ty sa budeš radovať zo všetkého, čo Boh stvoril, z každého človeka.

Modli sa, aby si každému človeku mohol svedčiť o božej láske, aby každý poskočil od radosti, pretože ho Boh miluje. Máme mnoho dôvodov a veľkú pomoc, aby sme tak mohli konať, pretože nám Boh skrze Máriu hovorí: „Keby ste vedeli ako vás milujem, plakali by ste od radosti.“ (súkromné zjavenie)

Evanjelium je zjavením Božieho milosrdenstva v Ježišovi Kristovi voči hriešnikom. Anjel to oznamuje Jozefovi, keď mu dáva príkaz „... Dáš mu meno Ježiš, lebo on oslobodí svoj ľud od hriechov...“ (Mt 1,21). To isté platí o Eucharistii, sviatosti vykúpenia, keď Ježiš hovorí: "Toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých na odpustenie hriechov" (Mt 26,28). Svätý Augustín hovorí: „Boh ktorý ťa stvoril bez teba, neospravedlivuje ťa bez teba". Aby sme mohli od neho prijať milosrdenstvo, musíme priznať svoje viny. Apoštol Ján vo svojom prvom liste píše: „Ak hovoríme, že nemáme hriech, klameme sami seba a nie je v nás pravda. Ale ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: odpustí nám hriechy a očistí nás od každej nepravosti“ (1 Jn 1, 8-9). Svätý Pavol dodáva, keď hovorí: „Kde sa rozmnožil hriech, tam sa ešte väčšmi rozmnožila milosť“ (Rim 5,20). Aby však milosť mohla vykonať svoje dielo, musí odhaliť hriech, aby tak obrátila naše srdce a udelila nám „spravodlivosť pre večný život skrze Ježiša Krista, nášho Pána“ (Rim 5,21). Podobne ako lekár, ktorý vyšetří ranu skôr, než ju začne liečiť, aj Boh svojím slovom a svojím Duchom vrhá živé svetlo na hriech. Pápež Ján Pavol II. v encyklike Dominum et vivificantem hovorí, že obrátenie si vyžaduje, aby bol človek presvedčený, že zhrešil; zhŕňa v sebe vnútorný úsudok svedomia. A keďže tento úsudok je potvrdením pôsobenia Ducha pravdy vnútri človeka, stáva sa zároveň novým začiatkom udelenia milosti a lásky: „Prijmite Ducha Svätého!". Tak objavujeme v tomto usvedčení o hriechu "dvojaký dar": dar pravdivosti svedomia a dar istoty o vykúpení. Duch pravdy je Tešiteľ.

Láska ako najzrejmější prejav Boha a najvzácnejší dar darovaný človeku Bohom sa nedá chápať bez Ducha Svätého, ktorý je Darca všetkých Božích darov. Pavol apoštol to chápe takto: „...lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali“ (Rim 5,5). Jej sila teda nie je od ľudí, ale od Ducha Svätého, pretože: „... ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť“ (Gal 5,22-23). Je to Duch Svätý, ktorý dosvedčuje s našim duchom, že sme Božie deti (Rim 8,17), dáva nám pochopiť skutočnosť Božej lásky, pomáha prijať prikázanie lásky.

Modlime sa:

Blahoslavená Panna Mária, Matka Pokory, nauč nás pokore, aby sme mali odvahu stretnúť sa so sebou samým v pravde svojho srdca a svojho bytia. Nech na tvoj príhovor aj naše srdcia môžu spolu s tebou povedať: „Veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný a sväté je jeho meno.“ Teba, Matka, prosíme: nech každé srdce zažije skúsenosť odpustenia, skúsenosť nového života, ktoré nám Boh daruje skrze sviatosť svätej spovede.

7. Ježišovo srdce, vzor nášho srdca

„Vy ste moji priatelia.“ (Jn 15,14).

Úvod:

Srdce. Jedno slovo a čo všetko sa za ním skrýva či ním vyjadruje. Pumpa, sval, obraz lásky... Srdce je pre organizmus človeka životne dôležitý, nenahraditeľný... V duchovnom význame môžeme o srdci rovnako uvažovať.

Náš cieľ zamyslenia: Jadro

Náš duchovný život pramení, pochádza, vychádza z Božského srdca. O tomto srdci si uvedomme, že pre srdce každého z nás z oblasti viery znamená, že je

- 1) ako predmet našej úprimnej **poklony** Ježišovi,
- 2) je ako **zrkadlo** pre naše srdce
- 3) a je **útočisko** vo všetkých našich potrebách.

1.) Poklona nami preukazovaná Božskému srdcu je pre nás mementom.

Úcta každý z nás máme úctu k niekomu. Najväčšia úcta patrí Srdcu Pána Ježiša. Spomeňme si na litánie k Božskému srdcu Pána Ježiša. Najväčšia úcta patrí Bohu. Boží Syn je s Otcom a Duchom Svätým jeden Boh. V jednom Bohu jednota, svätosť, múdrosť...

Láska je prejav našej poklony Bohu. Prvému máme prejavovať lásku a všetko čo s ňou súvisí. Láska nikdy nezanikne. Všetko okrem lásky sa pomíne. Naša večnosť s Bohom má byť a bude jedine na našej láske. „Milovať Boha nadovšetko.“ „Keby... lásky by som nemal...“ 1Kor 13,1). Ježiš právom od nás žiada opätovať jeho lásku. Boh si praje vzájomnú lásku medzi nami.

Vďačnosť. Boh nás vykúpil bez nás. Ak chceme prežiť s Ním večnosť, Boh si vyžaduje našu vďačnosť už teraz na zemi A to zat voči ľuďom, ale aj k Bohu. Za čo vieme byť vďačný ľuďom? Záchranu v nešťastí, pomoc...? A Bohu za čo všetko patrí vďaka? Za všetko dobré... život i smrť, zdravie i chorobu, úspech i ťažkosti... Medzi vďaka od nás má byť aj vďaka za ustanovenie Eucharistie. Je to dar ktorý vo dne i v noci je pripravený pre každého... Je to nevyčerpatelný prameň... Vďačnosť za svoje povolanie, vyvolenie či stav. Volajme: „Čím sa odvdáčim Pánovi za všetko, čo mi dal...?“ Ž 115,(6), 12). Budeme niekedy môcť povedať, že sme sa Bohu dost podakovali?

Zadost'učinenie je výraz našej lásky k Bohu. Často zarmucujeme Boha. Naša nevernosť, nevďak, hriech, studenosť či ľahostajnosť si zasluhujú opravdivú ľútosť a následne urobiť vynáhradu. Urobiť ju pokorne s vierou a láskou voči Bohu.

V tom je potvrdená naša pravá ľútosť voči Bohu. Aj voči ľuďom sme povinní konať vynáhradu. Naš opravdivý vzťah vyjadrujeme Bohu aj vtedy a tak, keď túto vynáhradu robíme aj za iných. Srdce Ježišovo naj porozumie našim srdciam. Ako sa prejavuje pravá láska? Nie tým, že vieme aj za iného človeka priniesť obeť lásky? Často je to aj prejav našej pozornosti. Byť pozorný, vedieť si z lásky, z lásky a pre lásku všímať potreby pre iných, ale vedieť aj prejavovať lásku k Bohu za iných. Všetkých nás vykúpil Ježiš a všetci sme jeho bratia a sestry.

2.) Ježišovo srdce je zrkadlom všetkých čností

Kto vie, chce a pozerá na toto Srdce Ježišovo rýchle a pravdivo pozná jeho prednosti ako poznávame pred zrkadlom zo skla seba a okolie.

Márnivosť. V duchovnom živote pri slove márnivosť objavujeme pokoru. Boh nás vedie k pokore. Naš pohľad na Srdce Ježiša nás vedie k poníženosti.

Dávame sa strhnúť a unášať v živote rôznou našou ľudskou úbohosťou. Sú to najmä márnomyseľnosť, pýcha, márnivosť, vystatovanie, nadradenosť, sebeckosť... za čo všetko sa máme hanbiť a opak je u nás často pravdou. A Srdce Ježišovo je trpezlivé s našimi hriechmi, slabosťami... Boh čaká na náš návrat ako otec z podobenstva o „Márnoträtom Synovi“. Ježiš je trpezlivý učiteľ, brat či priateľ... Čaká keď sa ukludníme z našej podráždenosti, keď si uvedomíme svoju netrpezlivosť pre maličkosti či nepodstatné veci.

Pohľad na Srdce Ježišovo **učí vidieť** v duchovnom zrkadle akým mám byť. Uvedomiť si, aký nesmiem byť. Keď môžeme spoznať všetky čnosti, ktoré si mám osvojiť. Pýtajme sa seba: Čo nás u ľudí dokáže robiť príťažlivými? Ako predstaviť Boha svojmu okoliu? Rečou, skutkom...

Sú zrkadlá ktoré menia okolie. Zväčšujú, krivia, preťahujú, zmenšujú, zoširia... teda nie sú pravdivé. Zrkadlo zo skla nemá rozum ani vôľu. Takéto zrkadlo ma nezmení, môžem sa doň pozeráť koľko chcem. Ak som starý, keď sa doň pozriem, neomladnem. Naopak, kto sa často díva na Srdce Ježišovo, dokáže vidieť svoje chyby, omyly, pády, svoju biedu tela a duše... Často nasleduje naše zahanbenie. Potom príde aj keď si to vyžaduje čas, silu, prácu na sebe, ale zmena môže u nás nastať. Páčiť sa Bohu je naša povinnosť. Som kresťan – som priateľ Krista. Teda patriť Bohu, podobať sa Bohu. Nielen vonkajšie zmeny sú záslužné, ale i vnútorné. Bohu nič nie je utajené, neznáme či skryté. Náprava pokiaľ žijeme je nutná, spasiteľná a potrebná. Je možná. Vtedy sa

z neposlušného dieťaťa stáva poslušné. Koľko nás stojí vyhladiť vrásky, odfarbiť vlasy, udržať si telesné miery... A je to len pre tento život. Pozrime smerom tam, kde sa končí vynaliezavosť zlodēja, sila hrdze, a čo moľ nezožerie.

3.) Útočisko nachádzajme v Srdci Ježiša.

Boh nenecháva nás sirotami (Jn 15,18). Sviatosť Oltárna je toho dôkazom. Stále je nám pripravené v Oltárnej sviatosti pomáhať. Pozná nás, vie, že vo svojich chybách a hriechoch by sem mohli otáľať, odkladať, zdráhať sa... pozýva nás výslovne... „Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké...“ (Mt 11,28-30).

Čo slovo, to veľká myšlienka Majstra Ježiša.

Podťe – čiže nebojte sa.

Čo sú naše hriechy v očiach Ježiša, keď túžime po milosrdenstve? Milosrdný Ježiš!... Volaj pros...

Ježiš je dobrý ku každému... hriešnici...“kadiaľ chodil, dobre robil...” (Sk 10,38)

Jeho srdce je v bohostánku. Nezmenilo sa!

Má radosť, keď s láskou hľadáme v našich potrebách pomoc, útechu, nádej....

Je aj náš Učiteľ, Pastier, Priateľ, Boh....

Občerstvuje. Čo potrebujeme v páľave dňa? Čo za studenej noci?

„Budete čerpať vodu z prameňa...” (Iz 12,3). Voda, nie iba H₂O. Život!!! Večný!

„Kto hľadá, nájde....“

Pýtajme si radu, pokyny, informácie... s Ním riešme plány, povinnosti, záväzky...

Pestovať úctu k Božskému Srdcu sa vypláca.

Pomáha v praktickom živote...

Duchovnom...

Spomeňme si na Jeho osobné prislúbenia.

Skrze Ducha Svätého od Neho dostávame nielen veci potrebné, ale aj užitočné, milé... pre našu spásu, podujatia, úlohy... Miluje náš život.

Dostávame nie iba časť, zlomok či nízke percento... „mieru natrasenú, pretekajúcu dostávame.“

Účinok je nám daný vo chvíli, kedy to potrebujeme, nemusí to byť tera, dnes... dôvera v Boha sa vypláca...

Páči sa Srdcu Ježiša naša úcta. Aj obraz... socha... modlitba... majú svoje opodstatnenie.

„Daj mi svoje srdce...“ (Prís 23,26).

Áno, úcta sa vypláca... Platí komu česť, tomu česť pastierovi trúba... Tým viac nás Ježiš si zasluhuje našu pozornosť, všímajme si ho, putujme k nemu... chodme za ním.

Ako chceme šíriť svoj vzťah k Srdcu Ježiša? Šíriť Nebeské kráľovstvo na zemi... Zachraňovať duše, ... svoju dušu...

Znova a znova opakujúci prejav Jeho lásky voči nám: „Pod' za mnou...“ „Nasleduj ma...“ Mať ho v srdci, myslí, mať pre neho počas svojho života čas.

Ak sme zakorenení v Kristovi a žijeme spoločenstvo s Ním a v Duchu svätom s Otcom, nemusíme sa satana a jeho anjelov báť. Napriek všetkej zastrašujúcej aktivite satana v súčasnom svete musíme zostať pokojní, neochabovať a byť presvedčení, že Boh nedovolí satanovi pokúšať nás nad naše sily.

4.) Božské srdce nás učí svätosti:

Keď nás pozýva k svätosti, vychádza plne z biblického odkazu a z prvotného želania Boha, aby sme boli svätí, tak ako je. Ako sa človek stáva svätým a čo to znamená? Je pravda, že existuje veľa nesprávnych pojmov svätosti, svätého a svätých, a preto existuje aj presvedčenie, že to obyčajní ľudia – smrteľníci a hriešnici – nemôžu dosiahnuť, že stav svätosti je určený iba pre osobitne vyvolených. Avšak Panna Mária pozýva k svätosti života všetkých bez rozdielu. Ak Boh zjavuje svoju vôľu a chce, aby sme boli svätí, tak je to možné pre nás všetkých, pretože On nemôže pozývať ľudí k niečomu, čo nie je Nedorozumenia vznikajú, pretože pod „svätým“ sa chápe niečo mimoriadne, čo sa dialo a deje v živote tých, ktorých Cirkev oficiálne vyhlásila za svätých. Vo svojom pôvodnom význame slovo KADOSH (svätý) v hebrejčine znamená „oddelený“, „odseknutý“ a vzťahuje sa na oddelenie od profánneho. V biblickom odkaze dostáva pojem „svätý“ plný význam, ktorý nie je iba negatívny v zmysle oddelenia od profánneho a svetského. Boh sa zjavuje ako „svätý“ a ako prameň svätosti a každá ďalšia svätosť dostáva obsah skrze Boha, ktorý je svätý. Boh je svätý, pretože miluje a svojou láskou víťazí nad diablom a hriechom, ktorý Podľa svojho významu v iných jazykoch, napr. v latinčine, „sanctus“ pochádza zo slova „sancire“, „ohradiť“, teda z významu „oddeliť“, v nemčine „heilig“ pochádza zo slova „Heil“, „zachránený, zdravý“, a v angličtine „holy“ pochádza z koreňa „whole, wholeness“, čo znamená „zdravý“, ale aj to, čo je v celku, úplné. Obsahom svätosti je láska, ktorá zachraňuje od hriechu, lieči a naplňa zachránených a robí ich svätými. Svätý Pavol nazýva kresťanov „svätými v Kristovi“, pretože sú posvätení prítomnosťou Ducha Svätého, v ktorom boli

pokrstení (porov. 1 Kor 1, 2; 1, 16; Ef 2, 22). Kresťan je krstom oddelený od sveta la a hriechu a vo svojom ďalšom kresťanskom živote je pozvaný prenikať do svätosti svojím rastom v láske.

Keď sa kresťan modlí a postí, oddeľuje sa od sveta, keď sa spovedá, oslobodzuje sa od hriechu, ktorý ho vracia do sveta, keď slávi obetu omše, mimoriadnym spôsobom preniká do Kristovej obety, ktorá posväcuje, pretože sám seba posväcuje pre svojich, aby aj oni boli posvätení (porov. Jn 17,24).

Modlime sa: „Duša Kristova...“

Amen.

Ďakujem za pozornosť.

8. Dvanásť pohľadov na duchovný rast.

Objavme svoju hodnotu. Prijmeme svoje emócie. Zaktivizujeme svoju vôľu. Naučme sa čeliť strachu. Dodajme svojmu telu energiu. Osvetlime temné zákutia svojej duše. Prebudíme svoje srdce.

Bez ohľadu na naše individuálne cesty, všetci sme vedení k oblasti duchovného rastu a objavov. I keď sa na duchovný rast možno dívať trochu z nadhľadom, môže byť tak jednoduchý ako učenie sa žiť harmonicky s potrebami bežného života. A istotne je to náš bežný život, kde sa cesta pre nás všetkých začína. Nanešťastie, väčšina z nás nemá slobodnú pozornosť. Môžeme smerovať k duchovnejšiemu, šťastnejšiemu, alebo expanzívnejšiemu životu, potom nás však bolia kríže, alebo sa necítíme veľmi dobre, alebo si robíme starosti, zlepšíme náš vzťah. Naša pozornosť je chytená do nevyriešených záležitostí nášho tela, mysle a života. Na týchto záležitostiach nie je nič zlé – každý z nás sa s nimi musí vysporiadať. Pokiaľ neporozumieme a nevyriešime naše bloky v týchto dvanástich arénach, prisvojujú si našu pozornosť tak, že nie sme schopní vnímať krásy života okolo nás.

V jednom momente budeme stáť zoči-voči emocionálnym záležitostiam, a v ďalšej fáze budú našimi prioritami hospodárenie s peniazmi, ovládanie mysle, či spoliehanie sa intuíciu.

1. Objavme svoju hodnotu

Je to tá zábavná vec na živote: ak odmietate prijať čokoľvek iné, okrem toho najlepšieho, veľmi často to dostanete. Nie preto, že je dôležitejšia, ale preto, že problémy so seba hodnotením (a výsledná sabotáž samého seba) by mali byť riešené skôr ako si dovoľíme dostať sa cez ostatné brány. Inak môžeme čítať knihy a navštevovať semináre či hocičo iné, stále podrývame vlastné úsilie. Nedovoľujeme si mať prospech z nášho úsilia, pretože neveríme, že si ho zaslúžime.

2. Zdokonaľovať svoju vôľu

Keď bežíte hore kopcom, je v poriadku vzdať sa toľkokrát, koľkokrát si želáte – pokiaľ sa vaše nohy stále hýbu. Niektorí ľudia sú zdrvení, pretože sa pozerajú na vrchol hory, pričom túžia byť hore presne v tej istej chvíli. Život je ale postupný proces, krok po kroku. Máme urobiť iba nasledujúci krok. Kráčame predtým, než sa rozbehneme. Bežíme, než vzlietneme. Cesta osobného rastu sa začína tam, kde stojíme. Či si niekto Každodenné osvietenie prečíta, či nie, stále má

svoj každodenný život, božiu triedu, so skúšaním a výučbou. Ponúkam pripomienky na rozjasnenie cesty, ale každý z nás musí takisto cestovať s pomocou vlastného vnútorného svetla a robiť vlastné rozhodnutia. Jeden muž raz povedal “chcem robiť viac duchovných cvičení, mám však rodinu, ktorú musím podporovať a prácu na plný úväzok”. Neskôr si uvedomil, že jeho žena, jeho deti a jeho práca boli jeho duchovným cvičením. Či sme, alebo nie sme si toho plne vedomí v každom okamihu, všetci sme zapojení do duchovného cvičenia. Každodenný život je duchovný úvodný tábor, škola. Všetci sme tu kvôli posilneniu našich duší.

3. Skúmajme svoje telo

Vaše telo je základom a metaforou vášho života, vyjadrením vašej existencie. Je vašou Bibliou, vašou encyklopédiou, je príbehom vášho života. Všetko, čo sa vám stane, je uložené vo vašom tele a odráža sa v ňom. Pri sobáší tela a ducha je rozvod nemožný. Starajme sa o naše telo.

4. Hospodárte so svojimi myšlienkami

Dávame dokopy pohľad na seba a učíme sa lepšie fungovať v živote, oslobodzujeme našu pozornosť na nájdenie Ducha v každodennom živote. Každodenné žitie s Bohom, začína skúmaním našich podvedomých presvedčení o čnostiach v spojení so spiritualitou, môže viesť k osvietenejšiemu životu.

5. Skroťte svoju myseľ

Sme to, čo myslíme. Všetko, čo sme, pochádza z našich myšlienok. Svojimi myšlienkami vytvárame svet.

6. Dôverujme Bohu vo svojom živote

Veľké rozhodnutia ľudského života majú zvyčajne ďaleko menej čo dočinenia s inštinkami a inými tajuplnými nevedomými faktormi, než s vedomou vôľou a dobre mienenou rozumnosťou. Topánka, ktorá sadne jednému človeku, omína druhého, na život nie je univerzálny predpis. Každý z nás si v sebe nesie svoju vlastnú životnú formu – iracionálnu formu, ktorú nik iný nemôže prekonať. Žiť v prítomnosti božej. Stále.

7. Prijmeme aj city aby sa zhodovali s vôľou božou

Kľúčom je neodporovať či nerebelovať voči emóciám, alebo sa snažiť ich obísť tým, že vyviníme a prijať ich priamo, také aké sú. Chcem zdôrazniť pozitívny rozdiel. Najlepšou technikou je najskôr otvoriť srdce a až potom ústa. Nesedíme

so založenými rukami, aby sme vygenerovali nejaký druh sentimentálnych pocitov lásky, ale záväzok zdieľať, milovať, slúžiť je naše poslanie voči Bohu...

8. Postavte sa zoči-voči svojim strachom

Mnohé z našich strachov sú papierovo tenké a jeden jediný odvážny krok by nás preniesol cez ne. "Postavte sa zoči-voči svojim strachom" a "Osvetlenie svojho tieňa", hovoríte o zachytení svojho tieňa v podobenstvách aj príkladoch z každodenného života, takže tieň sa stáva viac ako psychologickým nástrojom, stáva sa niečím reálnym, čo každý z nás prežíva denno-denne. Som s Bohom. Nebudem sa báť... ísť tmavou doliou...

9. Osvetlite svoj tieň, žiť s Bohom

Tento výraz znamená pozrieť sa na seba úplne, kompletne a realisticky, so súcitom a čestnosťou. Niektorí ľudia reagujú "nechcem osvetľovať svoje tieň, chcem vidieť svoje svetlo". Samozrejme radšej by sme videli kladné stránky našich osobností, avšak osvetlenie našich tieňov je jedným zo základných vecí vedúcich k našej pozornosti čiastočne či vo väčšej miere falošného obrazu samého seba. Jedným zo nevyhnutných krokov v duchovnom živote je rozoznanie podstaty našej skutočnej povahy

V každom z nás žije kúsok z nás všetkých. Jedným z dôvodov, prečo sú malé deti také očarujúce, je, že sú reálne. Vidíme ich svetlo a ich tmu. Ak si myslíte, že malé deti nemajú žiadne zlé stránky, opýtajte sa mačiatka, ktoré sa dostane príliš blízko. Tak "Osvetlenie svojho tieňa je o videní a poznaní odlišných stránok a vlastností, ktoré máme. V okamihu, keď začneme vidieť a akceptovať sami seba takých, akí sme v skutočnosti, nadobudneme väčšiu kontrolu nad tými "inými stránkami samého seba, ktoré sa inak môžu prejavovať deštruktívnym spôsobom. Oslobodzujeme sa od hriechu a rozvíjame si tým súcit a pokoru. Všetci sme to už zažili, napríklad keď sme mali problémy vo vzťahu a videli sme naše stránky, ktoré nie sú také anjelské. Nie príjemná skúsenosť, ale objasňujúca.

10. Od Boha je aj sexualita

Všetky zvieratá, s výnimkou človeka, vedia, že tým hlavným v živote je tešiť sa z neho a užívať si ho. Viacerí z nás sa pokladáme za sexuálne skazených, ale ako kultúra takými skutočne nie sme. Máme vo zvyku vnímať sexualitu ako niečo mimo nás, s výnimkou osobných momentov. Pri objatí svojej sexuality nejde o to, aby sme ju využili a stali sa sexuálnejšími, ani aby sme ju potláčali a stali sa menej sexuálnymi. Ide v nej o správne využitie sexuálnej energie. Naša sexualita pre väčšinu z nás zostáva časťou nášho tieňa. Svoju sexualitu prijmime ako dar. Žiť čisto, sľub čistoty nie o tom, aby sme boli puritánskejší či

hedonistickejší. Je o naučení sa ako byť zdravým božím dieťaťom. Je to proces, ktorý nás posúva bližšie k seba prijatiu, ku skutočnosti, ku každodennému osvieteniu. A najmä sledujeme Boha...

11. Riad'me svoje srdcia v zhode s vôľou božou

Láska tu len tak nesedí, ako taký kameň – je potrebné ju utvárať, podobne ako chlieb, celý čas pretvárať, obnovovať ju. Výrok “Miluj Boha a svojho ... je milovať – nie pokúšaním sa o vytváranie nejakých dobrých pocitov, ale činmi naplnenými láskavou dobrotou, bez ohľadu na to, či sa v tom momente tak cítime, alebo nie. To je dôvod, pre ktorý potrebujeme zapojiť svoju vôľu. Ako sa môžeme naučiť milovať, pretože činy bez láskavej dobroty, pokiaľ sa tak necítime, potrebujú prejav božej vôle.

12. Slúžte svojim blíždym v zhode s vôľou božou

Účelom života nie je byť šťastným tú na zemi. na ňom záležalo, aby bol produktívny, aby bol užitočný, aby to, že ste ho vôbec žili, činilo nejaký rozdiel. „**Miluj a konaj podľa božej vôle**”, čiňme svoju službu aby bola milá Bohu. Príklad svätých je naším mementom. Žili život ako žijeme . Verne podľa Písma Svätého a tradície Cirkvi.

9. Otázka šťastia v našom živote - 1. časť

Kto s nás netúžil byť šťastný. Netúžime po bolesti, smútku, škode. Prečo? Pýtajme sa seba? Načo sme na svete? Čo žijem a ako žijem je mnohovravná reč. Vinár povie: „*Nalejme si to prvé do pohára.*“ Zastavme sa. Je čas mlčať, ale i hovoriť. Počúvať, ale i radiť. Boh nikomu nič nezakazuje okrem hriechu. Uvedomujeme si, že neexistuje recept na rýchle dosiahnutie šťastia a dokonca ani neexistuje všeobecný návod, ako ho získať. Existuje len niekoľko usmernení, pretože cesta k šťastiu je vpísaná do nášho srdca a je rovnako jedinečná, ako naša identita... Uvážme, že každý človek bol stvorený preto, aby dosiahol šťastie.

O tejto dôležitej myšlienke vydáva svedectvo John Powell, profesor antropológie a psychológie na univerzite v Chicagu. Ak sme nešťastní, potom sa niekde stala chyba a niečo v našom živote chýba. Ak očakávame šťastie od iných ľudí, alebo predmetov, potom sme vopred odsúdení na neúspech. Pretože sme zodpovední za svoje šťastie a do veľkej miery závisí od našich očakávaní. Šťastie na zemi však nie je cieľom, ale vedľajším „produktom“ nášho života.

Podľa filozofa Pierra Teilharda de Chardina je šťastie odmenou za to, že žijeme svoj život. Čo iného je šťastie, než skutočná zhoda medzi človekom a tým, ako žije? Pýta sa Pascale de Lomas, ktorá spolupracuje s poprednými psychologickými časopismi. Tajomstvo šťastia sa skrýva v našom srdci... Veríme tomu? Ak áno, sme pozývaní konať.

Prvé čo by sme mali, je **prijat' seba**

Často sa snažíme napodobňovať iných, ale naša hodnota tkvie v našej jedinečnosti (identite). Každý človek má jedinečnú kombináciu, darov, schopností, vlastností, talentov a záľub. A pre svet je nesmierne dôležité, aby každý človek dokázal svojim životom vydávať svedectvo o tejto jedinečnosti. Toto je poslaním každého človeka. Prijat' seba pred tvárou Boha.

Áno, je nesmierne dôležité, aby človek dokázal prijat' seba. Toto prijatie nie je rezignáciou, ale cestou k napredovaniu. Ak poznám kto som, potom môžem prijať život ako výzvu pre napredovanie. Ak príjmem sám seba, potom podľa Johna Powella budem šťastný (budem spokojný so sebou), dokážem sa otvoriť iným (nebudem sa báť povedať kto som), prijať iných (vnímať ich ako jedinečný dar), milovať láskou bez podmienok (keďže som si uvedomil vlastnú hriešnosť a nedokonalosť), budem sám sebou (lebo budem vnútorne slobodný), vnímať život ako výzvu (viem kto som a kým sa môžem stať), objavím prameň radosti (ako znak vnútornej istoty), dokážem naplňať svoje potreby (pretože

poznám vlastné hranice a túžby), dokážem sa rozhodovať (viem, čo je dobré pre mňa), budem pozitívne pristupovať k životu (napredovanie je program na celý život) a dokážem sa vcítiť do iných (vnímať ich ako rovnocenných partnerov, nie ako konkurentov). Empatia je dôležitá tak in interno i in externo.

Je na mieste si položiť *niekoľko otázok*, aby sme spoznali svoju identitu, svoje túžby a dary. Skvelou koncepciou v tejto oblasti je spiritualita odo mňa, povedzme si, z nášho vnútra. Teda schopnosť cez svoje myšlienky, pocity, a sny, spoznať sám seba. Keď objavíme kto sme (naša identita), po čom túžime (čo nás naplní) a kam kráčame (kým sa môžeme stať). Objavíme svoj vlastný recept na šťastný život. Nezabudnime si uvedomiť, že to, čo nám často bráni prijať seba, je komplex menejcennosti. Porovnávame sa s inými a zabúdame na to, že sme jedineční. Ak však budeme napodobňovať iných a nebudeme žiť svoj život, potom nebudeme šťastní. Pohľad na druhých nám môže pomôcť odraziť sa k napredovaniu

Je našou vecou duchovnej obnovy, **snažiť sa o rast**

Áno, keď príjmem sám seba, potom získam reálny pohľad na to, kto som a vďaka tomu dosiahnem vnútorný pokoj a zároveň keď príjmem zodpovednosť za svoj život, potom ho príjmem ako výzvu k napredovaniu, aby som vnútorne rástol. Rásť môžem len vtedy, keď mám reálny pohľad na seba. Som jedinečný (a) nenahraditeľný (á)...

Každý si môžeme stanoviť reálne ciele. Ak si kladieme príliš vysoké ciele, potom sa vystavíme frustrácií, pretože ich nedosiahneme a keď si dáme nízke ciele, síce ich dosiahneme, ale znížime tým svoje sebavedomie. Podľa *Pascale de Lamas*, potrebujeme poznať svoju vnútornú silu, rozpoznať, čo dokážeme zmeniť a vyberať si také ciele, aby sme ich dosiahli a zároveň aby sme vďaka nim napredovali. Túžba napredovať má byť podporovaná aj našimi modlitbami.

Uvedomujeme si, že aby sme mohli napredovať, musíme byť otvorený pre nové veci. Ak budeme verní zaužívaným postupom, síce budeme mať „istotu“, ale prestaneme rásť. Každá zmena vyvoláva obavy a strach... Keď však prekonáme strach pred „neznámym“, dokážeme rozvíjať svoju identitu, čo prehĺbi našu spokojnosť. Občas treba skončiť so starým a dôverným a otvoriť sa novým možnostiam. Čo sa nemení, to zostarne a zatuchne. Žiť v prítomnosti božej.

Je potrebné sa porovnávať s inými, ale inak, než si myslíme. Je dôležité inšpirovať sa inými a vďaka tomu rozvíjať svoju identitu a plnšie prežívať svoj život. Ak však s nimi budeme súťažiť, potom sa vždy nájde niekto, kto bude mať viac, alebo bude v niečom lepší a vďaka tomu stratíme svoju identitu, chuť do života a budeme mať pocit, že sme neuspeli. Naše bohatstvo je v tom, že

žijeme svoj vlastný život. Každý životný príbeh je jedinečný, preto ho nemôžeme hodnotiť podľa iného príbehu... Musíme ho hodnotiť a utvárať podľa seba... Byť sám sebou pred božou tvárou.

Samozrejme, že naším cieľom nie je dosiahnuť dokonalosť, pretože táto cesta vedie k nespokojnosti, ale dosiahnuť rásť. A rásť môžeme len pomalými a postupnými krokmi, vďaka čomu sa naučíme radovať z drobných úspechov, z toho čo máme a čo sme dosiahli. Táto radosť nás bude hnať dopredu, vďaka čomu dosiahneme vyššiu výkonnosť, než keby sme sa snažili o dokonalosť. Keď raz zakúsime pocit skutočného uspokojenia, už sa bez neho nezaobídeme – a budeme chcieť neustále napredovať. V jednej mládežníckej piesni sa spieva: „Len smelo vpred, nech vidí svet...“.

Veľmi dôležité je, aby sme robili to, čo nás baví - len vtedy dokážeme objaviť radosť zo samotnej činnosti, rozvíjať svoje schopnosti a tak dosiahnuť vnútornú spokojnosť. Najväčšiu spokojnosť dosahujú ľudia, ktorí vnímajú svoju prácu, ako svoje poslanie. Prekračovanie seba a radosť z činnosti, sú najlepšou cestou k dosahovaniu výsledkov. Vyplatí sa aj keď sa povie: „Dva kroky vpred, hoci aj krok späť...“

Štúdia *Johna Powella*, priemerný človek využíva svoj potenciál len z 10 % a tak väčšina jeho vnútorného bohatstva ostáva nevyužitá. Je dôležité byť otvorený novým veciam, aby sme sa dozvedeli niečo nové o sebe, objavili a rozvinuli ďalšie prvky našej identity. Ostatných 90 % získame pomaly, opatrne s pomocou božou vytrvalou modlitbou.

Pripusťme. Že cez napredovanie, dokážeme rozvinúť svoje vnútorné bohatstvo (identitu), vďaka čomu prehĺbime svoj pocit spokojnosti a šťastia.

Memento, **žiť svoj život**

Bez rozdielu v každom z nás je priestor ticha; miesto, kde sme sami sebou; vnútorne slobodní a kde nie sme zranení. Tento priestor je chránený pred vonkajšími vplyvmi a môžeme si v ňom oddýchnuť. Preto je dôležité podľa benediktínskeho mnícha a obľúbeného duchovného autora *Anselma Grüna*, nájsť si čas pre seba, v tichu sa ponoriť do seba, oddýchnuť si a načerpať vnútornú silu. Kto dosiahne pokoj, bude ho šíriť a vnášať všade tam, kde bude pôsobiť. Uvedomovať si liturgickú výzvu: „*Dajte si znak pokoja.*“

Schopnosť ponoriť sa do seba, má svoje čaro. Toto ticho nám vytvára priestor, aby sme získali odstup od našich problémov, vďaka čomu ich dokážeme dôkladne analyzovať a nájsť riešenie. Ticho nám vytvára priestor, aby sme si mohli klásť otázky, ktoré sa dotýkajú nášho života a tak prežívali život vo väčšej plnosti. Toto ticho nám dáva priestor, aby sme rozobrali svoje sny, rozvinuli

svoje predstavy, sledovali stopy svojich myšlienok, skúmali svoje pocity a tak spoznali, aké sú naše potreby a túžby. Ticho je kľúčom k tomu, aby sme dokázali lepšie a kvalitnejšie prežívať život. A nakoniec, ticho nám dáva priestor, aby sme prehodnotili svoje ciele a upravili ich podľa svojich aktuálnych potrieb a možností. Heslo: „*Ticho lieči*“ je výzvou.

Uvedomme si, že ak chceme mať zo života pôžitok, musíme byť schopný zriekať sa. Odriekanie je prejavom askézy, no predovšetkým túžbou po slobode. Človek, ktorý pozná svoje potreby, dokáže sa o nich slobodne rozhodovať. Dokáže ich naplniť, ale aj sa ich (dočasne) vzdať a ak je to potrebné, vie si od nich zachovať odstup. Vďaka tejto slobode, si vie vychutnávať život a mať z neho pôžitok. Byť zodpovedný za svoj život, znamená uvedomiť si svoje potreby a túžby a usilovať sa o ich naplnenie.

Uvedomme si, že dôležitou súčasťou životného štýlu, sú zdravé rituály. Takéto rituály dávajú nášmu životu oporné body, čím vnášajú do neho poriadok a zároveň nám prinášajú vnútorný pokoj a radosť. Cítíme, že máme život vo svojich rukách. Vďaka rituálom získavame istotu, ktorá je nám oporou, pri prekračovaní našich vlastných hraníc... Liturgii prežívať, najprv poznať...

Pripusťme si, že aby sme boli šťastní, potrebujeme znovuobjaviť schopnosť radovať sa z „*maličkostí*“. Keď niečo dosiahneme, namiesto toho, aby sme si to vychutnali, ponáhľame sa za ďalšími „výzvami“ a snažíme sa splniť si ďalšie svoje „želanía“ a tak strácame schopnosť vychutnávať si „veci“. Ak sa naučíme vychutnávať život, budeme šťastnejší a možno zistíme, že to po čom túžime, sme už dosiahli, len sme si to nestihli uvedomiť a vychutnať... Porekadlo: „Ponáhľať sa pomaly.“

Stáva sa často, že sme v pokušení hodnotiť svoj život, na základe života niekoho iného. A pri tom ten človek na našom mieste, ak by žil náš život, by nemusel dosiahnuť ani to, čo sa nám podarilo. Preto hodnotiť *svoj život*, na základe života niekoho iného, je dosť neférové. Dôležité je, ako hodnotíme svoj život my sami. Ak sme žili svoj život a robili, čo bolo v našich silách, potom sa nemáme za čo hanbiť... Bo nás neskúša nad naše sily.

Keď usmerňujem svoj život a dávam mu podobu, ktorá mi vyhovuje a pomáha mi rásť, potom mám z neho radosť...

Prínosom je **pozitívne myslieť**

Verme, že nech sa stane čokoľvek, záleží len od nás, či to hodnotíme ako šťastie, alebo nešťastie.

Uvedomme si, že šťastní ľudia nemajú lepší život, v rovnakej miere je v ňom prítomný úspech, aj neúspech. Ale ich šťastie je podľa Davida Nivena, ktorý prednáša psychológiu na Florida Atlantic University, v ich postoji k životu. Prirodzený život žijeme len raz. Život na zemi sa už neopakuje. Od tohto postoja závisí, ako vnímame svet a ako hodnotíme udalosti, ktoré sa v ňom odohrávajú. A tak o šťastí, či nešťastí, rozhoduje len a len naše hodnotenie. Nie je dôležité, čo sa stalo, ale čo si o tom myslíme. Preto je dôležité myslieť pozitívne... Negatívne zmýšľanie, správanie, postoje, žitý negatívny život je nešťastie pre dušu i telo, nás i okolie.

Sú situácie, ktoré nás ochromia, kedy neunikneme smútku a bolesti. Nakoniec, majú svoje miesto v živote a je dôležité ich prežiť a mať tú skúsenosť. A siahnuť v týchto chvíľach po pozitívnom myslení, by bolo v skutočnosti tyraniou. Pozitívne myslenie je však dôležité ako základný postoj k životu, vďaka nemu dokážeme niečo „vyťažiť“, aj z nepriaznivých okolností. Čo sa deje pop dedičnom hriechu?

Pripusťme, že každá situácia je spôsobená niečím, čo sme mohli ovplyvniť a niečím, na čo sme nemali dosah. Ľudia ktorí myslia pozitívne, vidia neúspech ako celok, príjmu síce svoju časť zodpovednosti, ale predovšetkým si z neho zoberú poučenie a ako reakciu na neúspech, sa zamerajú na to, čo im prináša radosť (aby dosiahli rovnováhu a spamätali sa z neúspechu). Neúspech je príležitosťou pre rast a pomáha nám vážiť si to, čo je pre nás dôležité. *Kríza je príležitosťou pre znovuzrodenie*. Tajomstvo šťastia, je v schopnosti prijat' neúspech, ako dôležitý nástroj, na ceste za šťastím. Prijat' neúspech nesmie byť konečné rozhodnutie.

Prijmeme radu, že úplná spokojnosť neexistuje. Znakom šťastných ľudí je skutočnosť, že sa snažia zvýšiť kvalitu svojho života, ale nie o dokonalosť. Očakávajú, že dosiahnu väčšinu svojich cieľov, ale nie všetky. A tie, ktoré dosiahnu, sa snažia aj vychutnať. Radovať sa z malého úspechu.

Naše *pozitívne myslenie a optimizmus* nie sú vrodené, ale získané vlastnosti. Ak po tom túžime, je podľa *Pascale de Lomas* v našich silách, ich prijať do svojho života a urobiť ich svojim základným postojom k životu. Vďaka nim dokážeme byť vnútorne silní, získame zdravé sebavedomie a staneme sa odolnými pred strachom... Bát' sa máme len uraziť Boha.

Osvojme si, že od nášho myslenia a postoja k životu závisí, ako hodnotíme a prežijeme svoj život... Neriskujme hriechom.

Rozhodnúť sa **hľadať rovnováhu**.

Každý človek potrebuje, aby jeho život a to čo ho naplňa, malo zmysel. Najlepším spôsobom, ako byť dlhodobo šťastní, je rozvíjať svoju identitu, niekam patriť a nieť zodpovednosť za svet v ktorom žijeme.

Aby človek naplno žil, potrebuje podľa *Teilharda de Chardina*, byť sám sebou, musí sa ponoriť do svojho vnútra, *výjsť zo seba k druhému* a zamerať sa na nekonečno. Teda uvedomiť si svoje miesto a poslanie a intenzívne sa napojiť na „prúd života“. Prítomná chvíľa je dôležitá. „Tu a teraz...“

Vieme, že ak zlepším svoje životné podmienky, budem mať pohodlnejší život. Ale skutočné šťastie dosiahnem len vtedy, keď *rozviním svoju identitu* v prospech spoločnosti, vďaka čomu dokážem v plnšej miere rozvíjať svoju identitu a zároveň pocíť previazanosť s osudom sveta. Miesto ktoré nám určil Boh nik nebude môcť zastúpiť. Zodpovednosť z našej strany zaväzuje.

Ja, ty, aby sme dosiahli šťastie, musíme uviesť do rovnováhy všetky svoje sily, v prospech troch bodov: kto som, po čom túžim a kam kráčam. Musíme si nájsť svoju *vlastnú cestu životom*. A aby sme to dokázali, musíme poznať odpoveď na tieto tri kľúčové otázky. Musíme objaviť poslanie, ktoré nám bolo zverené. Vydať svedectvo o bohatstve, ktoré sa skrýva v našej identite. A naplniť svoje túžby. Poslaním človeka je *rozvíjať svoju identitu*. Zodpovednosť za seba prijať vedome a dobrovoľne.

Naším kľúčom k spokojnosti je hľadanie rovnováhy medzi prácou a odpočinkom, medzi prijímaním a dávaním. Vďaka rovnováhe si zachováme zdravie; dostatok sily na to, aby sme úspešne zvládli svoje pracovné a osobné projekty a tiež chuť do života. Nestrať pohľad na večnosť.

Najdôležitejšia je však podľa *Johna Powella* vnútorná rovnováha. Z pohľadu antropológie je človek jednotou duše a tela, skrze ducha. Tieto tri zložky sú navzájom prepojené. A problém v jednej rovine sa prenáša aj do ostatných. Preto je dôležité venovať pozornosť a starostlivosť všetkým trom rovinám. Vo svojom tele sa cítim šťastný, ak som s ním *v súlade*, ak moja duša prebýva v tele, ak mám rád svoje telo a v ňom seba samého. Nemôžem žiť duchovným životom, ak nedokážem prijať a do neho začleniť aj svoje telo. Starostlivosť o dušu a telo, ktorej súčasťou musí byť aj oddych, cvičenie (rast) a zdravá výživa (polievka pre dušu), je nevyhnutná pre plnosť života a dosiahnutie šťastia. Telo i duša sú darom Boha pre každého z nás.

Preto, ak chceme dosiahnuť šťastie, potom musíme objaviť schopnosť byť vďačný. Byť za niečo vďačný, neznamená rezignovať na túžbu niečo dosiahnuť, či vlastniť niečo „viac“. Je to schopnosť objaviť a doceniť to, čo už máme. Vedieť si to vychutnať... Bez tejto schopnosti sa budeme neustále hnať za

túžbami a výzvami, ktoré nás nenaplnia. Okrem toho, vďačnosť nás učí pokore... Vďačnosť robí človeka veľkým pred Bohom i ľuďmi.

Je bolesťou, kto nepocituje *bohatstvo vo svojej duši*, ten sa podľa *Anselma Grüna* márne za ním náhli po svete vlastníctva a úspechu. Nikdy nebude dosť vlastniť, nikdy si ho nebudú dosť vážiť a nikdy nebude mať taký úspech, aby bol konečne šťastný. Keď človek *príjme seba a rozvinie svoju identitu*, potom dosiahne šťastie, ktoré mu nikto nedokáže zobrať. Byť sebou.

Vieme, že mnohí ľudia si myslia, že ich nešťastie je v nesplnených želaniach. Je dôležité snívať a svoje sny uskutočňovať, spoznávať a naplniť svoje túžby a tiež plniť svoje želania. Ale to nie je *podstata šťastia*. Ak by sme ostali len na tejto rovine, potom sa staneme otrokom svojich túžob a prání. *Šťastie sa rodí v srdci*. Ak túžby a prania nie sú súčasťou našej snahy rozvíjať svoju identitu a žiť svoj život, neurobia nás šťastnými. Túžba dáva silu, chuť moc,...

Uvedomme si, že neexistuje priama súvislosť medzi bohatstvom a šťastím. Pri skúmaní prameňov som okrem iného analyzoval knihu *Davida Nivena*, ktorá porovnáva výsledky tisícok štúdií, ktoré sa uskutočnili vo svete na tému šťastie a podľa nej, *peniaze ako také, nehrajú žiadnu úlohu*. Môžu byť *prostriedkom*, ale nie sú cieľom. Všetci poznáme príbehy ľudí, ktorí namiesto toho, aby si dokázali vychutnať bohatstvo, prepadli žiadostivosti... Kto žije v hojnosti ale krátko?

Pýtajme sa seba, ako často nie sme spokojní so svojim životom, ale zároveň nemáme odvahu niečo zmeniť. Nemôžeme čakať, že sa okolnosti zmenia samé od seba. Ak sme nespokojní, je to impulz k tomu, aby sme nabrali odvahu a niečo zmenili. Život spoznáme len vtedy, keď budeme ochotní kedykoľvek sa vydať na cestu... Zmena je možná, nerezigujeme.

Usmejme sa, aby sme dosiahli rovnováhu, musíme v neposlednej rade priať seba. Človek ktorý nedokáže prijať seba, je vnútorne rozpoltený, chýba mu pokora a vďačnosť, nie je spokojný so svojim životom a z dôvodu frustrácie posudzuje iných a viac sa zaoberá životom iných, než aby žil svoj vlastný život. A tak sa uzatvára do kruhu nespokojnosti, hnevu, agresie a depresie. Nesúd', aby si nebol súdený..."

Vieme, že do ľudského srdca bola vložená túžba konať dobro, ktorá spolu s túžbou po láske, dáva najväčšie naplnenie a tým aj pocit spokojnosti a šťastia. „*Pokiaľ žijem konaj dobro*,“ hovorí príslovie.

Prijmeme zákon rovnováhy od nás požaduje, aby sme rozvíjali všetky roviny svojho života a nezanedbávali svoje potreby. Šťastie je odmenou za plnosť života a ochotu kráčať svojou vlastnou cestou... „Cesta vpred.“

10. Otázka šťastia v našom živote 2. časť

Máme si vychutnávať si život

Pripomeňme si, že žijeme v dobe, kedy chceme mať všetko a hneď. A najlepšie bez veľkej námahy, obetí... Schopnosť čakať však rozširuje naše srdce, vytvára v nás iskrivé napätie a vďaka nemu rastie naša vnútorná sila. Čakanie nás podľa *Anselma Grüna* vnútorne oslobodzuje a obdarúva nás pocitom, že náš život, nie je všedný. A pomáha nám spoznať, že to skutočne vzácne, dostaneme ako dar... Aj všedný deň je darom.

Objavme v našich túžbach silu, ktorá nám môže pomôcť uskutočniť aj nemožné. Túžba nám otvára horizonty. A nemizne ani pred odstrašujúcimi skutočnosťami života. Privádza nás na stopu nádeje. Len keď dosiahneme vnútornú slobodu, tak nebudeme spútaní svojimi túžbami, ale dokážeme ich naplniť a vychutnať... Boh nás obdaroval slobodou.

Je dôležité učiť sa pozornosti. Byť pozorný, znamená byť prítomný v každom okamihu. A sústrediť sa na to, čo robím a prežívam. Iste, nedokážem vedome precítiť každý okamih, ale schopnosť sústrediť sa, nám pomáha vychutnať si život. Ak sa sústredím na to, čo práve naplňa môj život, ak sa oddám životu a prekvapeniam, ktoré na mňa čakajú, potom sa otvorím pre šťastie. Denne šťastie klope na naše životy.

Pozor, človek, ktorý potláča svoju túžbu, nahrádza ju vášňou. Vášeň je vždy prejavom potlačenej a nepriznanej túžby. Ak naplníme svoju túžbu pocítíme spokojnosť, ale vášeň nedokážeme naplniť. A snaha naplniť ju, ochromí náš život. Váš sa stáva negatívnou náplňou života.

Kto vie hovoriť o svojich myšlienkach a pocitoch, je dôležité. Ak ich dokážeme zapojiť do svojho života, potom ich usmerníme a uvoľníme vnútorné napätie. Ak ich však budeme potláčať, aj tak sa dostanú na povrch, ale potom už ťažko dokážeme získať nad nimi kontrolu. Žiť s Bohom ako vták, lietať...na krídlach myšlienok a slov lásky.

Áno, aj strach má svoje miesto v našom živote. Je dôležité skúmať svoj strach. Ak spoznám jeho podstatu, potom si pripustím jeho existenciu, získam nad ním moc a pocítim vnútornú slobodu a pokoj. Nebáť sa pokonať zo strachom.

Vieme, že každé zranenie, ktoré sme utŕžili, je príležitosťou spoznať pravdu o sebe. Ak sa ponoríme do seba, objavíme pravdu o sebe a dokážeme uzdraviť naše zranenia. Zranenie je *prameňom geniality*, pretože poukazuje na naše slabé

miesta, na ktorých ešte treba popracovať. Len *prijatá a oplakaná rana, môže byť uzdravená*. Kým slzy smútku liečia, tak slzy ľútosti len prehľbujú utrpenie. Ježiš hojí naše zranenia.

Uvedomme si, že ak nebudeme žiť svoj život a začneme sa porovnávať s inými, potom do nášho sveta vtrhne závisť, žiarlivosť, hnev a večná nespokojnosť. A nedôvera spolu so súperením, nás privedú k strachu a uzavrieme sa pred inými. Viem, koho sa báť a prečo?

„Veselého darcu miluje Boh.“ Veselosť vzniká na základe dôvery, je prejavom toho, že sme dokázali prijať seba, je svedectvom o tom, že sme dokázali pozrieť pravde do očí a stáva sa prameňom nádeje. Túžime po istote, ale tú nenájdeme v tomto svete, ale len v schopnosti dôverovať sebe a tomu, ktorý nás sem poslal. Istotu nájdeme vtedy, ak dokážeme žiť svoj život... Byť veselým, nie hlučným, hriechne veselým je korením pre život a otvára sa veselosťou brána neba.

Prežívajme každý deň ako sviatok, urobme si na všetko čas, aby sme to mohli naplno prežiť a vychutnať. Žiť pre nebo. Ďakovať za každý deň. Ráno za prebudenie...Na obed za svetlo a čo s ním súvisí. Večer je čas na vďaku.

Výzva Ježiša: **úprimne milovať**

Pravdou je, že *človek nebol stvorený pre samotu*. Aby dosiahol šťastie, musí sa otvoriť iným. *Láska a zdieľanie patria medzi základné ľudské potreby*, hneď po tých fyziologických (potrava) a životných (bezpečie).

Každý milujúci človek sa snaží naplniť potreby tých, ktorých miluje. A dobro druhého, je pre neho dôležitejšie, než svoje vlastné. Ak však nie som schopný milovať seba, potom nie som schopný milovať, ani druhého človeka. Prvý príkaz Ježiša: „*Milovať budeš...*“.

Prijmeme myšlienku, aby sme mohli milovať a otvoriť svoje srdce pre druhého človeka, musíme sa najprv dotknúť svojho srdca. To, ako zachádzame so sebou, poznačí aj naše vzťahy. Byť k sebe milosrdný, znamená podľa *Pascale de Lomas*, byť k sebe nežný, starať sa o seba a svoje potreby, hľadať rovnováhu, mať pochopenie pre svoju slabosť a hriechnosť. Keď príjmem svoju hriechnosť, nedokáže ma spútať ani vlastná minulosť. Milovať znamená plnohodnotne žiť.

Viem prijať seba, je veľká milosť. No zabudnúť na seba, to je *skutočné umenie* celkom sa oddať. Je to umenie vychutnávať život. Dokážem na seba zabudnúť, len keď som schopný sa odovzdať. A schopnosť odovzdať seba, nás oslobodzuje od nášho ega, ktoré často skresľuje naše šťastie (keď zameriava našu pozornosť len na seba). Zabudnúť na seba je najväčšia milosť, je to kráľovská cesta k šťastiu. Mať v srdci miesto pre druhého.

Láska bez podmienok, si nekladie podmienky. Učí lásku dávať a prijímať a to bez ohľadu na zásluhy, pretože je darom, daným z lásky. Je najčistejším a najúprimnejším zo všetkých darov. Len láska bez podmienok *dokáže oceniť*, kým sme vo svojom srdci. Úprimná láska lieči tých, ktorí ju dávajú a zároveň aj tých, ktorí ju prijímajú. Je prameňom ľudskej zrelosti. Je možný opravdivý život bez lásky?

Ako často darujem sám seba, ako dar lásky? Potom získam podľa *Johna Powella* hlboký a trvalý pocit uspokojenia a naplnenia. Budem cítiť, že som dobre naložil zo svojím životom - že žijem svoj život, že ho utváram k väčšej plnosti a že je v mojich rukách (a o tento „pocit“, ma nedokážu pripraviť žiadne okolnosti). Život bez svetla? Život bez vody? Život bez lásky?

Pripomeňme si, že láska nám dáva skutočnú nádej, že prežijeme šťastný život. Najväčším šťastím, je milovať a byť niekým milovaný úprimnou láskou... „Boh je láska,“ hovorí sv. Ján apoštol.

Návod na šťastie sa skrýva v našej identite. Potrebujeme *spoznať kto sme, po čom túžime a kam kráčame*. Potrebujeme niekam patriť, objaviť v sebe prameň vnútornej sily a niekoho úprimne milovať. Keď prijímame život, ako výzvu na rozvoj a uskutočnenie svojej identity, potom dosiahneme spokojnosť. A ako odmenu za to, že žijeme svoj život, dosiahneme šťastie. Tajomstvo šťastia je v tom, že všetko čo život prináša, je obohacujúce a cenné...⁴

⁴ Porov.: HUPKA, T.: blog .týždňa 4/201, 0<http://www.tyzden.sk/casopis/2010/26/cesta-za-stastim.html>

2. časť

I. Modlitba v našom živote

Zamyslíme sa nad otázkami:

Denne sa navzájom rozprávame. Prečo? Načo? S akým cieľom, úspechom...

Matka sa pred narodením rozpráva zo svojím dieťaťom pod srdcom...

K prvým slovám veriaci rodičia učia poznávať dieťa rozhovor s Bohom, Boha...

Keby dieťa nepočulo hlas človeka, nenaučí sa rozprávať..., zomiera skôr ako si snád' uvedomujeme.

O čom radi rozprávame? Prečo?

Modlitba je rozhovor s Bohom...

Kedy a ako často sa modlíme. Čo ovplyvňuje našu modlitbu? Aký druh modlitby u nás prevláda?

Veľký učiteľ Cirkvi západného kresťanstva, sv. Augustín, napísal vo svojich "Vyznaniach": „*Stvoril si nás pre seba, Bože, a nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v tebe!*“⁵

Prečo som použil slová Augustína k dnešnej téme? Lebo vyjadrujú túžbu človeka po Bohu. A čo má s tým spoločné modlitba? Na túto otázku by som chcel odpovedať v dnešnej téme, ktorá znie: Modlitba v živote kresťana. Na začiatku si však dovoľím položiť základnú tézu, ktorá je zároveň aj odpoveďou na dnešnú tému, a znie: Boh našu modlitbu nepotrebuje, ale my potrebujeme Boha, a preto sa máme k nemu modliť.

Často počujeme názory ľudí: Prečo sa mám modliť? Slúži mi modlitba na niečo? Čas strávený v modlitbe by som mohol predsa lepšie využiť! Takéto a podobné otázky počúvame a možno aj sami si ich často kladieme. Je to normálne, lebo človek hľadá odpoveď. Potrebuje človek modlitbu?

Kniha Genezis hovorí: „A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, ako muža a ženu ich stvoril.“ Boh stvoril človeka na svoj obraz a to ho odlišuje od všetkých ostatných živočíchov; tento obraz predpokladá podobnosť s Bohom v inteligencii, vo vôli, v moci. Človek sa stáva niekým, stáva sa rozumovou bytosťou, stáva sa osobou. To, že človek je stvorený na Boží obraz, že je v ňom zanechaný prvok božskosti a prítomnosti Boha, dáva predpoklad, že v ňom, v človeku, zanechal Boh túžbu po ňom samom, túžbu poznať Boha. Po prvotnom hriechu však človek stráca prvotnú milosť, lebo v ňom prevýšila túžba byť ako Boh. Túžba po Bohu však v človeku zostáva aj po hriechu. „Aj keď človek stratil podobnosť s Bohom, zostáva na "obraz" svojho Stvoriteľa. Či už človek zabudne na svojho Stvoriteľa, alebo sa skrýva ďaleko od jeho tváre, či sa už ženie za svojimi idolmi, alebo obviňuje božstvo, že ho opustilo, živý a pravý

⁵ AUGUSTÍN: *Vyznania*. SSV, Trnava. 1996.

Boh neúnavne volá každého človeka k tajomnému stretnutiu v modlitbe. Je to krok lásky zo strany Boha, a krok človeka je vždy odpoveďou. Postupne, ako sa Boh zjavuje a zjavuje človeka jemu samému, modlitba sa javí ako vzájomné volanie, ako dráma zmluvy“. (KKC 2566)

Náplňou našich zamyslení je modlitba. Dnes sa nebudeme zaoberať definíciou modlitby, ale tým, že človek potrebuje modlitbu, že modlitba je potrebná v živote kresťana.

Na začiatku sme citovali text z knihy Genezis o stvorení človeka na Boží obraz. Človek vo svojom srdci prechováva túžbu po Bohu. Svoju existenciu, svoje bytie smeruje k niečomu nadpozemskému, transcendentnému, k niečomu, čo je viac ako on sám. Filozoficky sa tomu hovorí Absolútne a v ponímaní kresťanskej filozofie sa toto Absolútne nazýva Boh. Ako spomína dokument II. Vatikánskeho koncilu *Nostra aetate*, je to „tajomná sila, ktorá účinkuje vo vývoji vecí a v udalostiach ľudského života, božstvo“. (NÆ 1) Ako spomína ďalej citovaný dokument, „rozličné národy a náboženstvá vnímajú tú tajomnú silu a toto cítenie preniká celý ich život hlbokým náboženským zmyslom a v súvisi s kultúrnym pokrokom sa pokúšajú odpovedať na problémy pomocou pojmov a jazyka - cez hinduistu, ktorý vníma a skúma tajomstvo Boha pomocou hlbokej askézy a rozjímania, budhistu a iné formy náboženstva. Snažia sa akýmkoľvek spôsobom pomôcť odhaliť nespokojnosť ľudského srdca, predkladajú pritom rozličné cesty, učenia, životné pravidlá a posvätné obrady.“ (porov. NÆ 1)

Človek má v srdci túžbu po Bohu, po niečom tajomnom. Filozofia to nazýva *Sacrum*. Človek si zachováva túžbu po Bohu, ktorý ho volá k jestvovaniu. Všetky náboženstvá svedčia o tomto bytostnom hľadaní človeka. (KKC 2566). Nazýva sa to „všeobecné povolanie k modlitbe“.

Máme o tom dôkazy po celom svete a netreba ísť ďaleko. Stačí si spomenúť na situáciu, akú zažil apoštol *Pavol v Aténach*, keď objavil oltár s nápisom: Neznámemu Bohu. - Túžba človeka po Bohu je zároveň túžbou človeka po rozhovore s Ním, po tajomnom stretnutí s Ním v modlitbe.

Antropológia - náuka o človeku, hovorí, že človek má zmysly a každý zmysel má svoju úlohu. Kresťanská antropológia okrem základných piatich zmyslov rozlišuje aj zmysel, ktorý nazýva srdce. Nechápe ho iba ako orgán, symbol života a lásky, miesto, kde sa rodia city a vôľa človeka, ale odvodzuje ho od hebrejského ponímania srdca, ktoré sa definuje ako duchovná potreba, schopnosť, pomocou ktorej je človek schopný viesť dialóg s Bohom. Táto duchovná potreba, pomocou ktorej človek vedie dialóg s Bohom, sa nazýva modlitba.

Potrebuje človek vo svojom živote modlitbu? Modlitba patrí k životu. Modlitbu treba poznať, treba poznať pravý a skutočný zmysel modlitby. Ak chceme pochopiť zmysel modlitby v živote kresťana, musíme si uvedomiť jednu vec. Oboznámenie sa s tajomstvom viery si od nás vyžaduje neustále

prehlbovanie a vernosť. Problém, prečo človek stagnuje a neposúva sa dopredu, je v tom, že zostáva stáť v polovici cesty a uspokojí sa s tým, čo už dosiahol, čo už vie, lebo má málo odvahy, lebo sa bojí. Bojí sa "*zatiehnúť na hĺbinu*." To isté platí aj v modlitbe. Ak sa moja modlitba neprehlbuje a je ovplyvňovaná ťažkosťami, hľadám rôzne výhovorky. Modlitba je boj, boj proti sebe samému i proti úkladom Pokušiteľa, ktorý robí všetko, aby odvrátil človeka od modlitby. Ako spomína Katechizmus Katolíckej Cirkvi: „V zápase modlitby musíme čeliť v nás samých i vo svojom okolí proti nesprávnym predstavám o modlitbe. Niektorí v nej vidia obyčajný psychologický úkon, iní zasa úsilie skoncentrovať sa s cieľom dosiahnuť myšlienkovú prázdnotu. Iní zasa ju redukujú na zvyk alebo rituálne slová. V podvedomí mnohých kresťanov je modlitba nezlučiteľná s tým, čo majú robiť: nemajú na modlitbu čas. Tí, čo hľadajú Boha v modlitbe, sa rýchlo znechutia, lebo nevedia, že modlitba pochádza aj od Ducha Svätého, a nie iba od nich samých.“ (KKC 2726) Nedostatok času na modlitbu si ospravedlňujeme našimi pracovnými povinnosťami. Veď čas je taký drahocenný!

Musíme tiež čeliť zmýšľaniu "*tohto sveta*"; ak nebudeme ostražití, ono sa nás rýchlo zmocní. Tvrdí sa, že pravdivé je vraj len to, čo sa dá overiť rozumom a vedou (modlitba je naproti tomu tajomstvo, ktoré presahuje naše vedomie i podvedomie); pri porovnávaní modlitby s materiálnymi hodnotami a s výsledkami práce javí sa modlitba ako činnosť neproduktívna, a teda neužitočná. Zmyselnosť a pohodlie sú kritériá pozemskej pravdy, dobra a krásy, modlitba ako "*láska k najvyššej Kráse*" (*filokália*) sa zamilovala do slávy živého a pravého Boha. Modlitba sa zvykne označovať ako protiklad životnej aktivity, ako únik zo sveta. Kresťanská modlitba však nie je ani únikom z dejín, ani žiadnou rozlukou s týmto životom. (KKC 2727)

Mnohí hovoria, že modlitba je záležitosťou tichých, nepraktických, trocha slabošských pováh, ktoré nepatria naozaj do života. Podľa nich svet modliacich sa ľudí má v sebe čosi neprirozené, zmäkčilé, tupé, čo sa priamemu a životaschopnému človeku nikdy nemôže páčiť.⁶ Napokon náš zápas musí byť namierený aj proti vlastným neúspechom v modlitbe: proti znechuteniu z našej vyprahnutosti a suchopárnosti, proti zármutku, že sme všetko nedali Pánovi, pretože máme "veľké majetky", proti sklamaniu, že sme neboli vyslyšaní podľa našej vlastnej vôle, proti prejavom našej pýchy, ktorá nástojí na našej nehodnosti a hriešnosti, a proti alergii na bezdôvodnosť modlitby. (KKC 2728) Sťažujeme sa na únavu. Argumentujeme tým, že v práci podliehame veľkému psychickému tlaku, a načo sa teda ešte intelektuálne zaťažovať aj mimo pracoviska?! Prečo sa máme modliť, keď vieme, že náš rozhovor s Bohom je aj tak namáhavý a ťažký?!

⁶ Porov.: GWARDINI, R.: *Úvod do modlitby*. SSV. Trnava. 1997s.9

Záver je vždy ten istý: Načo sa modliť? Aby sme uvedené prekážky mohli prekonať, musíme zápasiť, aby sme dosiahli poníženosť, dôveru a vytrvalosť. (KKC 2728)

Kladíme si takéto otázky, a to je dobre, lebo nám pomôžu nájsť riešenie. Podmienkou je, aby sme sa dokázali preniesť ponad psychické tlaky a námietky a zatiahli na hĺbinu. Ako? Keď si uvedomíme, že modlitba je potrebná človeku pre duchovný a duševný život, tak ako je dýchanie potrebné pre biologický život.

Odpoveď sa nazýva pedagogika modlitby - škola modlitby.

Ak dovolíme, aby nám modlitba pomohla uvedomiť si naše nedostatky, stáva sa vtedy Božou pedagogikou, pretože skutočná modlitba nás podrobí skúške. Každý človek je povolaný k takejto skúške. Skúška však býva ťažká. Preto sa človek často znechucuje, uteká a hľadá radosť a útechu v niečom inom, menej náročnom.

Modlitba nás učí *prijat' naše nedostatky*. Sv. Vincent de Paul povedal, že modlitba je ako zrkadlo, kde človek vidí všetky svoje nedostatky. Útek a nesústredenosť nás oddaľujú od cesty k skutočnému šťastiu, a práve modlitba nám ukazuje všetko, čo je autentické - pravdivé pri hľadaní ľudského šťastia, pri hľadaní pravdy, ktorá nás robí slobodnými ľuďmi. "Pravda vás vyslobodí!", hovorí Ježiš. Modlitba v nás zachraňuje všetko, čo je v nás krehké, a to je túžba po Bohu. Je to znak, ktorým sa odlišujeme od zvierat. Človek je jediné stvorenie, ktoré sa utieka k Bohu, aby získalo od Boha to, čo mu najviac chýba k dokonalosti.

Modlitba nám *pomáha uvedomiť si našu chudobu, úbohosť a závislosť od Boha*. Pravda o nás samých je ťažká a bolestná. Modlitba nás poučuje nielen o našich nedostatkoch, ale premieňa to, čo nás v živote ubíja. Chudoba duchom nás učí, aby sme všetko prosili od Boha. On vie, čo potrebujeme, ale nedá nám to skôr, dokiaľ ho o to nepoprosíme. Naša modlitba je najskutočnejšia vtedy, keď si uvedomíme našu úbohosť.

Modlitba *nás mení*. Modlitba nemení Boha, ale nás, mení našu vôľu. Cieľom modlitby nie je zmena poriadku, aký vytvoril Boh, ale získanie toho, čo sa Boh rozhodol splniť pomocou našej modlitby. Boh túži, aby sme pomocou našich modlitieb pomáhali realizovať jeho rozhodnutia. Boh sa správa tak, ako keby sme nad ním zvíťazili, ale to sme my, koho Boh akýmsi čudným spôsobom vypočuje, pretože On nechce urobiť nič, čo sa rozhodol zmeniť s našou pomocou.. Boh je nemenný, ale pomocou našej modlitby nás mení. V tom spočíva paradox modlitby.

Modlitba je stretnutím dvoch túžob, túžby Boha a človeka. Človek túži po Bohu a nespokojné je jeho srdce, dokiaľ nespočinie v Božom srdci; a Boh túži po človekovi, lebo ho stvoril na svoj obraz. Je jeho a patrí mu.

II. Modlitba ako monológ alebo dialóg?

Zamyslime sa:

Dá sa hovoriť o virtuálnom dialógu? Pozorovali ste modliaceho sa...? Detské oči – „nebo“. Človeka s tvárou v dlaniach? Mali ste už slzy v očiach pri modlitbe? Prečo? Pohádali sme sa už s Bohom? Ako prebieha moja modlitba? Kde sa radi modlíme? Sami sa najviac modlievame, alebo s niekým? Čo s našimi myšlienkami pri modlitbe? Držanie tela: rozpäté ruky – „oranda“. Zopäté ruky, prosiace...

Žijeme v dobe neustálych zmien, od zdokonaľovania vecí a predmetov bežného života až po najvyspelejšie technológie a spôsoby dorozumievania sa, komunikácie. Človek sa v tom tempe rozvoja môže ľahko stratiť, buď vlastnou vinou, alebo je nútený zdokonaľovať sa a ak nestíha prispôbiť sa tempu a procesom zmeny, zaostáva. Materiálny svet ho tak obklopuje, že stráca pôdu pod nohami, ľahko sa stratí v dave, často nie vlastnou vinou. Človek sa dorozumieva pomocou najmodernejších "*plastových krabičiek*", odborne nazývaných mobilnými telefónmi, alebo píše SMS či diskutuje cez sieť, ktorá ho ochudobňuje o priamy kontakt s inou osobou. Stáva sa egoistom, žije vo virtuálnom svete, jeho odpovede sa zameriavajú na Áno - Nie a občas aj možno. Obdobie akejkol'vek zmeny je vždy spojené s krízou. Ak ju dokážeme využiť, slúži nám na rozvoj. V takomto období človek je najviac otvorený pre duchovno. Má už dosť toho hluku a nezáujmu a hľadá, utieka sa k niečomu alebo k niekomu, čo môže byť preňho oporou. Prázdno ho núti zamýšľať sa nad duchovnými vecami. Uvažovali sme o tom minulý mesiac, keď sme dospeli k názoru, že človek je duchovnou (zbožnou) bytosťou. Potrebuje Boha, tak ako to nádhorne vyjadril už sv. Augustín: „*Stvoril si nás pre seba, a nepokojné je naše srdce, kým nespočívne v tebe, Pane!*“.

Smerujeme k Bohu. Ako? Modlitbou. Modlitba je potrebná v živote kresťana. Dnes si povieme, čo je to modlitba, aká je definícia modlitby. Pre jedného je modlitba iba odriekaním pravidelnej modlitby - rannej alebo večernej, pre filozofa je modlitba miestom sveta zmyslov a povznesenie sa nad hranicu intelektu, pre spisovateľa a umelca je modlitba istým náboženským pocitom, ktorý človek zakúša vo svojej najhlbšej podstate. V istom zmysle majú pravdu tí, ktorí takto uvažujú, ale ak chceme poznať skutočnú definíciu modlitby, je dôležité nazrieť do KKC, ktorý hovorí: „Modlitba je povznesenie duše k Bohu alebo prosba k Bohu o vhodné dobré.“ (KKC 2559) Modlitba je živý a osobný vzťah so živým a pravým Bohom. (KKC 2558)

Katechizmus Katolíckej cirkvi vo svojich úvahách o modlitbe hovorí ako o Božom dare. Ak sa pozeráme na modlitbu z teologického hľadiska, zistíme, že

je v prvom rade Božím darom. Boh je náš Otec a dal nám schopnosť počúvať ho a hovoriť s ním ako so svojím otcom. Dal nám možnosť viesť s ním dialóg. Boh nám dáva svoje slovo, a to si od nás vyžaduje odpovedať na slovo, ktoré nám on sám ponúka. Udelil nám nezaslúžený dar komunikácie.

Rozhovor človeka s Bohom je nádherne vyjadrený v evanjeliovej udalosti pri Jakubovej studni, keď Ježiš stretáva Samaritánku, ktorá si naberá vodu. Evanjelista Ján opisuje túto udalosť, kde sa Ježiš, Žid, rozpráva so Samaritánkou, členkou znepriateleného národa. Samaritánka prišla k studni po vodu a Ježiš ju prosí o pohár vody. Po rozhovore a stretnutí s Ježišom napokon ona prosí jeho, aby jej dal živú vodu.

Kristus prichádza k studni a ide v ústrety každému jednému z nás a ako prvý nás on hľadá a prosí, aby sme sa mu dali napiť. Ježiš je smädný. Nie však po vode, ale po nás. Jeho prosba vychádza z hĺbky Boha, ktorý po nás túži. Modlitba je stretnutie Božieho smädu s naším smädом. Boh má smäd po tom, aby sme my mali smäd po ňom, ako hovorí sv. Augustín. (porov. KKC 2560)

„Modlitba je opovážlivosťou, ospravedlnenou *Božím darom*, ktorý nie je ľahké prijať a rozvíjať. Súvisí s vierou, že Boh hovorí k človeku a so záujmom ho počúva. Niekedy prichádza skúška mlčania, keď Boha nepočujeme a to môže byť príčinou zanechania modlitby.“

Modlitba je darom, ale to nie je iba schopnosť modliť sa, ale je to aj dar prostredníkov modlitby. Tým prostredníkom je Kristus, ktorý je Slovo, cez ktoré k nám Boh - Otec prehovoril. Iba cez Krista je človek schopný rozprávať sa s Otcom. Naša modlitba je účasťou na najvznešenejšej Kristovej modlitbe, ktorú prednáša k Otcovi v Duchu Svätom. Kresťan sa modlí k Bohu vďaka účasti v Kristovi cez krst a vďaka neustálej prítomnosti Krista, ktorý sa prihovára za nás. Vďaka Duchu Svätému môžeme volať Boha naším Otcom - Abba Otče. Je to činnosť Ducha Svätého, ktorý pôsobí v nás a modlí sa v nás a za nás, lebo ani nevieme, za čo sa máme modliť, ako treba. Sám Ducha sa za nás prihovára nevysloviteľnými vzdychmi. (porov. KKC 2564)

Modlitba je aj *zmluva*, kde vystupujú zmluvné strany - ja a Ty (ty s veľkým T). „Skúsenosť modlitby nás učí, že ak 'ja' sa spočiatku zdá byť dôležitejším prvkom, neskôr si uvedomíme, že v skutočnosti je to inak. Dôležitejšie je Ty, pretože každá naša modlitba má svoj počiatok v Bohu“. Modlitba je vzťahom medzi dvoma stranami, ktoré sa navzájom milujú.

Boh k nám hovorí od počiatku stvorenia. Už v knihe Genezis sa píše: "Tu Boh povedal..." Boh uzatvára zmluvu s človekom. Po potope Boh tiež uzavrel zmluvu s človekom, konkrétne s Noemom. Po potope dáva Boh prísľub, že nezničí svet celosvetovou katastrofou. Tento prísľub sa dotýka celého stvorenia na zemi. Boh sa zaručuje a tento prísľub Písmo zobrazuje ako dúhu na obzore. Dúha bude znamením pokoja a Božieho milosrdenstva. Neskôr v

prípade Abraháma to bude obriezka, v prípade zmluvy na Sinaj - Desatoro - pokropenie krvou obetných zvierat a nakoniec, keď Boh uzavrie s ľuďom novú zmluvu, nie krvou capov a iných zvierat, ale smrťou svojho Syna, ktorý sa stal človekom.

Zmluva medzi Bohom a človekom sa po smrti Ježiša a po jeho zmŕtvychvstání obnovuje vo sviatosti krstu. Keď sa stávame Božími deťmi, stávame sa členmi Cirkvi a členmi spoločenstva, modliaceho sa spoločenstva, miestom stretnutia sa s Bohom v jeho sviatostiach, v modlitbe. Miestom stretnutia je srdce, prítok, kde sa zdržiava Boh. Srdce je náš skrytý a nedostupný stred a jedine Boží Duch ho môže preskúmať a poznať. Srdce je miestom pravdy, kde si volíme život alebo smrť, a je aj miestom stretnutia, lebo človek, ktorý je stvorený na Boží obraz a jeho podobu, žije vo vzťahu s ním. Srdce je miestom zmluvy. Medzi mojím ja, osobou, a Bohom, ktorý je tiež osobou. Kresťanská modlitba sa stáva zmluvným vzťahom medzi Bohom a človekom v Kristovi. Je to činnosť Boha a človeka.

Modlitba je dialóg (porov. KKC 2562), nie je to monológ, lebo človek rozvíja svoj vzťah s Bohom pomocou čnosti viery, ktorú získal pri krste. Viera v nás spôsobuje, že ja nadväzujem kontakt s Bohom nielen pomocou mojich vrodéných schopností, ale aj cez nadprirodzené vlastnosti. Pomocou viery prenikáme do hĺbky Boha; viera nám pomáha čerpať svetlo, život a rozvoj milosti v nás.

Povedali sme, že modlitba je darom od Boha, je zmluvou a je spoločenstvom s ním a s členmi Cirkvi. Najlepšie asi vyjadruje definíciu modlitby sv. Terézia od Ježiša, ktorá povedala: „Vnútná modlitba je pre mňa dôverný vzťah priateľstva, rozhovor medzi štyrmi očami s Tým, o ktorom vieme, že nás miluje“. (Ž. 8,5) *Svätá Terézia* geniálne ukázala a definovala modlitbu. Vo svojom osobnom živote a aj vo svojich dielach veľmi silno podčiarkuje vzťah priateľstva s Bohom. Boh ako priateľ. Takto chápaná modlitba vyplňa celý život a stáva sa dialógom s Bohom.

Modlitba *ako priateľský vzťah* však musí byť prežívaná na úrovni viery, a nie pocitov. Človek, ktorý sa modlí vo viere a nekladie dôraz na priateľské stretnutie na úrovni čisto ľudskej, vie, že musí byť pripravený aj na chlad a prázdnotu, ktoré sa neskôr v modlitbe objavajú. Ak prežívame modlitbu iba skrze naše pocity, znechutíme sa, alebo očakávame od Boha iba to, čo chceme počuť my. A keď to nepočujeme, skôr či neskôr rezignujeme na takúto modlitbu. Preto je veľmi dôležitá dôvera. Bez dôvery modlitba stráca zmysel priateľského dialógu. Skúška priateľstva sa ukáže počas očisťovania, keď sa nám bude zdať, že nás Boh nepočuje, alebo že nás nebodaj opustil. Vtedy sa ukáže pravosť našej lásky a dôvery.

Z našich úvah vyplýva, že modlitba je zásadne dialógom medzi Bohom a človekom. Odohráva sa na úrovni viery. Monológom by sa stala vtedy, keby

som sa v nej zameriaval iba na seba. Cieľom je a má byť Boh. Myslím, že veľmi pekne to povedal Ján Pavol II., keď odpovedal na otázku o svojej modlitbe a o modlitbe vo všeobecnosti. Týmto citátom chcem zakončiť našu úvahu na dnešnú tému. "O modlitbe sa popísalo veľmi mnoho a ľudské pokolenie - najmä izraelský národ a kresťania - má s ňou bohaté skúsenosti. Človek dosahuje plnosť modlitby nie vtedy, keď ňou vyjadruje najmä seba samého, ale keď nechá, aby sa ňou plnšie sprítomnil samotný Boh. Dosvedčuje to história mystickej modlitby na Východe a na Západe: svätý František, svätá Terézia od Ježiša, svätý *Ján od Kríža*, svätý *Ignác z Loyoly* a na východe napríklad svätý Serafín zo Sarova a mnohí ďalší."⁷

III. Ježiš nás učí modliť sa ako On?!

Zamyslíme sa:

Ktorá modlitba je vzorová? Prečo? Koľko častí má modlitba "Otčenáš...", "Zdravas"?

Príklad:

Prišiel raz jeden mladík k mudrcovi a prosil ho, aby sa s ním rozprával o Bohu. Mudrc ho zaviedol k rieke. Keď vstúpili do rieky, starec položil na mladíka ruky a ponoril ho do vody. Držal ho tak dlho, až mu chýbal vzduch. Keď sa mu podarilo oslobodiť od starca a položivý sa vrátil na breh, opýtal sa starca, prečo to urobil. Starec mu odpovedal: "Až bude tvoja túžba po Bohu taká veľká, ako bola tvoja túžba po vzduchu, potom príď a budem ti rozprávať o Bohu."

Sv. Augustínovi sa pripisujú slová: „Boh má smäd po tom, aby sme my mali smäd po ňom." Boh túži po tom, aby sme my túžili po ňom, aby sme s ním viedli rozhovor, aby sme sa modlili, aby sme ho poznávali. Evanjelista Lukáš spomína: „**Ježiš sa raz na ktoromsi mieste modlil. Keď skončil, povedal mu jeden z jeho učeníkov: 'Pane, nauč nás modliť sa, tak ako Ján naučil svojich učeníkov'**“ (Lk 11,2). Aby sme sa naučili modliť sa, musíme sa pozerať na Ježiša počas jeho modlitby, tak ako o tom hovoria a píšú evanjelisti. Skúšať sa vžiť do jeho modlitby, kopírovať ho.

"*Modliť sa ako Ježiš?!*" Čo z toho vyplýva? Musíme sa modliť ako Ježiš, alebo sa máme modliť ako Ježiš? Použil som zámerne rozkazovací aj opytovací spôsob. K nášmu rastu je potrebné modliť sa ako Ježiš. Najprv však musíme poznať jeho spôsob modlitby. Katechizmus Katolíckej cirkvi (KKC) hovorí:

⁷ Porov.: BARTAL, R.: Duchovná obnova. www.oed.sk/spirit/zamyslenia.htm/zo dňa 28.1. 2011.

„Drama modlitby sa nám naplno odhaľuje v Slove, ktoré sa stalo telom a prebývalo medzi nami. Snažiť sa pochopiť jeho modlitbu pomocou toho, čo nám o nej oznamujú v evanjeliách jeho svedkovia, znamená pre nás približovať sa k nášmu svätému Pánovi Ježišovi ako k horiacemu kru: najprv uvažovať o ňom, ako sa sám modlí, potom počúvať, ako nás učí modliť sa, aby sme nakoniec spoznali, ako vyslyší našu modlitbu.“ (KKC 2598)

Zamyslime sa nad prvým pohľadom, ktorý nám ponúka KKC: Najprv uvažovať o Ježišovi, ako sa sám modlí. Sledovať Ježišovu modlitbu. Pane, nauč nás modliť sa... Pohliadnime do tajomstva Ježišovej modlitby. Žiadne knihy ani žiadne iné príručky o modlitbe nám neukážu a nepovedia o Ježišovej modlitbe viac ako Evanjeliá. Evanjelisti nám v nich zanechali a opísali situácie, ako sa Ježiš modlí. Ježišova modlitba bola svedectvom. „Ježiš sa nemodlí iba kvôli svedectvu. On žije v modlitbe, a tak vydáva o nej svedectvo.“ Hoci o tom evanjelisti priamo nehovoria, Ježiš sa isto modlil ako každý zbožný Žid pomocou slov a pravidelným opakovaním modlitby svojho ľudu v nazaretskej synagóge a v jeruzalemskom chráme. „On, ktorý sa stal synom Panny, naučil sa modliť podľa svojho ľudského srdca. Naučil sa to od svojej matky.“ (KKC 2599)

Dozrievanie v človečenstve spôsobovalo aj to, že jeho modlitba rástla a dozrievala, stávala sa dokonalejšou. Keď mal 12 rokov, po slávnosti Bar Micwa - Syn prikázania, tak ako každý židovský mladík, stal sa podľa Tóry dospelým židom a v synagóge a v jeruzalemskom chráme mohol čítať z Tóry a z kníh prorokov; jeho modlitba však vyvierala z oveľa skrytejšieho prameňa. Svedčia o tom slová, ktoré vyslovil na otázku Matky, ktorá ho po troch dňoch úpenlivého hľadania našla v chráme, kde sa rozprával a kládol otázky starším: **„Mám byť tam, kde ide o môjho Otca.“** „Ježišova modlitba sa tu ukazuje ako SYNOVSKÁ MODLITBA, ktorú Otec očakával od svojich detí a ktorú konečne prežíva jeho jediný Syn, sám vo svojom človečenstve spolu so všetkými ľuďmi a za všetkých.“ (KKC 2599) Veľa času venoval životu s Otcom. Nepoznáme obsah všetkých jeho dialógov a nie je potrebné ich úplne poznať. Jeho život ukazuje, že vždy chcel byť v spoločenstve s Otcom. Modlitba mala v živote Ježiša veľký význam a bola spojená s jeho poslaním.

Ježiš sa modlí pred rozhodujúcimi chvíľami svojho poslania: pred tým, ako o svojom poslaní vydá svedectvo Otec pri jeho krste v Jordáne a pri premenení na hore Tábor: **„Toto je môj milovaný syn, počúvajte ho!“** A pred tým, ako svojim umučením uskutoční plán Otcovej lásky: **„Otče, ak chceš, odním odo mňa tento kalich! No nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!“** Ježiš sa modlí pred rozhodujúcimi chvíľami, ktoré sú spojené so životom a úlohou jeho apoštolov: pred vyvolením dvanástich, pred Petrovým vyznaním o jeho mesiášskom poslaní: **„Ty si Mesiáš, Syn živého Boha!“** - Modlí sa za Petra, aby neochabla jeho viera a keď sa raz obráti, aby povzbudzoval svojich bratov vo viere... (porov.

KKC 2600) Ježišova modlitba je spojená s jeho apoštolátom. Modlitba je prítomná v jeho živote, konaní a je výrazom jeho bytia.

Aby sa mohol stretávať so svojim Otcom, musí mať k tomu primerané podmienky. Ježiš, ako svedčia evanjelisti a priami svedkovia jeho života a modlitby, sa často uťahoval do samoty, do ústrania. Z takýchto miest prichádza naplnený. Je ako Mojžiš, ktorý si po rozhovore s Bohom na úpätí hory Sinaj musel zakrývať tvár šatkou, aby Izraeliti nevideli jeho prežiarenú tvár. Ježišova modlitba je modlitbou za ľudí. Sám zakúsil život v ľudskej prirodzenosti, nepoznačenej hriechom, a preto vnáša ľudí do svojej modlitby a obetuje ich Otcovi, keď obetuje seba.

Ježišova modlitba spôsobuje, že má súcit so slabosťami iných, aby ich oslobodil: kriesi Lazára, syna naimskej vdovy, Jairovu dcéru, uzdravuje chromého, lieči malomocných, Malchusovi uzdravil uťaté ucho po zrážke v Getsemani... Celá jeho modlitba a z nej vychádzajúci apoštolát je ovocím „**v skrytosti**.“ (porov. KKC 2602)

Evanjelisti zachytili dve Ježišove modlitby z čias jeho verejného účinkovania. Každá z nich sa začína vzdávaním vďaky. V prvej modlitbe Ježiš vyznáva Otca, zveľbuje ho, pretože skryl tajomstvá Božieho kráľovstva pred múdrymi a zjavil ich maličkým: **„Zveľbujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo. Môj Otec mi odovzdal všetko: A nik nepozná Syna, iba Otec, ani Otca nepozná nik, iba Syn a ten, komu to Syn bude chcieť zjaviť.“** (Mt 11, 25-27) A druhá Ježišova modlitba je pred vzkriesením Lazára: (Jn 11, 41-42)

Z uvedených modlitieb vyplýva, že Ježiš prosí, keďže ďakoval za všetko, čo dostal od svojho Otca. Každému daru musí predchádzať prosba a tomu nás chce Ježiš naučiť. Ježiš nám ukazuje, že máme prosiť skôr, ako nám je dar udelený. Ježiš sa odovzdáva tomu, kto dáva a kto dáva seba samého v daroch. Chce nám ukázať, ale zároveň nás aj naučiť, že Darca je vzácnejší ako udelený dar (porov. KKC 2603 - 2604) Svätý Ján z Kríža zvykol často hovoriť: „Netúž po daroch, ale túž po samom Darcovi!“ Vrcholom Ježišovej modlitby sú posledné slová na kríži: **„Žižnim! - Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia! - Dokonané je...“** (porov. KKC 2605).

Modlitba učeníkov musí byť ako modlitba Ježiša. Ak sa teda chceme naučiť modliť, musíme sa priblížiť k Ježišovi, ktorý sa modlil a ktorý musí zostať pre nás skutočným vzorom; len jeho môžeme kopírovať v modlitbe. Sám Ježiš hovorí⁸

⁸ Porov.: BARTAL, R.: Duchovná obnova. www.oed.sk/spirit/zamyslenia.htm/zo dňa 28.1. 2011.

IV. Ježišova škola modlitby

Prečo chodíme do školy? Čomu sa učíme od Ježiša? Robíme pokrok v modlitbe?

Príklad:

Ktosi povedal, že „ako možno viacerými spôsobmi upraviť kyticu kvetov z tej istej záhrady, tak existuje niekoľko foriem, ako možno prežívať zásady kresťanskej náuky“.

Existuje veľa škôl, ktoré sa snažia kráčať cestou evanjelia podľa svojej spirituality a charizmy. Každé spoločenstvo je v tom originálne, každé vkladá do pokladnice bohatstva Cirkvi to, čo je jemu vlastné a vo svojej podstate nasleduje Krista. Takýmto spôsobom sa z Cirkvi stáva Cirkev s čoraz krajšou a prístupnejšou tvárou, bohatšou na dary Ducha Svätého, ktorý ich udeľuje jednotlivým spoločenstvám.

Pýtajme sa sami seba:, čo je Ježišova škola modlitby? Priblížme si Ježiša ako učiteľa modlitby. Ježiš sa modlí vždy a pred každým rozhodnutím, čerpá zo samoty, vnáša do svojej modlitby tých, ktorých stretáva, jeho modlitba je d'akovná. Vrcholom Ježišovej modlitby je však jeho modlitba na kríži. Ak sa chceme naučiť modliť sa, musíme pozorovať Ježiša. O tom sme hovorili na minulom stretnutí. Dnes sa započúvame, čo nás Ježiš učí o modlitbe. Aká má byť naša modlitba? Uvedomme si však jednu dôležitú vec: Kresťania nevlastnia monopol na modlitbu. *Stačí sa pozrieť na východné náboženstvá, ako ich členovia stoja ráno pri rieke Gange, pozorovať sediacich budhistov, ktorí žiara pokojom, alebo Židov pri Múre nárekov, či Beduínov, ako chvália Alaha uprostred púšte. Všetci títo ľudia sa modlia. Aj kresťania sa modlia, ale ich modlitba nie je taká istá ako tých druhých.*

Čím sa charakterizuje modlitba kresťana? Na to si odpovieme tým, že sa zahľadáme na Ježišovu modlitbu, čo nás On učí o modlitbe.

Aká je Ježišova škola modlitby?

Ježiš nás učí modlitbe samotným príkladom modliaceho sa. (porov. KKC 2607) Celé evanjelium nám podáva výslovne učenie o modlitbe. Keď sa Ježiš obracia na zástupy, ktoré ho nasledujú, vychádza z toho, čo už poznajú z modlitby Starého zákona, Starej zmluvy, a napriek tomu otvára ich srdcia na niečo nové. Tým, ktorí ho počúvajú, hovorí v obrazoch, v podobenstvách, ale učeníkom, ktorých Ježiš postupne vychováva k modlitbe, všetko vysvetľuje, aby sa neskôr stali majstrami, učiteľmi modlitby v jeho Cirkvi (porov. KKC 2607). Prvou podmienkou, ktorú Ježiš kladie vo svojej škole modlitby, je obrátenie srdca (KKC 2608).

Srdce sa chápe nielen ako orgán, ale v hlbšom zmysle slova ako miesto citov, spomienok, rozhodnutí a zámerov. Je to miesto, kde sa človek stretáva sám so sebou, kde berie zodpovednosť za seba, kde sa otvára alebo zatvára Bohu. Je to prameň vedomej, poznávajúcej a slobodnej osobnosti, miestom voľby a miestom tajomnej činnosti Boha. Je to miesto, kde sa človek stretáva s Bohom. Práve takéto miesto, akým je srdce, si vyžaduje obrátenie, aby sa človek mohol plnšie otvoriť Božiemu pôsobeniu. Ježiš, keď hovorí o obrátení srdca, má na mysli zmenu zmýšľania, zmenu postojov - k sebe samému, k iným a hlavne k Bohu. Vo svojej prvej reči na hore Ježiš v blahoslavenstvách povedal, že tí, ktorých srdce je čisté, budú blahoslavení, a iba takí uzrú Boha (porov. Mt 5, 8). Čisté srdce je podmienkou, aby sme mohli uvidieť Boha počas našej modlitby, keď sa s ním stretávame tvárou v tvár. Obrátenie srdca znamená zmieriť sa s bratom, milovať nepriateľov a modliť sa za nich, modliť sa k Otcovi v skrytosti, odpúšťať z hĺbky srdca v modlitbe (porov. KKC 2609). Je to zrieknutie sa hriechu, je to čisté srdce od hriechu. Je to naše obrátenie srdca.

Modlitba, ktorá je *osobným gestom*, je spojená s vonkajšími a vnútornými okolnosťami toho, kto sa modlí. Vnútornou podmienkou pre našu modlitbu je zbaviť sa hriechu. Čistota svedomia sa zakladá na postoji človeka, ktorý nesúhlasí s hriechom a je pevne rozhodnutý neuraziť Boha ani v najmenšej veci. Čistota srdca je podmienkou pre modlitbu. Je to odpor ducha voči neusporiadaným putám srdca. Sv. Ján od Kríža hovorí: „Nezáleží na tom, či vták je priviazaný tenkou alebo hrubou niťou, lebo jedna aj druhá ho zväzuje; kým nepretrhne jednu alebo druhú, nebude môcť slobodne vzlietnuť.“

Čistota mysle spočíva v usmernení všetkých duchovných schopností na Boha. Vláda nad vlastnými myšlienkami a predstavivosťou sa stáva pre človeka znakom vlády nad svojím životom a schopnosťou obetovať sa Bohu. Nakoniec čistota konania znamená chcieť vždy plniť Božiu vôľu. Keď je srdce rozhodnuté obrátiť sa, učí sa modliť vo viere. Viera je synovské primknutie sa k Bohu bez ohľadu na to, čo cítime a chápeme (KKC 2609). Ježiš nás učí modliť sa s vierou a vo viere, lebo sám povedal: "Proste a dostanete, hľadajte a nájdete..." Keby nás tomuto postojovi viery neučil, klamal by nás. S vierou sa spája aj odvaha. Ježiš v evanjeliu chváli jednoduchých ľudí, ale zarmucuje sa nad neverou a pochybovaním zástupov, a dokonca aj svojich učeníkov. Učí nás synovskej odvahe, ktorá spočíva v tom, že prv ako dostaneme to, čo sme prosili, máme vzdávať vďaky. "Verte, že všetko, o čo v modlitbe prosíte, ste už dostali." (Porov. KKC 2609-2610) To je sila modlitby: veriť skôr, ako dostanem. Veriť s odvahou. To, že nedostávame, nie je výsledok toho, že sa zle modlíme, ale Boh nás chce aj takto prinútiť, lepšie povedané - naučiť, aby sme si vážili dary, ktoré nám chce dať. Boh nie je "MUSIC BOX", kde vhodíme mincu a zahrá nám to, čo my chceme. Vážme si tie dary, ktoré dostávame!

V Ježišovej škole modlitby je dôležité bdenie. Bdieť znamená nespáť, ale byť pripravený, byť v neustálej pohotovosti, pripravenosti. Spomeňme si na

učenikov, ktorí dokonca v Ježišovej prítomnosti nedokázali bdieť, ale spali. Modlitba učeníkov v spojení s ich Majstrom je neustály boj, zápas nestratiť z očí samého Majstra. Bdieť v modlitbe znamená neupadnúť do pokušenia. (Porov. KKC 2612)

Ježiš je *jedinečným učiteľom modlitby* a ponúka nám - povedali by sme - novinku v modlitbe: prosiť v jeho mene. Ježiš uistil svojich učeníkov, že ak budú prosiť v jeho mene, ich modlitba bude vypočutá. Dokonca keď je naša modlitba spojená s Ježišovou, Otec nám dá Ducha Tešiteľa, aby s nami zostal naveky. (Porov. KKC 2614 - 2615)

Ježiš chce, aby jeho modlitba zapálila milióny ľudských sŕdc. Kresťan, ako povedal *Tertulián*, staroveký učiteľ, je "*druhým Kristom*". A *sv. Augustín* ide ešte ďalej a hovorí, že „*sme sa stali nielen kresťanmi, ale aj Kristami*“. Kristus, ktorý žije v kresťanovi, modlí sa aj v ňom samom. Ako povedal *sv. Pavol*: "***Už nie ja žijem, ale žije vo mne Kristus.***" Modlíme sa už nie my, ale Kristus sa modlí v nás. To ale neznamená, že vo mne sa iba Kristus modlí. On sa modlí s mojou pomocou, ja s ním musím spolupracovať.

Položme si otázku: Čo očakáva Ježišova modlitba odo mňa? A odpoveď:

1. *Aktívne klčovanie*. Ježišova modlitba vo mne je ako zrno medzi trňmi. Trňmi sú moje nezriadené túžby, prehnané ambície, smútok. Takéto klčovanie je veľmi ťažké a bolestivé, a preto si vyžaduje neustálu námahu a prácu po celý život.

2. *Neustále udržiavanie* Ježišovej modlitby vo mne. Zrno sa rozvinie len vtedy, keď bude mať primerané podmienky: dážď, slnko, pôdu, mráz...) Aby mohla Ježišova modlitba vo mne rásť, je dôležité, aby som ju neustále udržiaval a zveľaďoval pomocou Božieho slova, sviatostného života, čerpania z bohatstva pokladnice Cirkvi, medzi ktoré patria aj sväteniny (napr. škapuliar).

3. Ustúpiť pred Ježišovou modlitbou vo mne. *Daj Bohu celé svoje srdce*.

4. *Počas modlitby sa spája celá moja vôľa a celé moje srdce s Ježišom*. Veľmi dôležitá je pri tejto podmienke viera. "Ja chcem" - to neznamená spoliehať sa na pocity a aktuálny stav duše, či sa dobre cítim, alebo nie. Keď pracujem alebo keď sa zabávam, moje srdce bdie a aj napriek tomu pulzuje vo mne Ježišova modlitba. Začiatky sú ťažké, ale postupne, keď sa otvorím pôsobeniu Boha, modlitba vo mne bude rásť. Podmienka je iba jedna: kráčať za Ježišom.

Modlitba v ňom je novinkou v Ježišovej modlitbe. Dôležité je, aby sme si uvedomili, že v Duchu Svätom je kresťanská modlitba spoločenstvom lásky. „***Doteraz ste o nič neprosili v mojom mene. Proste a dostanete, aby vaša radosť bola úplná***“ (Jn 16, 24) (Porov. KKC 2615) Kresťanská modlitba nie je v prvom rade mojím dielom, ale je dielom Ježiša. Aj modlitby nekresťanských spoločenstiev, ak sú srdečné, majú účasť na Ježišovej modlitbe.⁹

⁹ Porov.: BARTAL, R.: Duchovná obnova. www.oed.sk/spirit/zamyslenia.htm/zo_dňa_28.1.2011.

P. Ľubomír Stanček

PREŽIŤ MEMENTO

Duchovné cvičenia P. Prof. Ľubomíra Stančka si môžete prečítať, pozrieť ako audio/video na jeho web stránke tu:

PRE REHOĽNÉ SESTRY

PRE BISKUPOV A KŇAZOV

PRE LAIKOV

Trojdnové uzobranie aj pre laikov
(*Z rozjímaní - postaviť sa pred Pána.*)

Bijacovce